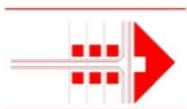

WYKONAWCA:

JAGABUDEX-PROJEKT
UL. MARCELIŃSKA 61/8
60-354 POZNAŃ

ZAMAWIAJACY:

GMINA DRAWSKO POMORSKIE
UL. GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO 41
78-500 DRAWSKO POMORSKIE

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY DRAWSKO
POMORSKIE

Drawsko Pomorskie, 14 sierpnia 2026 r.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko uwzględnia zmiany w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w wyniku dokonanych uzgodnień i uzyskanych opinii

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

AUTORKA OPRACOWANIA:

Monika Płóciennik
mgr inż. Monika Płóciennik

inż. Martyna Drapiewska

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	1
I.1. Podstawy formalno-prawne dla sporządzenia opracowania.....	1
I.2. Cele i zakres opracowania	3
I.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	3
I.4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu	3
II. CHARAKTERYSTYKA I UWARUNKOWANIA GMINY	6
II.1. Położenie i charakterystyka obszaru objętego opracowaniem.....	6
II.1.1. Położenie administracyjne	6
II.1.2. Położenie geograficzne	6
II.1.3. Charakterystyka gminy	7
II.2. Charakterystyka fizjograficzna terenu	7
II.2.1. Klimat lokalny	7
II.2.2. Krajobraz	7
II.2.3. Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu	13
II.2.4. Stosunki wodne	14
II.2.5. Warunki glebowe	19
II.2.6. Surowce naturalne	20
II.2.7. Szata roślinna	21
II.2.8. Świat zwierzęcy	30
II.3. Dziedzictwo kulturowe	32
III. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH.....	37
III.2.1. Ustawowe formy ochrony przyrody na terenie objętym projektem planu ogólnego oraz w jego sąsiedztwie	37
III.2.2. Inne cenne obszary i elementy chronione.....	50
IV. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM.....	51
IV.1. Jakość i zagrożenia powietrza atmosferycznego	51
IV.2. Komfort akustyczny i zagrożenie hałasem	54
IV.3. Stan gleb oraz degradacja powierzchni gruntu.....	58
IV.4. Degradacja i degeneracja szaty roślinnej	59
IV.5. Jakość wód oraz zagrożenia dla nich	61
IV.6. Zagrożenie powodzią	70
IV.7. Pola elektromagnetyczne	70
IV.8. Infrastruktura techniczna	71
IV.9. Infrastruktura transportowa	74
IV.10. Infrastruktura społeczna	75

IV.11. Tereny zamknięte i obszary ograniczonego użytkowania	76
V. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	77
V.1. Cele i zawartość projektu planu ogólnego.....	77
V.2. Powiązania planu ogólnego z innymi dokumentami	86
VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	88
VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBU W JAKI TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	89
VIII. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOTY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	92
VIII.1. Wpływ na warunki klimatyczne i stan higieny atmosfery	93
VIII.2. Wpływ na klimat akustyczny	95
VIII.3. Oddziaływanie na warunki wodne	98
V.4. Wpływ na degradację powierzchni gruntu i gleb.....	99
VIII.5. Oddziaływanie na szatę roślinną i formy ochrony przyrody, w tym na różnorodność biologiczną	101
VIII.6. Oddziaływanie na krajobraz.....	103
VIII.7. Emitowanie pola elektromagnetycznego.....	103
VIII.8. Oddziaływanie na ludzi	104
VIII.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	106
VIII.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	107
VIII.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	107
VIII.6. Oddziaływanie na obszary chronione	107
VIII.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótko-terminowe, średnioterminowe i stałe	130
VIII.13. Oddziaływanie skumulowane i znaczące	132
VIII.14. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk	133
IX. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA	

ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	134
X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	135
XI. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	136
XII. ANALIZA I OCENA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO.....	137
XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ORAZ WNIOSKI KOŃCOWE	137
XIV. OŚWIADCZENIE AUTORA O POPRAWNOŚCI PROGNOZY.....	153

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

I. WSTĘP

I.1. Podstawy formalno-prawne dla sporządzenia opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego gminy wynika przede wszystkim z zapisów:

- Art. 46, ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹;
- Art. 13, pkt. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym².

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu ogólnego gminy, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy o oś przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1. Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3–5 ustawy o oś.

Następnie, organ opracowujący projekt planu ogólnego poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu ogólnego bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko:

- 1) zawiera:
  - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
  - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
  - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
  - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
  - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
  - f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,

¹ ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.)

² ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.)

- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
  - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
  - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
  - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
  - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
    - różnorodność biologiczną,
    - ludzi,
    - zwierzęta,
    - rośliny,
    - wodę,
    - powietrze,
    - powierzchnię ziemi,
    - krajobraz,
    - klimat,
    - zasoby naturalne,
    - zabytki,
    - dobra materialne
    - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
  - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

I.2. Cele i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Główne cele niniejszego opracowania to: (1) scharakteryzowanie obecnego stanu środowiska przyrodniczego i sposobu zagospodarowania terenu gminy; (2) wskazanie negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na: poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego; warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury; (3) prognozowanie zmian omawianego obszaru w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego; (4) analiza projektu planu ogólnego pod kątem spójności z polityką i celami dokumentów strategicznych ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

Z uwagi na liczne powiązania przestrzenno-funkcjonalne prognoza obejmuje obszar całej gminy Drawsko Pomorskie wraz z terenami będącymi w zasięgu potencjalnego oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń ocenianego projektu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie wraz z załącznikami graficznymi wykonanymi w skali 1:10 000.

I.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu planu ogólnego oraz przepisami prawa ochrony środowiska. Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Analizowano również dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju.

I.4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dla planu ogólnego Gminy Drawsko Pomorskie sporządzono w oparciu o dostępne materiały archiwalne, publikacje mapowe, a także literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane. W niniejszej pracy wykorzystano następujące materiały:

- 1) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Drawsko Pomorskie;

- 2) Projekt planu ogólnego Gminy Drawsko Pomorskie;
- 3) Program Ochrony Środowiska dla gminy Drawsko Pomorskie na lata 2022-2023 z perspektywą na lata 2024-2027;
- 4) Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2021-2024;
- 5) Opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie 2024 r.;
- 6) Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby zmiany Studium i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Drawsko Pomorskie 2023 r.;
- 7) Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030;
- 8) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego 2020;
- 9) Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030;
- 10) Ministerstwo Gospodarki RP. 2021. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- 11) Ministerstwo Środowiska. 2013. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- 12) KZGW. 2022. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Warszawa;
- 13) Mapa topograficzna w skali 1:10 000;
- 14) Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:100 000;
- 15) Mapa Geologiczna Polski, w skali 1:20 000, 2004;
- 16) Przeglądowa mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:300000. Instytut Geologiczny. 1962 r.;
- 17) Przeglądowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:300000. Państwowy Instytut Geologiczny. 1948 r.

Źródło informacji stanowiła również literatura specjalistyczna i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016–2021;
- 2) PiG. 2022. Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring operacyjny;
- 3) PiG. 2024. Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring operacyjny;
- 4) Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny;
- 5) GIOŚ RWMS Szczecin. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim za rok 2024. Szczecin;
- 6) Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki na rok 2023. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- 7) Aktualizacja Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r.;
- 8) Lokalna Mapa Hałasu dla miejscowości Drawsko Pomorskie na terenie województwa zachodniopomorskiego wykonana na podstawie pomiarów hałasu w roku 2020 na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;

- 9) Plan Ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego. Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XLV/543/23 z dnia 14 września 2023 r.;
- 10) Matuszkiewicz W. 2008. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, PWN, Warszawa;
- 11) Matuszkiewicz J. M. 2008. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa;
- 12) Matuszkiewicz J. M. 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGIPZ PAN, Warszawa;
- 13) Matuszkiewicz J. M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGIPZ PAN, Warszawa;
- 14) Kupidura A., Łuczewski M., Kupidura P. 2011. Wartość krajobrazu. Rozwój przestrzeni obszarów wiejskich. PWN, Warszawa;
- 15) Dobrzańska B., Dobrzański G., Kiełczewski D. 2009. Ochrona środowiska przyrodniczego. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
- 16) Garbarczyk H., Garbarczyk M. 2010. Atlas zwierząt chronionych. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 17) Witkowska-Żuk L. 2008. Atlas roślinności lasów. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 18) Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;
- 19) Wiśniewski J., Gwiazdowicz D.J. 2004. Ochrona przyrody. Wydawnictwo Akademii Rolniczej, Poznań;
- 20) Olaczek R. 1974. Kierunki degeneracji fitocenoz leśnych i metody ich badania. Phytocoenosis. 3.3/4:179–187, Warszawa – Białowieża;
- 21) Richling A., Solona J., Maciasa A., Balona J., Borzyszkowskiego J., Kistowskiego M. 2021 r. Regionalna geografia fizyczna Polski. Poznań;
- 22) Liro A. (red.). 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA. Fundacja IUCN Poland, Warszawa;
- 23) Mirek Z. i In. 2002. Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. Instytut Botaniki PAN im. W. Szafera, Kraków;
- 24) Paczyński B., Pruszkowska M. (red.). 2007. Hydrogeologia regionalna Polski. Tom I. Wody słodkie. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- 25) Sudnik-Wójcikowska B. 2011. Rośliny synantropijne. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 26) Olaczek R. 2008. Skarby przyrody i krajobrazu Polski. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 27) van Loon G.W., Duffy S.J. 2008. Chemia Środowiska. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
- 28) Łukasiewicz A., Łukasiewicz Sz. 2009. Rola i kształtowanie zieleni miejskiej. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań;
- 29) Mynett Maciej. 2008. Żywopłaty. Zakładanie i pielęgnacja. Multico Oficyna Wydawnicza. Warszawa;
- 30) Wolański N. 2008. „Ekologia człowieka. Tom 2.” PWN. Warszawa;
- 31) Macioszyk A. (red.). 2006. Podstawy hydrogeologii stosowanej. PWN, Warszawa;

- 32) Koreleski Krzysztof. 2005. Oddziaływanie napowietrznych linii energetycznych na środowisko człowieka. Nr 2/2005, PAN, Oddział w Krakowie, s. 47–59 Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi.
- 33) Departament Obszarów Natura 2000, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. 2011;
- 34) Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków; PTOP Salamandra; W. Żukowski, Z. Celka, Zakład Taksonomii Roślin UAM, Poznań; Zakład Ornitologii PAN, Gdańsk; Departament Ochrony Przyrody MŚ (p. 4.3, 6.1); UNEP-GRID W-wa. 2008. Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 PLH300007 Ostoja Zgierzyńska;
- 35) Ministerstwo Ochrony Środowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000, tomy I-IX, wersja elektroniczna ze stron internetowych Ministerstwa Ochrony Środowiska.

Ponadto korzystano z danych Głównego Urzędu Statystycznego, informacji zawartych na stronie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu (<http://poznan.wios.gov.pl/>), Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://gios.gov.pl/pl/>), z internetowej bazy Rejestru Obszarów Górniczych (<http://baza.pgi.waw.pl/geow/>), a także ze stron internetowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (<http://www.sejm.gov.pl/prawo/prawo.html>).

Kolejnym źródłem informacji i weryfikacji zebranego materiału była bezpośrednia wizja lokalna terenu Miasta i Gminy Szamotuły. Wszystko to pozwoliło na ustalenie użytkowania terenu i rozpoznania aktualnego stanu środowiska w badanym rejonie.

II. CHARAKTERYSTYKA I UWARUNKOWANIA GMINY

II.1. Położenie i charakterystyka obszaru objętego opracowaniem

II.1.1. Położenie administracyjne

Gmina Drawsko Pomorskie to jednostka miejsko-wiejska zlokalizowana w powiecie drawskim, w wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Graniczy z gminami Brzeźno, Świdwin, Połczyn-Zdrój i Łobez na północy, Złocieniec na wschodzie, Kalisz Pomorski na południu oraz Węgorzyno i Ińsko na zachodzie.

II.1.2. Położenie geograficzne

Gmina Drawsko Pomorskie według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego i A. Richlinga³ położona jest w obrębie Niziny Środkowoeuropejskiej (31), Podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego (314-315) oraz w zasięgu pięciu mezoregionów: Pojezierza Drawskiego (314.45), Wysoczyzny Łobeskiej (314.44) i Pojezierza Ińskiego (314.43), wchodzących w skład makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego (314.4) oraz Równiny Drawskiej (314.63) i Pojezierza Wałęckiego (314.64), należących do makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego (314.7/314.7).

---

³ za: Regionalna geografia fizyczna Polski, pod redakcją A. Richlinga, J. Solona, A. Maciasa, J. Balona, J. Borzyszkowskiego, M. Kistowskiego, Poznań 2021 r.

II.1.3. Charakterystyka gminy

Gmina miejsko-wiejska Drawsko Pomorskie to gmina o charakterze usługowo-handlowym, rolniczym oraz przemysłowym. Użytki rolnicze zajmują 33% jej powierzchni, a tereny leśne 37%. Jest jednym z większych i atrakcyjniejszych ośrodków turystycznych na Pojezierzu Drawskim. Liczba mieszkańców w 2023 roku wyniosła 16 321, a gęstość zaludnienia 39,9 osób na km².

W 2019 roku, po włączeniu terenów zlikwidowanej gminy Ostrowice, powierzchnia gminy wzrosła do 409,75 km², obejmując obręb: Borne, Dołgie, Donatowo, Grzybno, Jelenino, Ostrowice i Przytoń. Siedzibą gminy jest miasto Drawsko Pomorskie. Gmina składa się z 18 sołectw (Borne, Dalewo, Dołgie, Gudowo, Jankowo, Jelenino, Konotop, Linowo, Łąbędzie, Mielenko Drawskie, Nętno, Ostrowice, Przytoń, Rydzewo, Suliszewo, Zagozd, Zarańsko, Żółte) oraz dwóch osiedli w granicach miasta Drawsko Pomorskie.

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 20 Stargard – Gdynia, drogi wojewódzkie: nr 148 Drawsko Pom. – Łobez, nr 162 Zarańsko – Świdwin, nr 173 Drawsko Pom. – Połczyn Zdrój oraz nr 175 Drawsko Pom. – Kalisz Pom., a także linia kolejowa nr 210 o znaczeniu państwowym, relacji Chojnice – Runowo Pomorskie, prowadząca przewozy pasażerskie. Zapewnia ona połączenia m.in. na trasie Stargard – Szczecinek – Chojnice. Stacja kolejowa zlokalizowana jest w Drawsku Pomorskim przy ul. Kolejowej.

II.2. Charakterystyka fizjograficzna terenu

II.2.1. Klimat lokalny

Teren gminy Drawsko Pomorskie położony jest na południowej granicy północnego pasa Pojezierza Pomorskiego, w IV i V krainie klimatycznej. Obszar ten charakteryzuje się wysokimi opadami atmosferycznymi, średnio wynoszącymi 800 mm rocznie, a w latach wilgotnych przekraczającymi 1000 mm. Średnia wieloletnia suma opadów dla tego terenu wynosi 670 mm, przy czym w miesiącach wegetacyjnych osiąga 554 mm.

Klimat gminy jest mieszanką wpływów krain poznańskiej i drawskiej, czyli obszarów pojeziernych i wielkich dolin. Średnia roczna temperatura wynosi 7,1°C, a w okresie wegetacyjnym – 12,7°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (16,8°C), najchłodniejszymi zaś styczeń i luty (-2,7°C). Charakterystyczna jest łagodna amplituda temperatur oraz przewaga opadów w okresie jesiennym (wrzesień-październik) nad opadami wiosennymi (maj-czerwiec), co skutkuje „suchymi” wiosnami i „wilgotnymi” jesieniami. Okres wegetacyjny trwa 208–215 dni, rozpoczynając się w pierwszej dekadzie kwietnia i kończąc pod koniec października. Przeważają wiatry z kierunku południowo-zachodniego i zachodniego.

II.2.2. Krajobraz

Krajobraz moreny pagórkowatej

Północna część obszaru gminy pokryta jest przez utwory typu moreny pagórkowatej o bardzo wysokich walorach krajobrazowych. Obszar ten rozciąga się od północno-zachodnich granic gminy, obejmując okolice Zagozdu i Cianowa, przez tereny w pobliżu Rydzewa i Żółtego, aż po główny wał morenowy Pojezierza Zachodniopomorskiego, biegnący od wsi Kumki na południowym zachodzie do Zarańska na północnym wschodzie. Krajobraz tego regionu to mozaika licznych drobnych pagórków, między którymi znajdują się zagłębienia,

często zajęte przez oczka wytopiskowe, nierzadko zabagnione lub przekształcone w torfowiska. Wiele z tych zbiorników wodnych, zwłaszcza drobniejszych, jest już częściowo zarośniętych wskutek procesów sukcesji. Teren jest w dużej mierze bezleśny, z żyznymi glebami, które dawniej intensywnie wykorzystywano rolniczo. Lasy w tej części gminy występują w niewielkich kompleksach, głównie w pobliżu jezior Dołgie, Gągnowo oraz Zarańsko. Region ten wyróżnia się także charakterystyczną, rozproszoną zabudową. Domy mieszkalne i budynki gospodarcze, często pochodzące z pierwszej połowy XX wieku, nadają krajobrazowi estetycznego i historycznego charakteru.

Krajobraz rynien jeziornych

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie znajduje się unikalny system rynien glacialnych, które wypełniają liczne jeziora, rzeki i strumienie, stanowiąc istotny element krajobrazu. W północnej części obszaru spływają źródłowe dopływy rzeki Regi, takie jak Stara Rega i liczne mniejsze ciek, natomiast na południu dominuje system rzeki Drawy wraz z jej dopływami. Obszar ten zyskuje na atrakcyjności dzięki obecności jezior, łąk dolinowych, śródpolnych zadrzewień oraz malowniczych alei przydrożnych. Wyróżnia się dwa główne ciągi rynien glacialnych:

- 1) Północny ciąg rynien – przebiega południkowo, zaczynając się przy jeziorze Małe Dołgie, poprzez jeziora Zarańsko i Gągnowo, a następnie przechodzi w dolinę Starej Regi.
- 2) Południowy system rynien – jego centralnym elementem jest jezioro Lubie, które znajduje się w granicach sąsiedniej gminy Złocieniec. Krzyżujące się z główną rynną boczne doliny wypełniają liczne jeziora otoczone lasami Nadleśnictwa Drawsko. Jedną z tych rynien, biegnącą od jeziora Lubie aż do granicy gminy, stanowi dolinę odpływową rzeki Drawy.

Ten różnorodny system rynien glacialnych, wypełniony wodami, otoczony łąkami, polami, lasami i dolinami rzeczny, tworzy niezwykle urozmaicony krajobraz, który podkreśla przyrodniczą i estetyczną wartość gminy.

Krajobraz niecki zastoiskowej

W rejonie dużych wsi: Dalewa i Suliszewa istnieje rozległe nieckowate obniżenie, które powstało na skutek zastoisk występujących na tym terenie. Teren ten jest płaski, niemal pozbawiony różnic wysokości o podłożu nieprzepuszczalnym, które stanowią plejstoceny, co dodatkowo sprzyja podmokłości i zatorfieniu. Charakterystyczne dla tego obszaru są liczne wysięki wód powierzchniowych. Większość z nich zasila przepływającą przez środek niecki rzekę Drawę, jednak część wód stagnuje, tworząc płytkie jezioro na północnym krańcu obszaru, w okolicy Dalewa, wśród pokładów torfów niskich. Teren ten był wykorzystywany rolniczo, przede wszystkim do produkcji łąkarskiej. Nadal istnieje tu dużo użytków zielonych, a pozostałą część zajmują pola uprawne. Obszar ten nie jest zalesiony, co podkreśla jego rolniczy i naturalny charakter.

Krajobraz równiny sandrowej

Krajobraz równiny sandrowej zajmuje niemal połowę powierzchni gminy Drawsko Pomorskie. Sandry, zbudowane głównie z piaszczystych i gliniastych osadów, rozciągają się przede wszystkim na południowy zachód od jeziora Lubie, aż po granicę gminy. Mniejsze fragmenty występują również na północno-wschodnich krańcach, na wschód od wsi Zarańsko.

Obszar ten leży na przedpolu głównego wału czołowomorenowego i przecinany jest licznymi rynnami glacialnymi, które wypełniają torfowiska oraz zbiorniki wodne. Charakterystyczną cechą równiny sandrowej jest jej przeważnie płaska rzeźba terenu, choć miejscami, jak na południowy wschód od Karwic, występują faliste wały wydmore. Większość sandrowych terenów porasta las, jednak znacząca część południowego sandru została przeznaczona na poligon wojskowy. Obszar ten jest bezleśny, a jego powierzchnię pokrywają rozległe wrzosowiska, które wyróżniają się wyjątkowymi walorami krajobrazowymi. Wrzosowiska te są ściśle zależne od działalności poligonu, ponieważ regularne niszczenie roślinności leśnej przez ćwiczenia wojskowe zapobiega sukcesji lasu. W przypadku zaprzestania użytkowania poligonu oraz braku ochrony czynnej, wrzosowiska te stopniowo ustąpiłyby miejsca roślinności leśnej, co zmieniłoby charakter krajobrazu.

II.2.2.1. Audyt krajobrazowy

Audyt krajobrazowy województwa zachodniopomorskiego został przyjęty uchwałą nr XIII/187/25 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego. Na terenie gminy Drawsko Pomorskie zostały wyznaczone krajobrazy priorytetowe wraz z rekomendacjami i wnioskami do ich kształtowania w polityce przestrzennej gminy.

Tabela 1. Rekomendacje i wnioski dla krajobrazów priorytetowych zawarte w Audycie Krajobrazowym Województwa Zachodniopomorskiego

Lp.	Nazwa krajobrazu	Kod krajobrazu	Walory przyrodnicze
1.	Łąki w dolinie Starej Regi: Tarnowo, Rynowo, Zakrzyce	32-314.44-37	Położony w rymie subglacialnej krajobraz bagienno-łukowy. Wpółnocnej części krajobrazu znajduje się Jezioro Pęczczyńskie, w którego obrębie występują cenne siedliska przyrodnicze: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, kwaśne dąbrowy oraz starorzeczka inaturalne eutroficzne zbiorniki wodne. W krajobrazie stwierdzono występowanie wielu gatunków ptaków min. żurawia, bociana białego, błotniaka stawowego, brodźca piskliwego, derkacza, łyski, świerszczaka, strumieniówki oraz żab: moczarowa, jeziorkowa, ropuchy szarej, rzekotki drzewnej. W środkowej części krajobrazu rozciąga się dolina rzeki Starej Regi, która znajduje się w specjalnym obszarze ochrony siedlisk Natura 2000 „Dorzecze Regi” PLH320049, który stanowi ok. 30% powierzchni obszaru. Północna część obszaru wraz z jeziorem Pęczczyńskim znajduje się w granicach postulowanego do utworzenia zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Dolina Starej Regi”.
2.	Krajobraz wiejski wokół wsi Zagost, Golina, Krzynno	32-314.45-199	Pagórkowaty krajobraz pól uprawnych i łąk położony na akumulacyjnej morenie czołowej. Wzdłuż wschodniej i zachodniej granicy przez obszar przebiega rynna subglacialna. Krajobraz charakteryzuje występowanie licznych zadrzewień śródpolnych i oczek wodnych, w

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Lp.	Nazwa krajobrazu	Kod krajobrazu	Walory przyrodnicze
			których występują różne gatunki płazów jak: kumak nizinny, ropucha szara czy rzekotka drzewna. Szczególnie cenna przyrodniczo jest zachodnia część krajobrazu, niedaleko miejscowości Zbrojewo gdzie znajduje się rozległe torfowisko wysokie oraz występują siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty EU tj.: bory i lasy bagienne (91D0), żyzne buczyny, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, jest to także miejsce bytowania żurawia, orlika krzykliwego, dzięcioła czarnego idroзда śpiewaka. Obszar ten jest predysponowany do utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Zbrojewo”. Drugi obszar predysponowany do utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego to „Małe Dołgie” znajduje się w północno-wschodniej części krajobrazu i obejmuje Jezioro Małe Dołgie. Południowo-zachodni fragment krajobrazu znajduje się w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Ińska” PLB320008.
3.	Krajobraz wiejski wokół wsi Nętno, Rydzewo, Dołgie, Żółte	32-314.45-16	Krajobraz średniej wielkości pól uprawnych o falistej rzeźbie terenu. Przez krajobraz przebiegają dwie rzeki subglacialne – jedna przez środek krajobrazu. Położone są tutaj jeziora Będargowo i Rydzewo oraz w południowo-wschodniej części jeziora Węglino Wielkie i Węglino Małe. W obszarze można wyróżnić kilka dolinek rzecznych oraz łąk i torfowisk. W krajobrazie występują niewielka powierzchnia kilku siedlisk przyrodniczych Natura 2000, takich jak: grąd subatlantycki, łągi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, kwaśne dąbrowy, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, żyzne buczyny. 65% powierzchni krajobrazu znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, w 57% w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019. Jest to miejsce bytowania wielu gatunków ptaków m.in.: bociana białego, żurawia, remiza, łyski.
4.	Krajobraz wiejski pomiędzy Linownem a jeziorem Lubie	32-314.45-208	Krajobraz wielkoobszarowych pól uprawnych położony w przeważającej części na spiętrzonym morenie czołowej. Obszar charakteryzuje się występowaniem licznych zagłębień śródpolnych. W całości znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019. Wzdłuż granicy z Jeziorem Lubie krajobraz częściowo znajduje się także w specjalnym obszarze ochrony siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023. Przez krajobraz przebiega ponadregionalny płatowy korytarz ekologiczny oraz częściowo regionalny korytarz ekologiczny.
5.	Krajobraz wiejski na zachód od jeziora Siecino	32-314.45-192	Krajobraz średniej wielkości pól uprawnych o falistej rzeźbie terenu. W krajobrazie występują siedliska przyrodnicze Natura 2000: żyzne buczyny, kwaśne buczyny, łągi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe i

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Lp.	Nazwa krajobrazu	Kod krajobrazu	Walory przyrodnicze
			grąd subatlantycki. Spośród gatunków ptaków stwierdzono występowanie bociana białego, żurawia, świerszczaka, przepiórki, dzięcioła czarnego i błotniaka stawowego. Krajobraz w całości znajduje się w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019 oraz częściowo w specjalnym obszarze ochrony siedlisk „Jeziora Czaplineckie” PLH320039. Krajobraz znajduje się częściowo w granicach Drawskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”. Na obszarze występuje również kilka pomników przyrody. Skarpa przy Jeziorze Siecino rozciągająca się wzdłuż wschodniej granicy krajobrazu i znajduje się w granicach proponowanego do utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Jezioro Siecino”.
6.	Krajobraz wiejski na zachód i północ od Ostrowic	32-314.45-156	Krajobraz średniej wielkości pól uprawnych o falistej rzeźbie terenu. Obszar położony jest w większości na wysoczyźnie moreny pagórkowatej, jedynie w północnej części krajobrazu, położony jest na akumulacyjnej morenie czołowej. Przez południowo-zachodnią część przechodzi rynna subglacjalna, w której zlokalizowane są dwa mniejsze jeziora: Niecino Małe i Kiełpińskie. Obszar charakteryzują liczne zadrzewienia śródpolne oraz oczka wodne i niewielkie ciek wodne. Na obszarze występuje kilka mniejszych siedlisk przyrodniczych Natury 2000: kwaśnej buczyny i żyźnej buczyny. Jest to miejsce bytowania wielu gatunków ptaków min. żurawia, bociana białego, bąka, kani rudej, strumieniówki, świerszczaka, przepiórki oraz płazów: kumaka nizinnego, żab: jeziorkowej, wodnej, moczarowej, trawnej i ropuchy szarej. Krajobraz znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019.
7.	Krajobraz leśny wokół Jeziora Lubie	32-314.45-68	Pagórkowaty krajobraz leśny o urozmaiconej rzeźbie terenu. Obszar położony jest na spiętrzonej morenie czołowej, rozdzielonej rynną subglacjalną. Północna część krajobrazu charakteryzuje się występowaniem kilku mniejszych jezior. W krajobrazie przeważają siedliska borowe. Ponadto występują siedliska przyrodnicze Natury 2000, w tym także priorytetowe, takie jak łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), bory i lasy bagienne (91D0) łągi olszowe, olszowo- jesionowe, jesionowe, źródłiskowe lasy olszowe na niżu, kwaśne dąbrowy, kwaśne buczyny, żyźne buczyny, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie. Niemal 80% krajobrazu znajduje się w obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, obszar objęty jest również siecią Natura 2000, w całości obszarem specjalnej ochrony ptaków „Ostoja

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Lp.	Nazwa krajobrazu	Kod krajobrazu	Walory przyrodnicze
			Drawska” PLB320019 i częściowo specjalnym obszarem ochrony siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023. Jest to miejsce bytowania żurawia i kilku innych chronionych gatunków ptaków. W granicach krajobrazu znajdują się dwa obszary predysponowane do utworzenia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych: „Dolina Drawy” w dolinie rzeki Drawy oraz „Jezioro Lubie” w południowej części krajobrazu, na wschód od Jeziora Lubie. Obszar w całości pełni funkcję ponadregionalnego płatowego korytarza ekologicznego oraz wzdłuż doliny rzeki Drawy - regionalnego korytarza ekologicznego.
8.	Kompleks użytków zielonych z miejscowością Ostrowice	32-314.45-166	Krajobraz ekstensywnie użytkowanych łąk i mokradeł położonych w dolinie rzeki Kokna. Występujące tutaj siedliska przyrodnicze Natura 2000 to: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, dwa znajdujące się w północnej części krajobrazu eutroficzne zbiorniki wodne, w tym Jezioro Gawrończe oraz grąd subatlantycki i kwaśne buczyny. Na obszarze stwierdzono występowanie takich gatunków ptaków jak: bocian biały, orlik krzykliwy, żuraw, derkacz, strumieniówka czy świerszczak. Krajobraz w całości znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019. Na wschodnim brzegu jeziora Gawrończe znajduje się grupa pomników przyrody lip drobnolistnych, natomiast w pobliżu miejscowości Szczytniki grabów zwyczajnych.
9.	Jezioro Lubie	32-314.45-67	Krajobraz obejmuje położone w rynn timer subglacialnej jezioro Lubie. Na obszarze możemy wyróżnić siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty EU - zbocza jeziora porastają: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), łągi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe, kwaśna buczyna niżowa, grąd subatlantycki i żyzne buczyny. W obszarze jeziora występują również: nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranuncion fluitantis</i> , niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic oraz starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne. Krajobraz w całości znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” oraz w sieci Natura 2000 – specjalnym obszarze ochrony siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023 jak również w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019. W krajobrazie zinventaryzowano występowanie wielu cennych gatunków ptaków min. czapla siwa, kania ruda, trzciniak, wodnik, zimorodek. Krajobraz jest predysponowany do utworzenia zespołu przyrodniczo-

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Lp.	Nazwa krajobrazu	Kod krajobrazu	Walory przyrodnicze
			krajobrazowego „Jezioro Lubie”. Obszar pełni funkcję ponadregionalnego płatowego korytarza ekologicznego.
10.	Dolina Brzeźnickiej Węgorzy	32-314.45-2	Krajobraz leśny z dominującymi siedliskami lasów liściastych położony w dolinie rzeki Brzeźnicka Węgorza. Dolina na całej swej długości przedstawia ogrom wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Większa część krajobrazu leży w obszarach mającym znaczenie dla wspólnoty Natura 2000 „Brzeźnicka Węgorza” PLH320002, i „Dorzecze Regi” PLH320049 oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Ińska” PLB 320008. W południowej części krajobrazu po zachodniej stronie wsi Brzeźnica proponowany jest rezerwat przyrody „Kołatka” mający chronić naturalne zbiorowiska leśne i liczne stanowiska roślin chronionych oraz przylegający z południowej strony proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Brzeźnicka Węgorza” chroniący fragment doliny rzeki o górskim charakterze z wykształconymi kompleksami zbiorowisk leśnych. W dolinie znajduje się wiele siedlisk przyrodniczych tj. „Łęgi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe” (91E0b), „Śródładowe kwaśne dąbrowy” (9190), „Grąd Subatlantycki” (9160), „Żyzna buczyna niżowa” (9130), „Kwaśna buczyna niżowa: (9110), „Torfowiska przejściowe i trzęsawiska” (7140), „Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie” (6510), „Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion”, Potamion (3150). W krajobrazie występują liczne zbiorowiska szuwarowe i zbiorniki wodne, które są siedliskiem licznych gatunków ptaków takich jak: orlik krzykliwy, bielik, dzięcioł czarny, zimorodek, żuraw, cyranka, łabędź niemy, krakwa, pliszka górska, derkacz, błotniak stawowy, gągoł, gęgawa, bąk, wodnik, brzęczka, nurogęs, czajka, kania ruda, puchacz. Wśród mieszkańców doliny oprócz ptaków możemy tam spotkać takie gatunki zwierząt jak wydrę, bobra europejskiego, kumaka nizinnego. Nie brakuje też cennych gatunków roślin chronionych takich jak: bagno zwyczajne, widłak jałowcowaty, rosiczka okrągłolistna, ostrożeń łąkowy, grążel żółty, grzybień biały, przygielka biała, modrzewnica zwyczajna, przetacznik górski, kłoc wiechowata, marzanka wonna, gwiazdnica bagienna, szczaw gajowy, czerniec gronkowy, kruszczyk szerokolistny. Obszar pełni funkcję ponadregionalnego płatowego korytarza ekologicznego, oraz regionalnego korytarza ekologicznego.

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Zachodniopomorskiego.

II.2.3. Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu

Rzeźba terenu Pomorza została ukształtowana głównie przez ostatnie zlodowacenie bałtyckie, w szczególności przez stadiał pomorski i erozję wód roztopowych. Wszystkie jednostki fizjograficzne w obrębie gminy Drawsko Pomorskie związane są genetycznie z tym zlodowaceniem. Procesy te, zachodzące w plejstocenie i holocenie, doprowadziły do powstania różnorodnych osadów lodowcowych i wodnych. Obszar gminy wyróżnia się dużym zróżnicowaniem geomorfologicznym. Na stosunkowo niewielkiej powierzchni występują

różnorodne formy terenu typowe dla obszarów ukształtowanych przez lądolód. Są to m.in.: pasy wzgórz moren czołowych (czasem przypominające kemy), pagórkowata morena denną, rozległe równiny sandrowe, rynny lodowcowe przecinające obszary morenowe i sandrowe.

Główne cechy rzeźby ukształtowane zostały podczas postępu czoła lądolodu bałtyckiego około 15 200 lat temu. Charakterystyczną cechą tego terenu są wysokie wzgórza morenowe (ponad 150 m n.p.m.), rozciągające się przez centralną część gminy z południowego zachodu na północny wschód. Są one pozostałością moreny recesyjnej fazy pomorskiej. W południowej części gminy, wzdłuż biegu Drawy i na obszarze jeziora Lubie, znajdują się wzgórza oznaczające największy zasięg lądolodu.

Na północ od pasma wzgórz morenowych znajdują się pagórkowata wysoczyzna dennomorenowa z licznymi zagłębieniami pochodzenia wytopiskowego. Obszar ten jest dodatkowo pocięty rynnami lodowcowymi, z których najbardziej znaczącą jest rynna z jeziorami Gąnowo, Rydzewo i Zarańsko. Na przedpolu opisywanego pasa wzgórz morenowych, zalegają rozległe pola sandrowe, powstałe w wyniku spływu wód roztopowych z lądolodu podczas kształtowania moren czołowych. Sandry te w wielu miejscach rozcina skomplikowany system rynien, zajętych przez ciąg jezior. Między innymi zalicza się do nich ogromne, leżące poza granicami gminy Drawsko Pomorskie - jezioro Lubie. Pomiędzy wsią Suliszewo a Złocińcem zalega rozległa wysoczyzna morenowa w postaci niecki zastoiskowej, przez którą przebiega dolina Drawy oraz dolina Koczyński. Wspomniane jednostki geomorfologiczne wciąż podlegają modelowaniu. Najbardziej widoczne procesy to erozja wodna oraz akumulacja osadów rzecznych, szczególnie wzdłuż rzeki Drawy, której dolny odcinek u ujściu do jeziora Lubie tworzy deltę. W zagłębieniach bezodpływowych występują zatorfienia, a misie dawnego jeziora, w rejonie wsi Mielenko Drawskie – także złoża kredy pojeziernej.

Obszary o genezie morenowej w północnej części gminy charakteryzują się dużą różnorodnością geologiczną. Występują tam gliny zwałowe o różnym stopniu zapiaszczenia, które wraz z piaskami fluwioglacjalnymi układają się w formie drobnych, mozaikowych płatów. Często spotykane są również żwiry, szczególnie w pasie wzgórz tworzących kulminację wału czołowomorenowego. W południowej części gminy dominują obszary sandrowe, gdzie znajdują się grube, kilkunastometrowe warstwy piasków fluwioglacjalnych. Pod nimi zalegają gliny zwałowe, pochodzące z wcześniejszego stadium zlodowacenia bałtyckiego. Z kolei we wschodniej części gminy, w rejonie niecki zastoiskowej, występują pokłady ilów o podobnej miąższości. Na całym obszarze gminy, w płytkich rynnach jeziornych i drobnych zagłębieniach, znajdują się złoża torfów niskich. Torfy wysokie zlokalizowane są w okolicach południowych brzegów jeziora Lubie, natomiast w dolinach cieków wodnych można natrafić na torfy przejściowe.

II.2.4. Stosunki wodne

II.2.4.1. Wody powierzchniowe

Jednolite części wód powierzchniowych

Warunki hydrograficzne gminy Drawsko Pomorskie są ściśle powiązane z rzeźbą terenu, która kształtuje układ sieci wodnej. Istotny wpływ mają również budowa geologiczna oraz warunki klimatyczne. Pod względem hydrograficznym obszar Gminy położony jest w całości

w dorzeczu Odry w regionie wodnym Noteci oraz Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, w siedemnastu zlewniach rzecznych:

- „Rakoń” – RW60000918885229, dawniej: RW6000181888529 (Kokna);
- „Kokna” – RW6000091888529,
- „Rów Suliszewski” – RW60000918885329, dawniej: RW6000181888532 (Dopływ z jez. Chociebądz Wielki);
- „Studzienica” – RW60000918885329, dawniej: RW6000181888538 (Studzienica);
- „Radówka” – RW6000091888562;
- „Drawica” – RW6000091888587, dawniej: RW6000181888589 (Drawica);
- „Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny” – RW60000942135, dawniej: RW600023421369 (Rega do dopł. spod Bystrzyny);
- „Rzepczynka” – RW6000204229129, dawniej: RW6000174229129 (Grądek);
- „Łoźnica” – RW60001042349;
- „Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie” – RW60001118885359, dawniej: RW60001818885169 (Dopływ z jez. Wilczkowo); RW6000201888533 (Drawa od jez. Krosino do Wilżnicy); RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- „Drawa od Studzienicy do Płocicznej” – RW600011188877, dawniej: RW6000201888569 (Stara Drawa); RW600020188857 (Drawa od Studzienicy do Drawicy); RW600020188879 (Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi);
- „Stara Rega od Rzepczynki do ujścia” – RW60001142299, dawniej: RW60001942299 (Stara Rega od Grądka do ujścia);
- „Reska Węgorza od Golnicy do ujścia” – RW6000114249;
- „Stara Rega do Rzepczynki” – RW600017422919, dawniej: RW600025422919 (Stara Rega do Grądka);
- Kamienna - RW600018188853589, dawniej: RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- Drawa od jez. Lubie do Studzienicy – RW6000181888537, dawniej: RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- Brzeźnicka Węgorza – RW600018424699.

Środkowa część gminy jest obszarem, przez który przepływa (przez wzgórza morenowe) główny wododział Pomorza. Wododział ten rozdziela zlewnie dwóch rzek: Regi, której wody trafiają bezpośrednio do Bałtyku, oraz Drawy, płynącej w kierunku Noteci. Rzeką Drawa i niektóre mniejsze rzeczki przez teren ten płyną „w odwrotnym kierunku” czyli z północy na południe. Sieć wodna gminy podzielona jest następująco:

- Północna część gminy odwadniana jest przez dopływy Regi: Starą Regę, Gręzówkę, Brzeźnicę, Olchowiankę i Wilżnicę.
- Południowa część gminy odwadniana jest bezpośrednio przez rzekę Drawę, która jest największą rzeką przepływającą przez ten obszar. Długość koryta rzeki na terenie gminy wynosi około 45 km, natomiast jej długość całkowita wynosi 185,9 km, a powierzchnia zlewni 3296,4 km².

Drawa rozpoczyna swój bieg w jeziorze Krzywym w Dolinie Pięciu Jezior na Pojezierzu Drawskim, a następnie przepływa przez jeziora Prosino, Żerdno, Drawsko, Krosino, Lubie i

Dębno. Charakteryzuje ją szybki nurt, liczne wąwozy i przełomy, co nadaje jej cechy rzeki górskiej.

Na terenie gminy znajduje się 29 jezior oraz 3 zbiorniki sztuczne, a także ponad 150 mniejszych zbiorników, takich jak bagna, oczka wodne i niewielkie jeziorka, co stanowi o bogactwie tego regionu.

Obszary zagrożenia powodzią

Na podstawie map zagrożenia powodziowego⁴, ustalono, że na terenie gminy Drawsko Pomorskie występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);

II.2.4.2. Wody podziemne

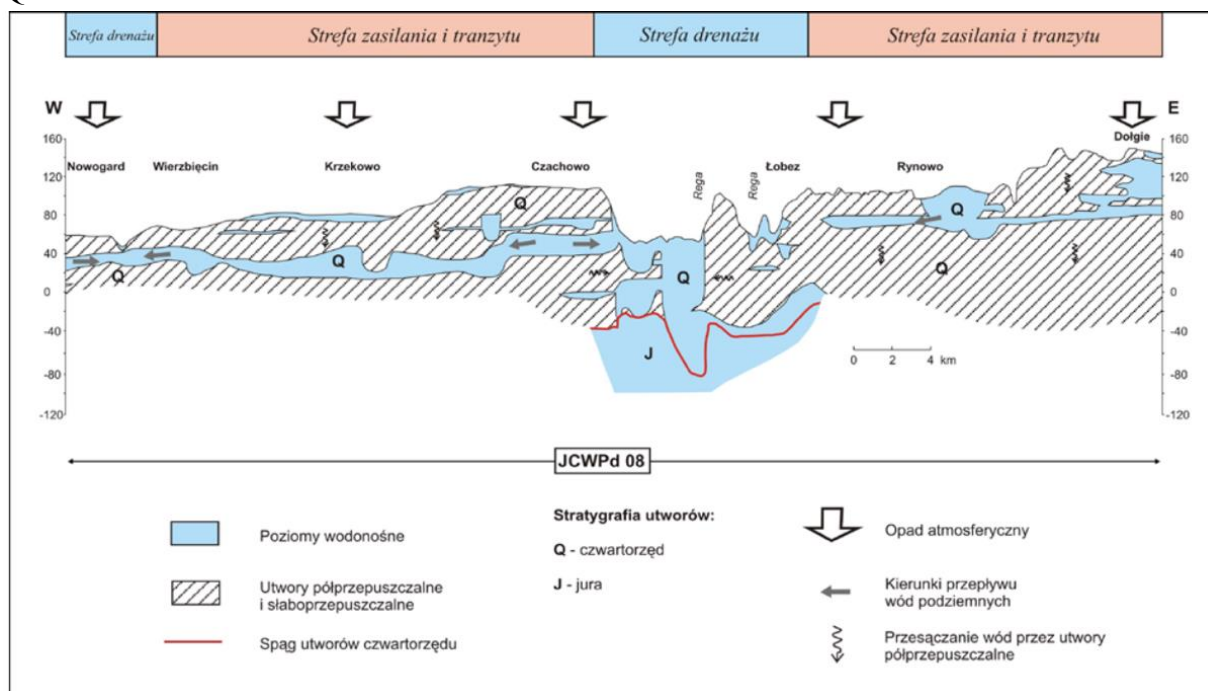
Jednolite części wód podziemnych

Gmina Drawsko Pomorskie położona jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych: JCWPd nr 8 (GW60008) i JCWPd nr 25 (GW600025).

Cała JCWPd 8 związana jest z hydrologiczną zlewnią Regi, której granice wyznacza dział wód powierzchniowych. Zasilanie atmosferyczne odbywa się wyłącznie poprzez poziom Q1. W przypadku, gdy wody opadowe nie trafią do cieków lub dopływów Regi, przesączają się do poziomu Q2. W skali regionalnej, zasilanie głębszych warstw wodonośnych również pochodzi z opadów atmosferycznych. Jednak wody infiltracyjne docierają do jednostki już pod powierzchnią terenu, głównie za pośrednictwem poziomu Q2, którego obszar alimentacji obejmuje prawdopodobnie Równinę Drawską. Przepływ wód w JCWPd 8 odbywa się głównie w kierunkach SE–NW oraz S–N. Bazę drenażu dla tej jednostki stanowi Rega – największa rzeka Pomorza Zachodniego uchodząca bezpośrednio do Bałtyku, będącego globalną bazą drenażu. W skali lokalnej wody odprowadzane są do mniejszych cieków, natomiast zasilanie odbywa się głównie w strefach wododziałowych przy granicach jednostki, w mniejszym stopniu także w jej centralnych partiach.

Piętra wodonośne kredowe (K) i jurajskie (J) są oddzielone od powierzchni terenu warstwami nieprzepuszczalnymi. Woda w tych piętrach pochodzi z przesączania przez nadległe warstwy oraz dopływu podziemnego spoza granic JCWPd, najprawdopodobniej z obszarów na południe od jednostki. Drenaż piętra jurajskiego zachodzi w dolinie Regi oraz Bałtyku, podczas gdy piętro kredowe drenowane jest wyłącznie do Bałtyku. Wody w tych piętrach przepływają głównie przez systemy szczelinowe, których głębokość i drożność wymagają dalszych badań. Istotnym problemem są wody słone, szczególnie w warunkach wymuszonego przepływu, co

⁴ za: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPDF

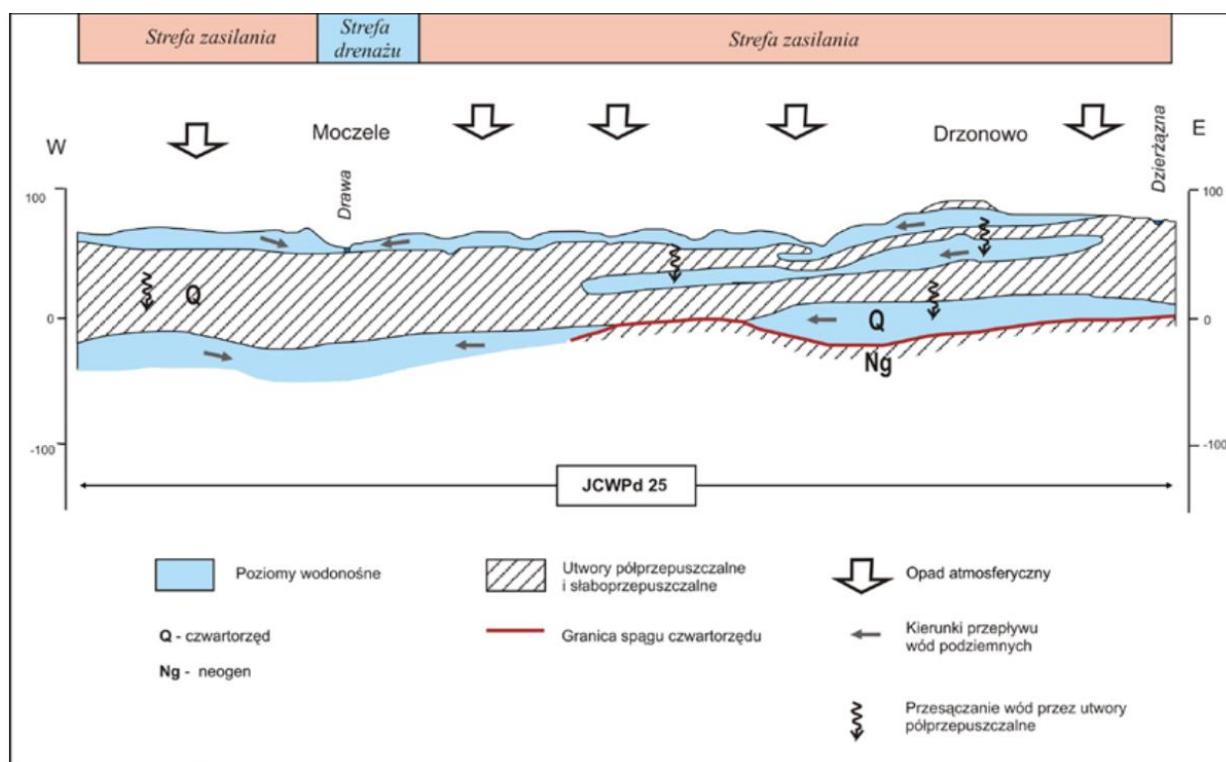
Źródło: Karty informacyjne PSH.

Na omawianym obszarze szereg jezior przecina przypowierzchniowy kompleks glin zwałowych, wchodząc w pierwszy użytkowy poziom wodonośny. Jeziora te można podzielić na dwie główne grupy:

- płytkie, których wody są związane wyłącznie z pierwszym użytkowym poziomem wodonośnym wód podziemnych,
- głębokie, których wody pozostają w związku zarówno z pierwszym, jak i drugim użytkowym poziomem wodonośnym.

Zlewnia tego obszaru pełni przede wszystkim funkcję obszaru zasilania poziomu mioceńskiego, którego baza drenażu jest dolina Noteci. Ze względu na brak znaczących

poborów wód podziemnych w tym regionie, układ krążenia wód zachowuje charakter naturalny.

Ryc. 2. Schemat krążenia wód podziemnych JCWPd nr 25

Źródło: Karty informacyjne PSH.

Niewielki fragment obszaru gminy, w rejonie Suliszewa i Gudowa, znajduje się w granicach obszaru wysokiej ochrony głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) nr 125 Wałcz-Piła. Zbudowany jest on z warstw wodonośnych utworów czwartorzędowych, obejmujących osady fluwioglacjalne wysoczyzn morenowych, sandrowe oraz aluwialne. W piętrze czwartorzędowym wyróżnia się trzy poziomy wodonośne: przypowierzchniowy (miąższość 5–20 m), międzymorenowy górny i dolny oraz podglinowy (miąższość do 30 m), który miejscami łączy się z piętrzem paleogeńsko-neogeńskim. Zwierciadło wody ma charakter napięty, a lokalnie swobodny. Współczynnik filtracji waha się w granicach 2,4–146 m/d. Zasilanie zbiornika odbywa się przez opady atmosferyczne oraz przepływy między warstwami wodonośnymi. Górny poziom często tworzy wspólny kompleks z poziomem przypowierzchniowym, ze względu na powiązania hydrostrukturalne. Zasoby wód podziemnych w GZWP nr 125 są obecnie wykorzystywane w 8,2% w stosunku do dostępnych rezerw, a przy uwzględnieniu maksymalnych poborów – w 11,9%. Zapotrzebowanie na wodę nie rośnie, a gminy nie planują budowy nowych ujęć (dane z 2017 r.). Jakość wód jest w większości dobra (klasa II), z wodami I klasy występującymi na 20% powierzchni zbiornika. Lokalne wody III klasy jakości (ok. 10%) odnotowano w północnej, centralnej i południowej części zbiornika. W niektórych miejscach przekroczono normy zawartości żelaza i manganu.

Ujęcia wód podziemnych ze strefami ochronnymi

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie istnieje 20 ujęć wód podziemnych przeznaczonych do zaopatrzenia ludzi w wodę oraz 1 wyłączone z eksploatacji. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1566), każde z tych ujęć otoczone jest strefą ochrony bezpośredniej.

Tabela 2. Wykaz ujęć podziemnych przeznaczonych do zaopatrzenia ludzi w wodę wraz z ich wydajnościami i ilościami pobieranej wody

Lp.	Miejscowość	Nr studni	Głębokość studni [m]	Wydajność eksploatacyjna [m ³ /h]	Ilość pobranej wody [m ³]
1.	Drawsko Pomorskie	1A	58	125	626 360,2
		2	52,5		
		3	60,5		
		4	60		
2.	Gudowo	-	50	47,4	18 310,4
3.	Łabędzie	-	40	30	6 225
4.	Linowo	-		30	9 117
5.	Ostrowice	1	33,4	Studnia awaryjna	32 596
		2	35	15	
		3	33,5	36	
6.	Dołgie	1	33,4	25,9	13 009
		2	74,5	25,9	
7.	Borne	1	35	18,1	6 295
		2	45	23	
8.	Szczytniki	1	27	7	955
		2	113	18	
9.	Grzybno	-	52	20,5	554
10.	Konotop	-	23	6	3 010
11.	Ziemsko	-	30	10	989,9
12.	Żołędowo	-	19	11	1 363
13.	Przytoń	-	-	Wyłączono z eksploatacji	Wyłączono z eksploatacji

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2022-2023 z perspektywą na lata 2024-2027.

II.2.5. Warunki glebowe

Gleby na terenie gminy Drawsko Pomorskie cechują się dużą różnorodnością, obejmując gleby mineralne, mineralno-organiczne oraz organiczne. Na wysoczyznach morenowych przeważają gleby płowe, wykształcone z piasków, żwirów oraz glin morenowych, miejscami przechodzące w gleby brunatne. W dolinach rzecznych i zagłębieniach bezodpływowych dominują gleby mineralno-organiczne i organiczne, takie jak torfowo-mułowe, torfowe (pochodzące z torfów niskich) oraz murszaste. Pola uprawne znajdują się głównie na glebach brunatnych i płowych, które zapewniają korzystne warunki dla rolnictwa. Natomiast użytki zielone zajmują tereny z czarnymi ziemiemi i madami. W południowych rejonach gminy, na sandrach, dominują gleby rdzawe, wykształcone z utworów piaszczystych, a gleby bielcowe występują tam sporadycznie. Około 1/3 użytków rolnych gminy stanowią gleby żyzne i średnio

żyzne (klasy 3 i 4), skupione głównie w północnej części na wysoczyznach morenowych, w okolicach miejscowości takich jak Zagozd, Zarańsko, Łabędzie, Rydzewo, Żółte, Jelenino, Szczytniki, Ostrowice, Borne, Karpno, Dołgie oraz Grzybno. Podobne gleby występują na morenach we wschodniej części gminy, w rejonie Suliszewa i Kosobud. Resztę obszaru zajmują gleby słabe, wytworzone z piasków, należące głównie do kompleksów przydatności rolniczej klasy 6 i 7. Użytki rolne klas I-III o powierzchni 1301 ha znajdują się głównie w środkowej części Drawsko Pomorskiego i stanowią niecałe 10% wszystkich gruntów ornych.

II.2.6. Surowce naturalne

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie występują złoża, tereny i obszary górnicze. Według Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż w gminie znajduje się obecnie siedemnaście złóż kopalin.

Tabela 3. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Drawsko Pomorskie

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Obszar i teren górniczy	Stan zagospodarowania
1.	4365	Drawsko III	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	eksploatacja złoża zaniechana
2.	1365	Drawsko Pomorskie II	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	eksploatacja złoża zaniechana
3.	8822	Jankowo	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	złoże rozpoznane szczegółowo
4.	144	Konotop III	kreda	-	złoże rozpoznane wstępnie
5.	6919	Mielenko Drawskie	kreda	-	eksploatacja złoża zaniechana
6.	2485	Mielenko Drawskie IV	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	tak	eksploatacja złoża zaniechana
7.	12036	Mielenko Drawskie MD	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	złoże rozpoznane szczegółowo
8.	5409	Mielenko Drawskie V	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	tak	złoże zagospodarowane
9.	11426	Mielenko Drawskie VI	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	tak	złoże rozpoznane szczegółowo
10.	14939	Woliczno BD	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	tak	złoże rozpoznane szczegółowo
11.	5375	Woliczno II	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	eksploatacja złoża zaniechana
12.	11658	Woliczno III	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	tak	złoże rozpoznane szczegółowo
13.	19155	Woliczno IV	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	tak	złoże rozpoznane szczegółowo
14.	13983	Woliczno SW	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	tak	złoże zagospodarowane
15.	4886	Woliczno-Gudowo	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	złoże rozpoznane wstępnie
16.	17659	Zarańsko	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	złoże rozpoznane szczegółowo
17.	1362	Ostrowice N	Kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	-	złoże rozpoznane wstępnie

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Tabela 4. Obszary górnicze na terenie gminy Drawsko Pomorskie

Lp	Nazwa	Nr w rejestrze	ID złoża	Nazwa złoża	Rodzaj kopalin
1.	Woliczno SW/IIB	10-16/2/148b	13983	Woliczno SW	Piaski i żwiry
2.	Woliczno BD P1	10-16/3/170/a	14939	Woliczno BD	Piaski i żwiry
3.	Woliczno BD P2	10-16/3/170/b	14939	Woliczno BD	Piaski i żwiry
4.	Woliczno BD P3	10-16/3/170/c	14939	Woliczno BD	Piaski i żwiry
5.	Woliczno BD P4	10-16/3/170/d	14939	Woliczno BD	Piaski i żwiry
6.	Woliczno BD P5	10-16/3/170/e	14939	Woliczno BD	Piaski i żwiry
7.	Woliczno BD P6	10-16/3/170/f	14939	Woliczno BD	Piaski i żwiry
8.	Woliczno IV	10-16/3/262	19155	Woliczno IV	Piaski i żwiry
9.	Woliczno SW/IA	10-16/2/148a/a	13983	Woliczno SW	Piaski i żwiry
10.	Mielenko Drawskie N	10-16/2/120/a	11426	Mielenko Drawskie VI	Piaski i żwiry
11.	Mielenko Drawskie S	10-16/2/120/b	11426	Mielenko Drawskie VI	Piaski i żwiry
12.	Mielenko Drawskie I	10-16/1/71/a	5409	Mielenko Drawskie V	Piaski i żwiry
13.	Woliczno III	10-16/2/125	11658	Woliczno III	Piaski i żwiry
14.	Mielenko Drawskie II - III	10-16/1/71/b	5409	Mielenko Drawskie V	Piaski i żwiry
15.	Mielenko Drawskie IV	10-16/1/71/c	5409	Mielenko Drawskie V	Piaski i żwiry

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Tabela 5. Tereny górnicze na terenie gminy Drawsko Pomorskie

Lp	Nazwa	Nr w rejestrze	ID złoża	Nazwa złoża	Rodzaj kopalin
1.	Mielenko Drawskie	10-16/1/71/a,b,c	5409	Mielenko Drawskie V	Piaski i żwiry
2.	Woliczno BD	10-16/3/170/a,b,c,d,e,f	14939	Woliczno BD	Piaski i żwiry
3.	Mielenko Drawskie S	10-16/2/120/b	11426	Mielenko Drawskie VI	Piaski i żwiry
4.	Mielenko Drawskie N	10-16/2/120/a	11426	Mielenko Drawskie VI	Piaski i żwiry
5.	Woliczno IV	10-16/3/262	19155	Woliczno IV	Piaski i żwiry
6.	Woliczno SW/A	10-16/2/148a/a,b	13983	Woliczno SW	Piaski i żwiry
7.	Woliczno III	10-16/2/125	11658	Woliczno III	Piaski i żwiry

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

II.2.7. Szata roślinna

Szata roślinna jaką posiada gmina Drawsko Pomorskie odpowiada rolniczo-leśnemu charakterowi gminy i jest typowa dla tego sposobu wykorzystania gruntów. Nie brak tu terenów o naturalnym charakterze i większym zróżnicowaniu szaty roślinnej. Należą do nich głównie torfowiska, liczne systemy wodno-błotne oraz lasy.

Według geobotanicznego podziału Polski gmina Drawsko Pomorskie należy do Prowincji Nizowo-Wyżynnej, Środkowoeuropejskiej, Działu Bałtyckiego, Krainy: Pojezierze Pomorskie, Okręgu Wałecko-Drawskiego.

Z analizy mapy potencjalnej roślinności naturalnej badanego obszaru (Matuszkiewicz i in., 1995) wynika, że w północnej części gminy, na obszarach morenowych, dominującym typem roślinności potencjalnej jest żyzna buczyna niżowa (buczyna pomorska, *Melico-Fagetum*), a w nielicznych miejscach, na lżejszych glebach żwirowych – acidofilna buczyna niżowa (*Luzulo pilosae-Fagetum*). W dolinach rzecznych – szczególnie w dolinie Starej Regi

Drawy dominującym typem roślinności są łągi jesionowo-olszowe (*Fraxino-Alnetum*). W licznych bezodpływowych zagłębieniach, rozrzuconych na omawianym terenie, potencjalną roślinność naturalną stanowią, w zależności od trofii otoczenia, różnorodne typy olsów (*Ribonigri-Alnetum*, *Sphagno squarrosi-Alnetum*), brzezina bagienna (*Betuletum pubescentis*) lub mszary torfowcowe (*Sphagnetalia magenllanici*).

Potencjalna roślinność naturalną południowej części gminy, pomimo zdecydowanej dominacji w roślinności rzeczywistej drzewostanów sosnowych, stanowią w przeważającej mierze acidofilne buczyny niżowe (*Luzulo pilosae-Fagetum*). Potencjał siedliska widoczny jest tutaj wyraźnie w bardzo obfitym, spontanicznym obsiewaniu się buka w dolnych piętrach rosnących tam drzewostanów.

Pokrycie terenu gminy Drawsko w ok. 40 % stanowi las, a pozostała część to kompozycja rozległych kompleksów rolniczych powstałych w efekcie przekształceń równin torfowych pradoliny pomorskiej i żyznych obszarów moreny falistej. Jest tu też wiele mniejszych lub większych fragmentów wartościowej szaty roślinnej o odmiennym charakterze.

Zbiorowiska leśne i zaroślowe

Zbiorowiska leśne na opisywanym terenie skupiają się przede wszystkim w dwóch wielkich kompleksach leśnych. Największy z nich, stanowiący północno-wschodni skraj Puszczy Drawskiej, zajmuje południową część gminy, na południe od brzegów jeziora Lubie. Obszar ten administrowany jest przez Nadleśnictwo Drawsko. Drugi zwarty kompleks leśny zarządzany przez nadleśnictwo Złocieniec, rozciąga się przy środkowo-wschodnich krańcach gminy. Pozostałe obszary leśne to niewielkie fragmenty lasów, pozostające w administracji nadleśnictw: Świdwin i Łobez.

Omawiane kompleksy pokrywają tereny o stosunkowo najmniej żyznych glebach, a więc rozległe pola sandrowe. W ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci siedliska tych lasów klasyfikowane były jako bory mieszane świeże, jednak w rzeczywistości potencjał siedliska jest wyższy, a większość lasów reprezentuje typ lasów mieszanych świeżych. Potencjalna roślinność naturalna tego terenu to przede wszystkim acidofilna buczyna niżowa.

Drzewostany buduje przede wszystkim sosna, przy czym większość jej drzewostanów znajduje się obecnie w II i III klasie wieku. W obniżeniach, rynnach i na obrzeżach mis jeziornych, oraz w dolinie Drawy dominują natomiast drzewostany olszowe i jesionowe. Dominacja drzewostanów sosnowych ukształtowana została na skutek dawnych nasadzeń, natomiast naturalna dynamika roślinności objawia się w postaci silnie zazwyczaj rozwiniętego drugiego piętra drzewostanów, budowanego przez buka. Litych buczyn jest niewiele – najpiękniejsze ich powierzchnie skupiają się przy południowo-zachodnich brzegach jeziora Lubie (nieopodal ujścia Drawy do misy jeziora) oraz nad jeziorem małe Dębno. Stosunkowo

rozległe lasy bukowe rosną także nieopodal jeziora Małe Dołgie koło Zagozdu, a wartościowe fragmenty buczyny występują także w Cianowie (projektowany ZPK „Zdrojewo”) oraz w rejonie Woliczna nad rzeką Brzeźnicka Węgorza.

Specyficzną cechą lasów Nadleśnictwa Drawsko położonych w strefie operacyjnej poligonu wojskowego jest duży udział halizn, polan i wrzosowisk. Jest to skutkiem częstego pojawiania się pożarów i innych zniszczeń związanych z prowadzeniem na tym terenie ćwiczeń wojskowych. Z tej samej przyczyny prace pielęgnacyjne w lasach tego obszaru prowadzone są stosunkowo mało intensywnie. Nadaje to krajobrazowi tych lasów nieco egzotyczny, „zaniedbany” wygląd. Powierzchnie leśne położone w nieużytkowanej do ćwiczeń strefie poligonu są natomiast bardzo starannie pielęgnowane.

Jednym z najbardziej interesujących z naukowego punktu widzenia fragmentów lasu jest kompleks czterech oddziałów położonych pomiędzy jeziorami Jelenie i Bucierz. Obszar ten został w latach 50. ścięty zrębem zupełnym (w związku z planowaną rozbudową pasa taktycznego poligonu) a następnie zarósł na drodze naturalnej sukcesji. Jest to obecnie jedna z największych na terenie Pomorza Zachodniego powierzchni „zapustów” osikowo-brzozowych.

Na terenie gminy występują następujące zbiorowiska leśne i zaroślowe.

- **olsy i łozowiska**

Zabagnione lasy i zarośla stanowiące środowisko życia cennych gatunków roślin wodnych i bagiennych. Występują w nich m.in. chronione: kruszyna pospolita, bobrek trójlistny, kalina koralowa, porzeczka czarna, arcydzięgiel nadbrzeżny oraz rzadkie: turzycza bagienna, łączeń baldaszkowy, turzycza żółta, wełnianka pochwowata.

- **łozowiska**

To zbiorowiska z dominacją wierzby szarej *Salix cinerea* i dużym udziałem kruszyny pospolitej *Frangula alnus*, wykształcające się na żyznych siedliskach, w zagłębieniach terenu. Na opisywanym terenie rozpowszechnionym i odgrywającym bardzo istotną rolę w fizjonomii krajobrazu jest łozowisko typu *Salicetum pentandro-cinerea*. Zespół ten występuje na terenie całej gminy, za wyjątkiem terenów leśnych na piaszczystych obszarach poligonu.

- **ols porzeczkowy**

W lasach tych w drzewostanie panuje olsza czarna. Występują one głównie na torfowiskach, terenach bagiennych, obszarach nisko położonych, z utrudnionym odpływem wód długo stagnujących na powierzchni gruntu. Olsy te często przez większą część roku są zalane. Rozległe powierzchnie olsu porzeczkowego na terenie gminy można obserwować wzdłuż strumienia Kokna oraz wzdłuż rzeki Drawy na odcinku pomiędzy jej wypływem z jeziora Lubie a granica gminy. Często płaty tego zespołu występują w rynnach wielu jezior (np. na wschodnim brzegu jeziora Ostrowiec).

- **wikliny nadrzeczne**

Wikliny nadrzeczne rozwinięte są jedynie wzdłuż odlesionych odcinków doliny Drawy, na piaszczystych madach rzecznych, pomiędzy Dalewem a Drawskiem Pomorskim oraz pomiędzy Drawskiem a jeziorem Lubie. Pomimo niewielkiego udziału w krajobrazie mają istotne znaczenie jako wysoka zieleń, decydująca o spełnianiu przez rzekę roli korytarza

ekologicznego. Zarośla te skupiają bardzo specyficzna florę, m.in. znamienne wierzby wąskolistne – przede wszystkim *Salix viminalis*.

- **bory sosnowe**

Bory świeże suboceaniczne typu *Leucobryo-Pinetum* występują w południowej części gminy na obszarze poligonu wojskowego. Porastają tam górne partie piaszczystych gór i wydmy, w szczególności wzdłuż północnej krawędzi doliny Drawy. Większość lasów tego terenu, przypominających fizjonomicznie bory sosnowe i dominujących w tutejszym krajobrazie, jest w rzeczywistości kwaśną buczyną niżową, która jest spinetyzowana. Borowe zbiorowiska bagienne, spotykane na terenie gminy, należą do dwóch typów. Brzezina bagienna *Betuletum pubescentis* występuje na terenach morenowych w północnej części gminy. Wykształciła się ona w postaci niewielkich fragmentów centralnych części łożowisk, w zagłębieniach bezodpływowych. Płaty sosnowego boru bagiennego *Vaccinio uliginosi- Pinetum* występują na obszarach sandrowych w południowej części gminy. Najlepiej wykształcone płaty towarzyszą jeziorom Okoń Duży i Okoń Mały i proponowane są do ochrony w formie użytku ekologicznego i rezerwatu przyrody. W zespole boru bagiennego występują m.in. takie gatunki chronione, jak: rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne, bobrek trójlistny.

- **lasy liściaste**

- **łęgi**

Zbiorowiska łęgów przystromykowych, typu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* występują na terenie gminy w dwóch postaciach. Jako typowo wykształcone lasy łęgowe towarzyszą ciekom wodnym, zajmując gleby torfowe typu czarnych ziem leśnych. Największe płaty napotkać można w dolinie Koczynki oraz nad Drawą na obszarze niecki zastoiskowej na południe od Dalewa. Występują one także w leśnym krajobrazie południowej części gminy w rejonie Studnicy i Oleszna (pomiędzy jeziorami Bucierz i Jelenie). W lasach tego typu odnajdywano m.in.: ściśle chronionego kruszczyka szerokolistnego.

Łęg zboczowy – z fiołkiem wonnym *Viola odorata-Ulmetum* to zbiorowisko związane z nasłonecznionymi, żyznymi skarpami. Niewielki fragment tego typu lasu odnaleziono w Jankowie w parku podworskim

- **buczyny**

Lasy bukowe stanowią potencjalne zbiorowisko naturalne na niemal całym obszarze gminy. Żyzna buczyna pomorska *Melico-Fagetum* istnieje obecnie jedynie w kilku fragmentach drzewostanów: w rejonie Cianowa i Zagozdu. Zajmowała ona niegdyś duże obszary ziem północnych gminy, zajętych dziś przez użytki rolne.

Acidofilne buczyny typu *Luzulo pilosae-Fagetum* stanowią potencjalne zbiorowisko w południowej części gminy. Jednak ich siedliska są obecnie zajęte przez drzewostany sosnowe. O potencjalnym siedlisku świadczy jedynie powszechne odnawianie się buka i stała domieszka tego gatunku w warstwie krzewów i dolnych partiach drzewostanów. Dobrze zachowane płaty acidofilnych buczyn oglądać można jedynie na morenowych wzgórzach w rejonie jeziora Binowo i Wielkie Dąbie oraz nad jeziorem Lubie (przy północno-zachodnim brzegu jeziora).

- **zbiorowiska zaroślowe**

Zbiorowiska zaroślowe z klasy *Rhamno-Prunetea* są rzadko spotykanym elementem krajobrazu gminy. Występują na ogół na nasłonecznionych poboczach dróg, jednak ich udział jest niewielki. Zespół bzu czarnego *Urtico-sambucetum* jest szeroko rozpowszechnionym składnikiem krajobrazu wsi, gdzie zajmuje przeżyźnione siedliska w pobliżu zabudowań. Zespół *Euonymo-Coryletum* z udziałem trzmieliny europejskiej i leszczyny napotkać można natomiast w obszarach siedliskowych łągów jako ich zbiorowiska regeneracyjne.

Zbiorowiska wodne i bagienne

Zbiorowiska wodne i bagienne są nieodłączną częścią ekosystemów wodnych, które w Gminie Drawsko Pomorskie stanowią bardzo istotny składnik krajobrazu. Występują tu różnorodne akweny, zarówno jeziora i stawy jak rzeki i strumienie. Liczne i zróżnicowane zbiorniki wodne występujące na badanym obszarze stanowią doskonałe siedlisko dla całej gamy zbiorowisk roślinności wodnej i szuwarowej. Na ogromne zróżnicowanie siedlisk wodnych składają się trzy grupy czynników: warunki troficzne, morfometryczne oraz antropopresja.

W niemal wszystkich zbiornikach terenu spotykany jest pospolity zespół *Lemno-Spirodetum polyrrhizae* z rzęsą drobną i spirodelą wielokorzeniową. W mniejszych zbiornikach wodnych, na obrzeżach torfowisk oraz w rowach odwadniających napotykanym jest także zespół rzęsy trójrowkowej *Lemna trisulca*.

Zbiorowiska ze związku *Hydrocharition* – zespoły żabiścieku pływającego spotykane są w miejscach osłoniętych od wiatru bądź w eutroficznych zbiornikach wodnych. Jako dominujący typ zbiorowisk, w tych samych zbiornikach, często spotykany jest zespół osoki aloesowatej *Stratiotes aloides* (np. rozległe fitocenozy w jeziorze Żabiak na obszarze poligonu).

Podwodne łąki ramienicowe występują na dnach płytkich zbiorników wodnych, których woda cechuje się znaczną zawartością elektrolitów i odczynem bliskim obojętnemu lub zasadowym. Dominują w nich rozmaite gatunki ramienic *Chara* sp. tworzących zwarte agregacje lub występujące w mozaikowym kompleksie z różnymi podwodnymi zbiorowiskami roślin wodnych. Na opisywanym terenie występują licznie w niewielkich zbiornikach wodnych w wyrobiskach żwirowni w Mielenku Drawskim. Zbiorowiska tego typu są odpowiedzialne za akumulację złóż kredy jeziornej, które w omawianym miejscu są eksploatowane na skalę przemysłową.

Zbiorowiska roślin wodnych, przeważnie zakorzenionych, w gminie Drawsko Pomorskie reprezentowane są przez następujące zespoły: zespół rdestnicy grzebieniastej, z. rdestnicy trawiastej, z. moczarki kanadyjskiej, z. wywłócznika kłosowego, z. jaskry krążkolistnej, z. wywłócznika okółkowego. Są to zbiorowiska roślin zanurzonych, należące do związku *Potamogetonion* i rozpowszechnione są we wszystkich zbiornikach wodnych na obszarze całej gminy. Najbardziej interesującym spośród stwierdzonych zbiorowisk z tej grupy jest związany ze zbiornikami o czystej wodzie zespół rdestnicy trawiastej *Potamogeton graminei*.

Zbiorowiska roślin wodnych o liściach pływających ze związku *Nymphaeion*, do których należą zespoły: zespół rdestnicy pływającej, z. „lili wódnych”, z. grzybieni północnych, są również rozpowszechnione we wszystkich niemal zbiornikach wodnych na badanym terenie. Najczęściej spotykanym zbiorowiskiem tej grupy jest zespół grzybieni białych i grążela żółtego *Nympharo-Nymphaeetum*, którego oba gatunki są roślinami prawnie chronionymi. Rzadziej

spotykanym jest bardzo interesujący zespół grzybieni północnych *Nymphaeetum candidae*, odnaleziony w dystroficznych wodach jeziora Okoń Duży i Okoń Mały.

W wolnopłynących, przejrzystych i dobrze natlenionych wodach Drawy i dolnego odcinka Kokny występują liczne płyty prądolubnego zespołu jaskra rzeczno *Ranunculetum fluitans*.

Większość źródeł i źródlisk na opisywanym terenie to obszary odlesione, pokryte obecnie przez różnorodne postacie łąk i szuwarów. Typowe źródłiska otoczone lasami są na terenie gminy Drawsko Pomorskie nieliczne, a najlepiej wykształcone tego typu ekosystemy spotka się na stokach doliny Drawy. Odnaleziono na nich płyty zespołu *Cardamino-Chrysosplenietum altnifolii* charakteryzujące się obecnością rzeżuch gorzkiej i śledziennicy skrętolistnej.

Zbiorowiska tzw. szuwarów wysokich (trzciniowisk, pałkowisk itp.) występują na brzegach eutroficznych wód, w strefie płytkiej wody. Zbiorowiska te są na terenie gminy szeroko rozpowszechnione i odgrywają znaczącą rolę w krajobrazie, przede wszystkim jako doskonała bariera biochemiczna. Szuwary wysokie wychwytują większość zanieczyszczeń z wód spływających ze zlewni do zbiorników i cieków. Najczęściej spotykane zespoły to: szuwar trzciny pospolitej, porastający płytkie brzegi o podłożu mineralnym oraz szuwar pałki szerokolistnej, zajmujący siedliska na podłożu organicznym. Rzadziej występuje szuwar pałki wąskolistnej. W eutroficznych, płytkich wodach występują miejscami niski szuwar jeżogłówki gałęzistej, a w miejscach silnie zmienionych przez człowieka szuwar tataraku zwyczajnego.

W wodach Drawy niskie szuwary tworzy zespół strzałki wodnej i jeżogłówki pojedynczej. Występują one na podłożu mineralnym lub słabo zamulonym, na głębokości nie przekraczającej zwykle 1 m. W mulistej delcie Drawy, przy jej ujściu do jeziora Lubie występują szuwar trawiasty z panującą manną mielec.

Szuwary turzycowe wykształcają się na brzegach eutroficznych zbiorników i wód płynących, często też występują w wilgotnych obniżeniach terenu, w szczególności w centralnych, najwilgotniejszych partiach kompleksów zarastających łąk niskich. Turzycowiska występują zwykle jako jednogatunkowe agregacje turzyc (zaostrzonej, dzióbkwatej, prosowej, błotnej), móżgi trzciniowatej i kosaćca żółtego. Szuwary takie występują zwykle na podłożu mineralno-organicznym. Zbiorowiska tego typu stanowią siedliska takich cennych gatunków, jak: turzyca tunikowa, turzyca dwustronna, turzyca lisia, wełnianka wąskolistna, jeżogłówka najmniejsza, dziewięciornik błotny. Występuje tu także częściowo chroniony bobrek trójlistny.

Torfowiska wysokie i przejściowe

Zbiorowiska torfowisk wysokich i przejściowych, aczkolwiek spotykane niezbyt często, stanowią dość znamienią cechę krajobrazów roślinnych gminy. Wykształcają się one tutaj w dwóch postaciach: jako torfowiska tzw. kotłowe, wypełniające bezodpływowe zagłębienia w strefie czołowomorenowej i dennomorenowej oraz jako płyty torfowiskowe wokół jeziorzek dystroficznych.

Torfowiska typu kotłowego, występujące w żyznym i bogatym w biogeny krajobrazie rolniczym, otoczone są na ogół przez szerokie, rozległe okrajki budowane przez szuwary turzycowe i łożowiska, a dopiero we wnętrzu owych okrajków, wychwytujących większość biogenów spływających do misy torfowiska z zewnątrz, wykształcają się rzeczywiste torfowiska wysokie i przejściowe. Taki układ pozwala na istnienie tych ubogich fitocenoz w żyznym krajobrazie. Najładniejsze torfowiska tego typu istnieją w rejonie Cianowa

(projektowany dawniej rezerwat „Mszar w Zajezierzu” - obecnie część Zespołu Przyrodniczo Krajobrazowego, a także projektowany użytek ekologiczny).

W centralnych częściach tych torfowisk spotyka się najczęściej mszary z wełnianką pochwowatą *Sphagno recurvi-Eriophoretum vaginati*, rzadziej zaś - typowe mszary torfowcowe *Sphagnetum magellamci*.

Na obrzeżach zawsze spotyka się płaty zbiorowisk torfowisk przejściowych - z czermienią błotną *Calletum palustris* i turzycą dzióbkową *Sphagno-Caricetum rostratae*, nieco rzadziej, lecz na obszarze gminy stosunkowo często - rzadki w skali kraju zespół turzycy bagiennej *Caricetum limosae*.

Płaty torfowiskowe występują w mniej żyznym krajobrazie sandrowym południowej części gminy - wokół jezior Okoń Mały, Okoń Duży, oraz w bezodpływowym zagłębieniu proponowanym do ochrony jako użytek ekologiczny. Są one w zewnętrznej części budowane przez zespoły torfowisk przejściowych (*Calletum palustris*), w części środkowej - przez płaty obu wymienionych zespołów wysokotorfowiskowych (*Sphagno recurvi-Eriophoretum vaginati*, *Sphagnetum magellanicum*) a w części wewnętrznej, przylegającej do lustra wody rozwijają się płaty przejściowotorfowiskowego zespołu przygielki białej *Rhynchosporium albae*.

Płaty zespołów torfowisk przejściowych, przede wszystkim zaś *Calletum palustris* są także szeroko rozpowszechnione na obrzeżach wielu bezodpływowych zatorfień na całym obszarze gminy. Występowanie pozostałych typów ekosystemów jest znacznie bardziej ograniczone. Są one przy tym siedliskami licznych gatunków chronionych i rzadkich, np.: turzycy bagiennej, rosiczki okrągłolistnej, przygielki białej, bagnicy torfowej, bagna zwyczajnego.

Zbiorowiska trwałych użytków zielonych, muraw i wrzosowisk

Dobrze wykształcone murawy napiaskowe odgrywają w krajobrazie gminy niewielką rolę. Ich występowanie ogranicza się do szczytów niektórych wyniesień morenowych, w szczególności tych o charakterze żwirowych i piaszczystych kemów. Najlepiej wykształcone płaty muraw typu *Diantho-Armerietum* (z goździkiem kartuzkiem i zawciągim pospolitym) napotkać można na obszarach morenowych w rejonie Linowa i Gudowa, na szczytach wzniesień, w szczególności na wzgórzu Świetlik, gdzie proponowany jest dla ich ochrony użytek ekologiczny.

Murawy szczytlichowe *Spergulo vernalis-Corynephorum* występują w postaci niewielkich płatów na piaszczystych glebach na szczytach wydmy piaszczystych wzdłuż południowych brzegów jeziora Lubie.

Murawy napiaskowe typu *Sileno-Cerastietum semidecandri* (z lepnicą smukłą i rogownicą pięciopręcikową) oraz rozmaite postaci kałużowe zbiorowisk z obu wymienionych związków napotkać można także licznie w wyrobiskach kopalni żwiru w rejonie Mielonka Drawskiego.

Zbiorowiska łąkowe

Zdecydowana większość łąk wilgotnych na obszarze gminy pokryta jest obecnie przez rozmaite zbiorowiska ze związku *Filipendulion*, należące do zespołu wiazówki błotnej i bodziszka błotnego oraz z. tojeści pospolitej i wiazówki błotnej. Są to zbiorowiska wilgociolubnych ziołorośli, stanowiące stadia zarastania wilgotnych łąk kośnych, na których

zaprzestano użytkowania. Większość zatorfionych dolin rzecznych, zagłębień i obniżeń w przeszłości porośnięta była przez typowe łąki kośne typu *Angelico-Cirsietum* (zespół dziegła i ostrożeńca warzywnego), lecz obecnie, po ponad 10 latach od zaniechania ich użytkowania, dobrze wykształcone płaty zbiorowisk tego typu są już bardzo nieliczne.

Najlepiej zachowane powierzchnie wilgotnych łąk wszelkich typów napotkać można nad Drawą, szczególnie w okolicach wsi Mielenko Drawskie, gdzie na łąkach ciągle użytkowanych przez prywatnych właścicieli zachowały się płaty *Angelico-Cirsietum oleracei*.

Na rozległych wilgotnych łąkach w niecce zastoiskowej w okolicach Dalewa wykształcają się rozległe płaty podobnego, lecz nieco uboższego florystycznie zespołu typu *Stellario- Deschampsietum* (zespół gwiazdnicy i śmiałka darniowego). W miejscach wypasanych, na siedliskach wilgotnych, napotyka się dość licznie pastwiska typu *Junco-Molinietum* (zespół situ i trzęślicy modrej); najlepiej wykształcone płaty napotkać można pomiędzy Dalewem a Suliszewem.

Zbiorowiska pastwiskowe na siedliskach świeżych (związek *Cynosurion*, zespoły: życicy i grzebienicy pospolitej oraz z. życicy i babki) występują w północnej i środkowej części gminy na terenach moreny pagórkowatej. Ich istnienie związane jest bowiem z utrzymującym się tam ciągle wypasem zwierząt gospodarskich, szczególnie koni. Najlepiej wykształcone płaty napotkać można na północnych brzegach jeziora Małe Dołgie, gdzie ich istnienie możliwe jest dzięki wypasowi zwierząt z istniejących w miejscowości Zagozd ośrodków jeździeckich oraz na południowych brzegach jeziora Zarańsko, gdzie utrzymywane są przez prowadzony tam wypas bydła. Zbiorowiska dywanowe typu *Lolio-Plantaginetum* (zespół szczawiu i wyczyńca kolankowego oraz z. pięciornika gęsiego) występują w rozproszeniu na całym terenie, w miejscach wydeptywanych na żyznych i średnio żyznych siedliskach. Oprócz typowych miejsc występowania, takich jak wydeptywane tereny na obszarach zabudowań, na terenie gminy Drawsko Pomorskie zbiorowisko to występuje także na obszarach rekreacyjnych nad brzegami jezior - na przykład na brzegu jeziora Lubie na terenie wsi Gudowo, lub na południowych brzegach jeziora Zarańsko.

Wrzosowiska typu *Pohilo-Callunetum* występują bardzo licznie i na rozległych powierzchniach w południowej części gminy na obszarze wykorzystywanym jako poligon wojskowy. Szczególnie duże, zwarte płaty pokrywają kilkusethektarową powierzchnię głównego pasa taktycznego poligonu, położonego na południe od jeziora Bucierz Duży. Zbiorowisko to wykształca się tutaj na ubogich piaskach gliniastych (obszar siedliskowy buczyny *Luzulo pilosae-Fagetum*), a jego istnienie uwarunkowane jest przez powstrzymywanie sukcesji na tych terenach na skutek zniszczeń roślinności w trakcie ćwiczeń wojskowych. Zwarte powierzchnie wrzosowisk stanowią bardzo charakterystyczny rys tego terenu.

Zbiorowisko typu *Sieglingio-Agrostietum* to zespół dywanowy związany z drogami i miejscami wydeptywanymi w obszarze siedliskowym borów. Na badanym terenie występuje rzadko i jedynie w najuboższych siedliskowych obszarach leśnych w rejonie jezior Okoń Mały i Okoń Duży (południowe brzegi jeziora Lubie).

Zbiorowiska porębowe

Zbiorowiska porębowe, w szczególności zaś traworośla z trzcinnikiem piaskowym *Calama-grostietum epigeios* odgrywają bardzo ważną rolę w krajobrazie gminy. Zbiorowisko to najszerzej rozpowszechnione jest na terenie poligonu wojskowego, gdzie jego płaty

pokrywają rozległe powierzchnie, na których lasy i zarośla niszczone są w trakcie ćwiczeń. Dotyczy to zarówno odlesionych powierzchni pasów taktycznych, jak i licznych luk i prześwieśleń w obrębie otaczających je lasów.

W północnej części gminy płaty zbiorowisk porębowych pokrywają nieco mniejsze powierzchnie, jednak i tam spotyka się je często, szczególnie na obrzeżach odłogowanych od około 10 lat pól uprawnych.

Krzewiaste zbiorowisko *Epilobio-Salicetum capreae*, z wierzbownicą i wierzbą iwą, stanowi na omawianym terenie pierwszy etap zarastania odłogów przez zbiorowiska krzewiaste. Większość płatów zbiorowisk porębowych stanowi siedlisko chronionej częściowo, jednak na terenie gminy Drawsko bardzo rozpowszechnionej naparstnicy purpurowej.

Zbiorowiska ruderalne i segetalne

Roślinność segetalna i ruderalna to wybitnie synantropijne zbiorowiska roślin jednorocznych i wieloletnich związanych z uprawami roślin, nieużytkami, polanami leśnymi, dolinami rzecznyymi, nabrzeżami zbiorników wodnych i innymi, a także terenami określanymi jako ruderalne i silnie zurbanizowane.

Liczne zbiorowiska ruderalne rozpowszechnione są na terenach zabudowanych i na przydrożach tworząc kompleksy fitocenoz zróżnicowanych florystycznie ze względu na różnice w natężeniu wydeptywania, właściwości gleby, nasłonecznieniu itp. W gminie Drawsko Pom. roślinność synantropijna związana z terenami przekształconymi przez człowieka rozwija się na terenach komunikacyjnych (drogi i linia kolejowa) oraz na terenach miejscowości.

Zbiorowiska segetalne (towarzyszące uprawom) cechują się zwykle kadłubowym składem. Mała ich różnorodność i bardzo ubogi skład florystyczny spowodowany jest stosowaniem środków ochrony roślin. Zespoły te tworzone są przez ugrupowania komos, wierzbowki, babki, bylic. Gatunki charakterystyczne dla zespołów segetalnych występują zwykle na obrzeżach pól, przydrożach i miedzach. W gminie Drawsko grunty orne zajmują 41,13 % powierzchni. Przeważają gleby słabe klas bonitacyjnych VI i VII i zajmują 2/3 powierzchni użytków rolnych. Gleby dobre klas III i IV stanowią 1/3 powierzchni użytkowanej rolniczo.

W omawianej gminie stwierdzono szereg zespołów przynależnych do klasy: *Polygono-Poetea annuae*, *Stellarietea mediae* oraz *Artemisietea*. Najbardziej rozpowszechnionym zespołem segetalnym jest *Aphano-Matricarietum* wykształcające się w uprawach zbóż. Najlepiej wykształcone płaty napotymano na wzgórzach na wschód od Linowna. Na pozostałym terenie zbiorowiska segetalne cechują się zwykle kadłubowym składem. Gatunki charakterystyczne dla tych fitocenonów występują zwykle na obrzeżach pól, przydrożach i miedzach.

Bardzo istotne znaczenie w krajobrazie północnej i środkowej części gminy odgrywają zbiorowiska ugorowe ze związku *Agropyretalia repentis* z perzem, pokrywające ogromne powierzchnie odłogowanych obecnie pól.

Liczne typy zbiorowiska ruderalne rozpowszechnione są na terenach zabudowanych i na przydrożach tworząc kompleksy fitocenoz zróżnicowanych florystycznie ze względu na różnice w natężeniu wydeptywania, właściwości gleby, nasłonecznieniu itp.

Specyficzną rolę w krajobrazie poligonu odgrywa ruderalne zbiorowisko z czerwcem rocznym *Scleranthus annuus* (stanowiące pod względem fitosocjologicznym kadłubową postać segetalnego zespołu *Arnoserido-Scleranthetum*). Zbiorowisko to występuje bardzo powszechnie na licznych trasach przemarszu pojazdów gąsienicowych, których ruch i związane z tym niszczenie gleby stwarzają wyjątkowe warunki siedliskowe.

W płatach zbiorowisk segetalnych w rejonie Linowna napotkano bardzo rzadkie na terenie gminy: stokłosę polną, lnicznik siewny oraz pieprzycę polną.

II.2.8. Świat zwierzęcy

Zgodnie z regionalizacją zoogeograficzną (Kondracki, 1988) gmina Drawsko Pom. została zakwalifikowana do prowincji Europejsko-Zachodniosyberyjskiej Palearktyki, krainy Południowobałtyckiej, dzielnicy Bałtyckiej.

W trakcie trwania inwentaryzacji wyróżniono kilka wartościowych obszarów faunistycznych ze stanowiskami rzadkich i chronionych gatunków zwierząt. Należą do nich przede wszystkim:

- dolina Drawy i licznych jezior, przez które przepływa,
- dolina Brzeźnicy od Jankowa poza granice gminy, a dalej przez kompleksy leśne
- wzdłuż rzeki Brzeźnicka - Węgorza do Regi,
- dolina rz. Starej Regi, od j. Zarańsko poprzez j. Rydzewo, Będargowo, Gągnowskie i dalej wzdłuż rzeki Starej Regi,
- bagna, oczka wodne i ciekі położone w zlewni rz. Drawy,
- bagna, oczka wodne i ciekі położone w zlewni rz. Regi.

Na terenie gminy Drawsko Pom. stwierdzono około 200 gatunków objętych ochroną, ujętych na czerwonych listach i w konwencjach międzynarodowych oraz szczególnie zasługujących na uwagę.

Fauna omawianego obszaru ma charakter dynamiczny. Liczne gatunki znikają, wyeliminowane przez inne lub wycofują się wyparte przez zmieniające się warunki środowiska, inne zwiększają swoją liczebność, zasiedlając nowe obszary i środowiska.

Bogactwo biotopów w gminie wynikające z dużej liczby jezior, mocno rozbudowanej sieci rzecznej i wysokiej lesistości, umożliwia życie wielu gatunkom zwierząt. Istnieją jednak czynniki negatywnie wpływające na świat zwierzęcy, do których należy zaliczyć nadmierną penetrację terenu (w wyniku wzmożonego ruchu turystycznego) i obecność poligonu wojskowego.

Na terenie gminy odnotowano występowanie 12 gatunków płazów oraz 6 gatunków gadów. Wszystkie taksony należą do chronionych. Najrzadszymi gatunkami płazów spotykanymi na badanym terenie są:

- rzekotka drzewna *Hyla arborea*, odnotowana na jeziorku Mielinek i na oczkach wodnych w okolicy kolonii Kumki,
- grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus* występująca na obrzeżach lasu w okolicy Mielenka,
- kumak nizinny *Bombina bombina*, którego obserwowano w okolicy Zarańska, kolonii Żółte i rzeki Kokna.

Najczęściej spotykanymi płazami są żaba trawna *Rana temporaria* i moczarowa *Rana arvalis*. Występują praktycznie na terenie całej gminy. Do pozostałych płazów licznie

spotykanych na terenie gminy należą: ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *Bufo viridis*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba jeziorkowa *Rana lessonae*, żaba śmieszka *Rana riclibunda*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* oraz traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*.

Spośród gadów na największą uwagę zasługuje żółw błotny *Emys orbicularis*, jako gatunek narażony na wyginięcie w skali całego kraju. Oprócz żółwia rzadkim gadem występującym na terenie gminy jest żmija zygzakowata *Vipera berus*, obserwowana przy brzegu j. M. Dąbie i na poligonie wojskowym. Innymi gadami występującymi na terenie gminy są: padalec *Anguis fragilis*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara* oraz zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*. Brak odpowiednich zabezpieczeń i przepustów dla wędrujących zwierząt oraz dość duży ruch pojazdów sprawiały, że w okolicy cieków wodnych i terenów podmokłych rokrocznie pod kołami samochodów ginie duża liczba płazów i gadów. Należy wymienić jako miejsca, w których szczególnie często dochodzi do takich sytuacji, drogi dojazdowe do pól namiotowych.

Odnotowano występowanie 127 gatunków ptaków, z których 114 gatunków objętych jest i ochroną gatunkową, a 81 gatunków figuruje na czerwonych listach zwierząt lub wymienionych jest w załącznikach do Konwencji Berneńskiej i Dyrektywy Ptasiej jako gatunki ściśle chronione i chronione.

Na terenie gminy wchodzącym w skład Nadleśnictwa Drawsko Pomorskie zlokalizowano gatunki ptaków, dla których zgodnie z ustawą o ochronie przyrody tworzy się strefy ochronne wokół ich miejsc lęgowych. Gatunki te to: bocian czarny *Ciconia nigra*, bielik *Haliaetus albicilla*, lelek *Caprimulgus europaeus*, puchacz *Bubo bubo*, kania rdzawa *Milvus milvus*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*.

Do gatunków ptaków występujących na opisywanym obszarze, objętych ochroną gatunkową należą: jastrząb *Accipiter gentilis*, krogulec *Accipiter nisus*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, łożówka *Acrocephalus palustris*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, skowronek polny *Alauda arvensis*, zimorodek *Alcedo atthis*, świstun *Anas penelope*, krakwa *Anas strepera*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, jerzyk *Apus apus*, myszołów zwyczajny *Buteo buteo*, makolągwa *Carduelis cannabina*, szczygieł *Carduelis carduelis*, dzwonek *Carduelis chloris*, czyżyk *Carduelis spinus*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, bocian biały *Ciconia ciconia*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, siniak *Columba oena*, kruk *Corvus corax*, kawka *Corvus moendula*, przepiórka *Coturnix coturnix*, kukułka *Cuculus canorus*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, łabędź niemy *Cygnus olor*, oknówka *Delichon urbica*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, trznadel *Emberiza citrinella*, rudzik *Erithacus rubecula*, pustułka *Falco tinnunculus*, muchotówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, muchotówka mała *Ficedula parva*, zięba *Fringilla coelebs*, kszysk *Gallinago gallinago*, kurka wodna *Gallinula chloropus*, sójka *Garrulus glandanus*, żuraw *Grus grus*, bielik *Haliaetus albicilla*, zaganiacz *Hippolaris icterina*, dymówka *Hirundo rustica*, krętogłów *Jynx torquilla*, gąsiorek *Lanius collurio*, srokosz *Lanius excubitor*, mewa srebrzysta *Larus argentatus*, mewa pospolita *Larus canus*, mewa śmieszka *Larus hibernicus*, brzęczka *Locustella luscinioides*, świerszczak *Locustella naevia*, krzyżodziób świerkowy *Loxia*

cun/irostra, skowronek borowy *Lullula arborea*, słowik szary *Luscinia luscinia*, kania rdzawa *Milvus inilvus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, muchołówka szara *Muscicapa stnata*, wilga *Oriolus oriolus*, sosnowka *Parus ater*, sikora modra *Parus caeruleus*, sikora czubatka *Parus cristatus*, bogatka *Parus major*, sikora czamogłówka *Parus montanus*, sikora uboga *Parus palustris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, kormoran czarny *Phalacrocorax carbo*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, sroka *Pica pica*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, pokrzywnica *Prunella modularis*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, wodnik *Railus aguaticus*, zniczek *Regulus ignicapillus*, mysikrólik *Regulus regulus*, remiz *Remiz pendulinus*, brzegówka *Riparia riparia*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, kulczyk *Serinus serinus*, kowalik *Sitta europaea*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, turkawka *Streptopelia turtur*, puszczyk *Strix aluco*, szpak *Sturnus vulgaris*, pokrzewka czamołbista *Sylvia atricapilla*, pokrzewka ogrodowa *Sylvia borin*, cierniówka *Sylvia communis*, piegża *Sylvia curruca*, perkozek *Tachybaptus mfcolis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, kos *Turdus merula*, drozd śpiewak *Turdus phliomelos*, kwiczoł *Turdus pilaris*, paszkot *Turdus viscivorus*, czajka *Vanellus yanellus*, bąk *Botaurus stellaris L.*, bączek *Ixobrychus minutus*.

Na badanym terenie odnotowano występowanie 40 gatunków ssaków w tym 16 objętych ochroną gatunkową. Wśród nich znajduje się wilk. Rzadkim gatunkiem występującym na badanym terenie jest także wydra *Lutra lutra*, którą obserwowano przy ujściu Drawy do j. W. Dąbie.

Na opisywanym obszarze występuje 7 następujących gatunków nietoperzy: nocek rudy *Myotis daubentoni*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek natterera *Myotis nattereri*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, gacek brunatny *Plecotus auritus*. Nietoperze z dużą częstotliwością obserwowano wzdłuż Drawy oraz w rejonie drogi Drawsko - Kalisz w okolicy Konotopu.

Ochroną gatunkową objęte są również inne ssaki występujące na terenie gminy: jeż wschodni *Erinaceus concolor*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, łasica *Mustela nivalis*, wiewiórka *Sciurus vulgaris*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus* oraz kret *Talpa europaea*.

II.3. Dziedzictwo kulturowe

Gmina Drawsko Pomorskie posiada wiele wartościowych zabytków. Należą do nich obiekty i obszary objęte rejestrem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz objęte ewidencją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i ochroną na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Tabela 6. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków z terenu gminy Drawsko Pomorskie

Lp.	Miejscowość	Adres obiektu	Obiekt	Rejestr zabytków
1	Borne	nr 2	park dworski	Rej. zab. nr 1144 z dnia 15.03.1982

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

2	Cianowo	nr 2	dwór w zespole dworsko folwarcznym	Rej. zab. nr 1150, obecny nr A-1769 z dnia 18.03.1982 i 30.12.1998
3	Cianowo	nr 2	park w zespole dworsko folwarcznym	Rej. zab. nr 1150, obecny nr A-1769 z dnia 18.03.1982 i 30.12.1998
4	Dalewo	nr 19	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 221 z dnia 15.01.1960
5	Dalewo	nr 19	kościół protestancki, ob. rzym.-kat. Filialny pw. św. Stanisława Kostki	Rej. zab. nr 221 z dnia 15.01.1960
6	Dalewo	nr 20	park pałacowy	Rej. zab. nr 1149, obecny nr A-1949 z dnia 18.03.1982
7	Dołgie	nr 14	kościół pw. św. Jana Chrzciciela	Rej. zab. nr 230, obecny nr 1983 z dnia 15.01.1960
8	Dołgie	nr 44a	park dworski	Rej. zab. nr 1141, obecny nr A-1988 z dnia 15.03.1982
9	Dołgie	dz. nr 86	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 230, obecny nr 1983 z dnia 15.01.1960
10	Drawsko Pomorskie	Cmentarna, dz. nr 268/1	obwarowania miejskie - mury obronne	Rej. zab. nr 383 z dnia 14.04.1964
11	Drawsko Pomorskie	Łąkowa, dz. nr 36	cmentarz żydowski wraz z zadrzewieniem oraz macewami i reliktnami macew użytych do utworzenia lapidariów	Rej. zab. nr A-2070 z 13.02.2024
12	Drawsko Pomorskie	płk. J.Kilińskiego 4	magazyn solny, ob. muzeum regionalne	Rej. zab. nr 1253, obecny nr A-1969 z dnia 29.12.1998
13	Drawsko Pomorskie	Obrońców Westerplatte 9B	budynek mieszkalny	Rej. zab. nr 248 z dnia 05.01.2006
14	Drawsko Pomorskie	Obrońców Westerplatte 35	budynek mieszkalny - plebania	Rej. zab. nr 623, obecny nr A-1970 z dnia 04.08.1967
15	Drawsko Pomorskie	Plac Elizy Orzeszkowej 3	Starostwo Powiatowe	Rej. zab. nr 259 z dnia 10.04.2006
16	Drawsko Pomorskie	Józefa Piłsudskiego 16	willa „Rost”, ob. budynek mieszkalno- handlowy	Rej. zab. nr 919 z dnia 09.09.2011
17	Drawsko Pomorskie	Ratuszowa 5	ratusz, ob. kamienica	Rej. zab. nr 621, obecny nr A-1975 z dnia 04.08.1967
18	Drawsko Pomorskie	Ratuszowa 11	kamienica z oficynami	Rej. zab. nr 1233 z dnia 03.04.2014
19	Pomorskie	gen. Władysława Sikorskiego 31	kamienica	Rej. zab. nr 1732 z dnia 13.07.2018
20	Drawsko Pomorskie	gen. Władysława Sikorskiego, dz. nr 161	kościół pw. Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa	Rej. zab. nr 3, obecny nr A-1971 z dnia 23.02.1953
21	Drawsko Pomorskie		układ urbanistyczny - teren Starego Miasta	Rej. zab. nr 28 z dnia 04.09.1956
22	Grzybno	nr 1	park dworski	Rej. zab. nr 1143 z dnia 15.03.1982
23	Gudowo	nr 18	kościół protestancki, ob. rzym.-kat. filialny pw. św. Barbary	Rej. zab. nr 222 z dnia 15.01.1960

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

24	Gudowo	dz. nr 123	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 222, obecny nr A-1985 z dnia 15.01.1960
25	Jankowo	nr 15A	spichlerz	Rej. zab. nr 971, obecny nr 492 z dnia 17.10.1977
26	Jankowo	dz. nr 8/1, 8/2, 16/1, 19, 20/3, 20/22, 20/23, 20/24, 20/26, 61, 81	park dworski	Rej. zab. nr 1151 z dnia 18.03.1982
27	Jankowo	dz. nr 20/24	kościół (wyburzony)	Rej. zab. nr 541 z dnia 12.02.1966
28	Jelenino	nr 7	dwór	Rej. zab. nr 1176, obecny nr A-1926 z dnia 13.06.1983
29	Jelenino	nr 7	park dworski	Rej. zab. nr 1176, obecny nr A-1926 z dnia 13.06.1983
30	Jelenino	nr 7	zespół folwarczny	Rej. zab. nr 1176, obecny nr A-1926 z dnia 13.06.1983
31	Karpno	dz. nr 13/22	park dworski	Rej. zab. nr 1174, obecny nr A-1930 z dnia 13.06.1983
32	Karwice	dz. nr 41/11	pałac	Rej. zab. nr 542 z dnia 12.02.1966
33	Karwice	dz. nr 41, 41/11	park pałacowy łącznie z aleją dojazdową	Rej. zab. nr 542 z dnia 12.02.1966 oraz nr 1114 z dnia 15.09.1980
34	Linowno	nr 15	park dworski	Rej. zab. nr 1112, obecny nr A-1872 z dnia 15.09.1980
35	Linowno	nr 33	dwór w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym, dawnym Generalsgut	Rej. zab. nr 543, obecny nr A-1974 z dnia 12.02.1996 r.
36	Linowno	nr 36	kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. filialny pw. św. Ignacego Loyoli	Rej. zab. nr 1131 z dnia 04.10.2012
37	Łabędzie	nr 50	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 47, obecny nr A-1986 z dnia 24.11.1954
38	Łabędzie	nr 50	kościół filialny pw. św. Michała Archanioła	Rej. zab. nr 47 z dnia 24.11.1954
39	Mielenko Drawskie	nr 41	park pałacowy	Rej. zab. nr 1113, obecny nr A-1929 z dnia 15.09.1980
40	Mielenko Drawskie	dz. nr 101/1	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 224 z dnia 15.01.1960
41	Mielenko Drawskie	dz. nr 101/1	kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Królowej Polski	Rej. zab. nr 224 z dnia 15.01.1960
42	Nętno	dz. nr 159	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 239 z dnia 16.01.196
43	Nętno	dz. nr 159	kościół filialny pw. MB Anielskiej	Rej. zab. nr 239, obecny nr A-1984 z dnia 16.01.1960
44	Olchowiec	dz. nr 161/2, 161/4, 162, 163, 164, 165, 192, obręb Żółte	park dworski	Rej. zab. nr 1146, obecny nr A-1978 z dnia 18.03.1982
45	Olchowiec	dz. nr 195, obręb Żółte	dwór (ruina)	Rej. zab. nr 1268 z dnia 30.12.1998

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

46	Olchowiec	dz. nr 194/3, 194/14, 195204, obręb Żółte	park dworski	Rej. zab. nr 1147 z dnia 18.03.1982
47	Ostrowice	nr 30	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 232 z dnia 15.01.1960
48	Ostrowice	nr 30	kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP	Rej. zab. nr 232 z dnia 15.01.1960
49	Przytoń	nr 8	założenie parkowe	Rej. zab. nr 1777, obecny nr A- 1873 z dnia 13.06.1983
50	Rydzewo	nr 67	kościół filialny pw. Sw. Trójcy	Rej. zab. nr 48 z dnia 26.10.1954
51	Rydzewo	dz. nr 291	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 48 z dnia 26.10.1954
52	Suliszewo	dz. nr 111	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 225 z dnia 15.01.1960
53	Suliszewo	dz. nr 111	kościół ewangelicki, ob. rzym.- kat. parafialny pw. Chrystusa Króla	Rej. zab. nr 225 z dnia 15.01.1960
54	Suliszewo	dz. nr 338/4, 339/2, 339/12, 339/15, 339/17	park pałacowy łącznie z aleją grabową	Rej. zab. nr 1148, obecny nr A- 1987 z dnia 18.03.1982
55	Szczytniki	nr 8	założenie parkowe	Rej. zab. nr 1199, obecny nr A- 2030 z dnia 18.04.1985
56	Tęczyn	nr 2	założenie parkowo-dworskie	Rej. zab. nr 1175, obecny nr A- 1976 z dnia 13.06.1983
57	Tęczyn	nr 2	zespół folwarczny	Rej. zab. nr 1175, obecny nr A- 1976 z dnia 13.06.1983
58	Woliczno	dz. nr 22/1, 28, 37	park i aleja dojazdowa	Rej. zab. nr 1111, obecny nr A- 1977 z dnia 15.09.1980
59	Zarańsko	nr 23	park dworski	Rej. zab. nr 1110, obecny nr A- 1892 z dnia 15.09.1980
60	Ziemsko	dz. nr 82/4, 82/5	park dworski	Rej. zab. nr 1152, obecny nr A- 1920 z dnia 18.03.1982
61	Żołędowo	nr 8	budynek mieszkalny	Rej. zab. nr 277 z dnia 26.09.2006
62	Żółte	dz. nr 90	cmentarz przykościelny	Rej. zab. nr 49 z dnia 18.10.1954
63	Żółte	dz. nr 90	kościół filialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP	Rej. zab. nr 49 z dnia 18.10.1954
64	Żółte	dz. nr 52, 53, 57/2, 106, 107/1, 107/2, 109/1, 109/2, 110, 111, 112/1, 112/2, 114	park dworski	Rej. zab. nr 1159 z dnia 20.04.1982

Źródło: Gminny program opieki nad zabytkami gm. Drawsko Pomorskie na lata 2025-2028.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Tabela 7. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Rejestr zabytków
1.	Donatowo	grodzisko nizinne AZP: 26-18 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 41	Rejestr Zabytków nr 769 z dnia 15.12.1969 r.
2.	Donatowo	osada otwarta AZP: 26-18 Nr stanowiska w miejscowości: 1a Nr stanowiska na obszarze: 42	Rejestr Zabytków nr 770 z dnia 15.12.1969 r.
3.	Drawsko Pomorskie	grodzisko nizinne AZP: 28-17 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 4	Rejestr zabytków nr 771 z dnia 15.12.1969 r.
4.	Gudowo	grodzisko wyżynne AZP: 29-18 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 1	Rejestr zabytków nr 772 z dnia 15.12.1969 r.
5.	Gudowo	osada otwarta AZP: 29-18 Nr stanowiska w miejscowości: 2 Nr stanowiska na obszarze: -	Rejestr zabytków nr 773 z dnia 15.12.1969 r.
6.	Mielenko Drawskie	grodzisko AZP: 29-17 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 1	Rejestr zabytków nr 778 z dnia 15.12.1969 r.
7.	Mielenko Drawskie	osada wczesnośredniowieczna AZP: 29-17 Nr stanowiska w miejscowości: 37 Nr stanowiska na obszarze: 56	Rejestr zabytków nr 1239 z dnia 14.09.1993 r.
8.	Nętno	grodzisko nizinne AZP: 26-17 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 28	Rejestr zabytków nr 779 z dnia 15.12.1969 r.
9.	Oleszno	grodzisko nizinne AZP: 29-17 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 37	Rejestr zabytków nr 780 z dnia 15.12.1969 r.
10.	Suliszewo	grodzisko podkowiaste AZP: 29-18 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 2	Rejestr zabytków nr 781 z dnia 15.12.1969 r.
11.	Suliszewo	osada przygodowa AZP: 29-18 Nr stanowiska w miejscowości: 2 Nr stanowiska na obszarze: 3	Rejestr zabytków nr 782 z dnia 15.12.1969 r.
12.	Żołędowo	grodzisko cyplowe AZP: 31-17 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 1	Rejestr zabytków nr 786 z dnia 16.03.1970 r.
13.	Żółte	grodzisko wyżynne AZP: 27-17 Nr stanowiska w miejscowości: 1 Nr stanowiska na obszarze: 7	Rejestr zabytków nr 783 z dnia 15.12.1969 r.

Źródło: Gminny program opieki nad zabytkami gm. Drawsko Pomorskie na lata 2025-2028.

III. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

III.2.1. Ustawowe formy ochrony przyrody na terenie objętym projektem planu ogólnego oraz w jego sąsiedztwie

Obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte zostały formą ochrony przyrody w postaci:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”
- Otuliny „Drawskiego Parku Krajobrazowego”
- Obszarów Natura 2000;
- Rezerwatu przyrody;
- Użytków ekologicznych;
- Pomników przyrody.

Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” (kod: PL.ZIPOP.1393.OCHK.9) – został utworzony w 1975 roku. Położony jest na terenie gmin: Drawsko Pomorskie, Ostrowice, Złocieniec, Brzeźno, Szczecinek, Wierzchowo, a jego łączna powierzchnia wynosi 62 616 ha. Na terenie opracowania zlokalizowany jest jego zachodni fragment, chroniący m.in. obszar tzw. „Szwajcarii Połczyńskiej” wraz z obszarami źródłowymi Drawy i Parsęty. Charakterystyczną cechą krajobrazu są rozległe akweny wodne - jeziora oraz ciekі wodne, a także obszerne kompleksy leśne.

Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje:

- Jezioro Drawsko z licznymi zatokami o mocno wyniesionych przybrzeżnych skarpach, porośniętych starodrzewami, głównie buczyn *Deschampsio Flexuosae-Fagetum*, z wieloma niewielkimi wysepkami i dużą wyspą Bielawą;
- Dolina rz. Drawy z mocno zróżnicowaną roślinnością wodną z *Potametea* i szuwarową *Phragmitetea*;
- Bogactwo nie przeżyźnionych jezior; liczne zbiorniki dystroficzne i oligotroficzne, w tym lobeliowe jezioro Łęka;
- Duże kompleksy siedlisk olsowych i łęgowych z towarzyszącą im roślinnością źródliskową, szuwarową i ziołoroślową typu okrajkowego;
- Rozległy kompleks eu- i mezotroficznych lasów liściastych w strefie pagórów morenowych na północy gminy (Nadl. Połczyn Zdrój), z przewagą siedlisk *Melico-Fagetum* i *Deschampsio-Fagetum*, z dużym udziałem starodrzewi skupiających leśne gatunki z rzędu *Fagetalia*;
- Wyjątkowe bogactwo śródleśnych i śródpolnych oczek wytopiskowych z roślinnością torfowiskową, na terenie całego obszaru;
- Ok. 45 gatunków chronionych oraz blisko 55 regionalnie zagrożonych wymarciem;
- Około 30 nieczynnych cmentarzy ewangelickich, w obrębie, których swe stanowiska mają liczne gatunki prawnie chronione; są miejscem występowania pomników przyrody, nierzadko też placówkami starodrzewi, jak również regeneracyjno-degeneracyjnych postaci grądów *Stellario-Carpinetum*, dużo rzadziej kwaśnej dąbrowy trzcinnikowej *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum*;
- Parki podworskie ze starodrzewami;

- Wyjątkowa ilość, jak na pomorskie gminy, ustanowionych pomników przyrody;
- 35 użytków ekologicznych przewidzianych do ochrony, w Planie ochrony DPK, mających chronić głównie biotopy bagienne; kilka użytków z bogatymi populacjami storczyków;
- Dwa kolejne przewidziane do ochrony użytki ekologiczne UE-1 i UE-2; jeden ze stanowiskiem regionalnie bardzo rzadkiego ostrożenia łąkowego *Cirsium rivulare*, reprezentującego element górski na niżu;
- Siedlisko bytowania wielu cennych gatunków ryb, płazów, gadów i ssaków;
- Kilkadziesiąt alei przydrożnych drzew pełniących funkcje liniowych korytarzy ekologicznych.

Dla obszaru obowiązują zakazy zawarte w Uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2091) w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

Drawski Park Krajobrazowy - otulina (kod: PL.ZIPOP.1393.PK.81) – został utworzony w 1979 r. Park zlokalizowany jest w sąsiednich gminach, a jego łączna powierzchnia wynosi 42 291 ha. Na terenie gminy, w okolicach wsi Ostrowice zlokalizowany jest niewielki fragment otuliny parku, której całkowita powierzchnia wynosi 20 362 ha. Znajdują się tutaj cenne obiekty krajobrazowe, jeziora (największe Drawsko), wały morenowe, głązy narzutowe. W parku występuje ponad 40 gatunków roślin chronionych prawnie, zaś awifauna to 148 gatunków ptaków lęgowych (m.in. orły, czaple, żurawie, bocian czarny, kormoran). Wśród ryb obecne są m.in. sandacz, okoń, węgorz i sielawa. W parku znajduje się 7 rezerwatów przyrody (oraz 2 w otulinie) i około 300 pomników przyrody. Od 2012 roku park wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie.

Dla obszaru obowiązują zapisy Uchwały Nr XXXVII/499/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie "Drawskiego Parku Krajobrazowego" (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2919),

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska” (kod: PLB320019) – został wyznaczony w 2007 roku. Jego łączna powierzchnia wynosi 153 906 ha i jego fragment położony jest we wschodniej części gminy. Obejmując swym zasięgiem najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragmenty Pojezierza Drawskiego. Obszar ten, ukształtowany geologicznie przez lądolód skandynawski, charakteryzuje znaczne zróżnicowanie krajobrazowe. Występują tu liczne formy polodowcowe, jak wały moreny czołowej, ozy, jary oraz liczne doliny rzek i jeziora, głównie o charakterze jezior rynnowych i wytopiskowych. Można tu także spotkać liczne wąwozy, parowy, bezodpływowe zbiorniki wodne, bagna i torfowiska. Na terenie chronionym występuje ponad 50 jezior różnej wielkości (ok. 6 % pow. terenu), które charakteryzują się urozmaiconą linią brzegową, często wysokimi brzegami porośniętymi lasami bukowymi i łęgami. Jeziora o niskich brzegach mają dobrze rozwinięte zbiorowiska roślinnością wodnej. Największym i najgłębszym jeziorem jest Jezioro Drawsko o powierzchni 1872 ha i maksymalnej głębokości 79,7 m. Ważną rolę, łącząc poszczególne fragmenty obszaru, odgrywają rzeki ostoi. Największą rzeką jest Drawa, która wypływa z rezerwatu „Dolina Pięciu Jezior”. Ponadto, w ostoii biorą początek takie rzeki, jak: Dębica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Lasy ostoii (ok. 45 % pow. terenu) rozczłonkowane

są licznymi terenami rolnymi: polami uprawnymi oraz łąkami i pastwiskami. Dominują tu bory sosnowe z niewielkim udziałem świerka. Mniejsze powierzchnie zajmują lasy bukowe, dębowe i olsy. Znaczna część terenu jest użytkowana rolniczo (ok. 43 %).

Łącznie stwierdzono tu występowanie co najmniej 185 gatunków ptaków, z czego 40 to gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy. Lista gatunków kwalifikujących ostoję zgodnie z kryteriami BirdLife International obejmuje aktualnie 12 gatunków. Są to: bąk (1,2%), kania czarna (2%), kania ruda (2,1%), bielik (1,5%), błotniak stawowy (1,45%), orlik krzykliwy (1,2%), żuraw (3,3%), puchacz (2,4%), włochatka (4,3%), lelek (1,6%), zimorodek (1,3%), muchołówka mała (3,4%). Na terenie Ostoi Drawskiej notuje się również rozród 14 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi, 9 z nich (bączek, rybołów, kania ruda, kania czarna, puchacz, bąk, włochatka, bielik, orlik krzykliwy), to przedmioty ochrony w ostoi.

Na obszarze „Ostoi Drawskiej” stwierdzono ponadto występowanie co najmniej 17 gatunków zwierząt wymienionych w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, w tym ssaki - bóbr, wydra, mopek i nocek duży, gady - żółw błotny, płazy - kumak nizinny, traszka grzebieniasta, ryby - minóg rzeczny, minóg strumieniowy, różanka, głowacz białopłetwy, piskorz i koza oraz owady – przeplatka matura, przeplatka aurinia, pachnica dębowa i zalotka większa.

Ze względu na występujące na tym terenie zagrożone gatunki roślin i zagrożone siedliska (ponad 20 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej) wyznaczono dwie ostoje roślinne. Pierwsza z nich, o nazwie Pojezierze Drawskie” (IPA PL090), położona jest całkowicie w granicach ostoi ptasiej „Ostoja Drawska” i obejmuje swym zasięgiem Drawski Park Krajobrazowy oraz częściowo ostoję siedliskową PLH 320039 „Jeziora Czaplineckie”. Natomiast druga ostoja roślinna „Ostoja Bobolickie Jeziora Lobeliowe” (IPA PL031) obejmuje swym zasięgiem niewielki fragment najbardziej na północny-wschód wysuniętej enklawy „Ostoi Drawskiej”. Ostoja ta pokrywa się ze specjalnym obszarem ochrony PLH320001 „Bobolickie Jeziora Lobeliowe” (cztery jeziora położone w okolicy Białego Dworu, z których największe to Jezioro Grębosz). Dodatkowo z obszarem tym powiązane są jeszcze następujące obszary Natura 2000: PLH320007 „Dorzecze Parsęty”, PLH320043 „Karsibórz Świdwiński”, PLH320040 „Jeziora Bobięcińskie”, PLH320023 „Jezioro Lubie i Dolina Drawy”, PLH320049 „Dorzecze Regi”. Na terenie obszaru powołany jest 1 park krajobrazowy (Drawski Park Krajobrazowy) i 11 rezerwatów (Brunatna Gleba, Dolina Pięciu Jezior, Jezioro Czarnówek, Jezioro Prosino, Torfowisko nad Jeziorem Morzysław, Zielone Bagna, Brzozowe bagno koło Czaplinka, Torfowisko Toporzyk, Przełom Rzeki Dębnicy, Jezioro Głębokie, Jezioro Iłowatka).

Dla obszaru obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB300019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 2674 ze zm.).

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Inśka” (kod: PLB320008) – został wyznaczony w 2004 roku. Jego całkowita powierzchnia wynosi 87710 ha i jego fragment położony jest w zachodniej części gminy. Obszar obejmuje Pojezierze Inśkie i jego tereny przyległe. Jego rzeźba została ukształtowana w czasie stadiału pomorskiego ostatniego zlodowacenia i wyróżnia się dużym zróżnicowaniem form terenowych oraz wysokości względnych. W obrębie

tego obszaru można wyróżnić trzy główne jednostki geomorfologiczne, którym odpowiadają różne typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, rozległe sandry oraz wysoczyznę moreny dennej. Najwyższe wzniesienie to Głowacz, osiągające wysokość 180 m n.p.m. Cechy charakterystyczne ostoi to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna oraz małe zbiorniki wodne. W ostoi występuje ponad 140 gatunków ptaków m.in. bielik i kilka innych gatunków drapieżnych, a także różne gatunki kaczek i żurawia. Głównym zagrożeniem dla obszaru jest eutrofizacja wód, spływ nawozów z pól oraz rekreacja pobytowa i związany z nią wzrost penetracji terenu. Dla ochrony gatunkowej należy przede wszystkim nie dopuścić do przeznaczania pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej pod zabudowę oraz farm wiatrowych, w celu zachowania dotychczasowej drożności tras migracyjnych.

Dla obszaru obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1931 ze zm.);

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” (kod: PLH320023) – został wyznaczony w 2008 roku. Jego całkowita powierzchnia wynosi 15046 ha i jego fragment jest położony w południowo-wschodniej części gminy. Obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego, przez które przepływa Drawa oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy, wraz z przyległymi łąkami i lasami. Obszar jeziora Lubie jest miejscem koncentracji cennych siedlisk przyrodniczych, koncentrujących wiele gatunków roślin i zwierząt, a także częścią ważnego korytarza ekologicznego Doliny Drawy. Jezioro Lubie to siedlisko charakterystyczne dla jezior sielawowych, z podwodnymi łąkami ramieniowymi i reliktowymi gatunkami bezkręgowców wodnych, takimi jak *Mysis relicta* i *Pallasea quadrispinosa*. To jedno z zaledwie czterech stanowisk tego pierwszego gatunku w Polsce. Okoliczne lasy, zwłaszcza kwaśne buczyny oraz projektowany rezerwat źródłiskowy "Lubieszewo" dodatkowo wzbogacają wartość ekologiczną terenu. Dolina Drawy wyróżnia się urozmaiconą rzeźbą – przełomy, mielizny i otoczenie eutroficznych jezior (Dębno Wielkie, Dębno Małe, Strunowo) podkreślają jej krajobrazowy i przyrodniczy charakter. Część doliny leży na terenie wojskowego poligonu, ale obszar ten jest w dużej mierze chroniony przed intensywną działalnością ludzką. Tylko na niewielkich fragmentach rzeka i jej dolina wchodzi w skład obiektów taktycznych. Do rzeki przylega szeroka strefa ochronna, izolująca od obszarów, gdzie odbywają się ćwiczenia wojskowe. W pobliżu doliny Drawy znajdują się jeziora o twardej wodzie, otoczone charakterystycznymi szuwarami kłociowymi, takie jak Jezioro Za Dywizją, Marglowe i Borowo. Niżej, w okolicach Prostyni, rzeka przepływa przez rozległe torfowisko niskie, które wyróżnia się grubą warstwą gytii. Ujście Drawy do Jeziora Grażyna tworzy płytką deltę z kompleksem szuwarów oraz bogatą roślinnością wodną. Obszar ten charakteryzuje się dużą różnorodnością cennych siedlisk przyrodniczych, w tym aż 20 typów wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej UE. Odgrywa ona także kluczową rolę w funkcjonowaniu korytarza ekologicznego Doliny Drawy.

Siedliska:

- twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*;

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculon fluitantis*;
- zalewane muliste brzegi rzek;
- suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*);
- ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*);
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*, obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*);
- bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne);
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe).

Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe): ptaki: bąk, bielik, błotniak stawowy, bocian czarny, derkacz, dzięcioł czarny, kania czarna, zimorodek, żuraw, kania ruda, lelek, lerka, łabędź krzykliwy, włośchatka, puchacz, rybołów; ryby: różanka, głowacz białopłetwy, minóg rzeczny; ssaki: bóbr europejski, wydra oraz czerwończyk nieparek (bezkręgowiec), traszka grzebieniasta (płaz), żółw błotny (gad).

Dla obszaru obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1928 ze zm.).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Brzeźnicka Węgorza” (kod: PLH320002) – został wyznaczony w 2007 roku. Jego powierzchnia całkowita wynosi 592 ha i jego niewielki fragment znajduje się w zachodniej części gminy. Obszar obejmuje dolinę Brzeźnickiej Węgorzy wraz z jeziorami Brzeźniak, Żabice i Wierzno. Brzeźnicka Węgorza swoje źródło ma w jez. Studnica na Pojezierzu Drawskim i stanowi lewy dopływ rzeki Regi. Brzeźnicka Węgorza na całej swej długości przedstawia ogrom wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Stanowi niepowtarzalną mozaikę: w górnym odcinku (Kołatka - jez. Brzeźniak) jest potokiem o dużym spadku, wartkim nurcie i kamienistym dnie, poniżej jez. Żabice płynie szeroką i

głęboką doliną, wzdłuż której występują bardzo bogate florystycznie łągi jesionowo-olszowe, bagienne olsy, żyzne i kwaśne buczyny oraz grądy. Na zboczach dolin oraz nad jeziorami spotkać można liczne źródła. O wysokiej klasie czystości potoku świadczy występowanie słodkowodnego krasnorosta (*Hildebrandtia rivularis*). Powyżej jez. Brzeźniak i na jego brzegach rozciągają się rozległe i niedostępne trzcinowiska, będące miejscem lęgowym wielu ptaków. Obszar jest ostoją doskonale zachowanych i zróżnicowanych lasów liściastych. Są one szczególnie kontrastowe z monokulturami leśnymi rosnącymi wokół.

Siedliska:

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
- grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe).

Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe): ptaki: batalion, bąk, bielik, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębatka, kania czarna, kania ruda, kropiatka, kumak nizinny, lelek, lerka, łabędź krzykliwy, łączak, muchołówka mała, orlik krzykliwy, ortolan, puchacz, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa zwyczajna (rzeczna), siewka złota, trzmielojad, zimorodek; ssaki: wydra, bóbr europejski, czerwończyk nieparek (bezkęgowiec).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dorzecze Regi” (kod: PLH320049) – został wyznaczony w 2011 roku. Jego powierzchnia całkowita wynosi 14 827ha i zajmują on niewielki fragment w północnej części gminy.

Ostoja obejmuje dolinę rzeki Regi wraz z jej dopływami od miejscowości Świdwin, aż do jej ujścia blisko miejscowości Trzebiatów. Rega jest jedną z najdłuższych rzek zachodniego Pomorza, należąca do bezpośredniego zlewiska Bałtyku. W górnym biegu rzeka przepływa przez dobrze zachowane torfowiska, wilgotne łąki, a zbocza doliny porastają grądy i lasy bukowe. W okolicach miasta Łobza rzeka przełamuje się przez wzgórza morenowe. W dalszym biegu rzeka przepływa przez łąki i tereny uprawne z eutroficznym jeziorem Rejowickim. Malownicza dolina Regi zawdzięcza swoje duże walory przyrodniczo - krajobrazowe różnorodności zbiorowisk, zwłaszcza tych charakterystycznych dla naturalnych dolin rzecznych. Dolina Regi charakteryzuje się ponadto dużą różnorodnością rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. Rzeka i jej dopływy są doskonałym miejscem dla wędrówek tarłowych łososia atlantyckiego oraz innych gatunków z rodziny łososiowatych. Niestety sama rzeka przegrodzona jest w kilku miejscach zabudową hydrotechniczną, co powoduje, że na ponad 2/3 długości rzeki niedostępna dla ryb wędrowniczych.

Siedliska:

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*;

- ziołorośla górskie (*Adenostyion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);
- torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*);
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
- grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*);
- bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne);
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe).

Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe): czerwończyk nieparek, głowacz białopłetwy, jelonek rogacz, koza (ryba), kozioróg dębosz, łosoś atlantycki, minóg rzeczny, minóg strumieniowy, pachnica dębowa, różanka (ryba), skójką gruboskorupowa, zalotka większa.

Dla obszaru nie ustanowiono dokumentu planistycznego oraz nie obowiązują na nim ochrona na podstawie prawa międzynarodowego.

Rezerwat przyrody „Kołatka” wraz z otuliną – został wyznaczony w 2025 r. Jego powierzchnia wynosi 91 ha, natomiast powierzchnia otuliny 126,8 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie szczególnych walorów przyrodniczych doliny Brzeźnickiej Węgorzy – rzeki o górskim charakterze wraz z naturalnymi procesami zachodzącymi w niszach źródłiskowych oraz charakterystycznymi gatunkami fauny i flory. Obowiązują Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 2 grudnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Kołatka” (Dz. Urz. z 2025 r. poz. 5470).

Użytki ekologiczne

- bagno zlokalizowane na terenie Nadleśnictwa Świdwin (kod: PL.ZIPOP.1393.UE.3203023.9) – ustanowiony w 1998 roku, o powierzchni 5,96 ha, położone w północnej części gminy. Wyznaczono go w celu zachowania obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących form biologicznych oraz stworzenie warunków ostojowych dla gatunków roślin i zwierząt. Nie ustanowiono planu ochrony na poziomie krajowym ani międzynarodowym.
- „Bagna Mścice” (kod: PL.ZIPOP.1393.UE.3203042.2) – ustanowiony w 1999 roku, o powierzchni 3,46 ha, położone w północnej części gminy. Przyczyną jego wyznaczenia była występująca na tym terenie unikatowa roślinność. Nie ustanowiono planu ochrony na poziomie krajowym ani międzynarodowym.

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Drawsko Pomorskie znajduje się 37 obiektów zaliczanych do pomników przyrody.

Tabela 8. Wykaz pomników przyrody gminy Drawsko Pomorskie

Lp.	Przedmiot ochrony	Data utworzenia	Gatunek/opis	Akt prawny	Nadzorca
1.	Wieloobiektowy - grupa drzew	1992-10-15	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Buk pospolity (buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
2.	Jednoobiektowy	1958-05-02	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Nr 102 Prezydium WRN w Koszalinie z dnia 2 maja 1958 r.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
4.	Jednoobiektowy	1996-01-27	Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i>	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
5.	Jednoobiektowy	1996-01-27	Topola kanadyjska - <i>Populus scanadensis</i>	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
6.	Wieloobiektowy - grupa drzew	1996-01-27	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; buk pospolity (buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
7.	Jednoobiektowy	1958-05-02	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Nr 98 Prezydium WRN w Koszalinie z dnia 2 maja 1958 r.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
9.	Jednoobiektowy	1996-01-27	Choina kanadyjska - <i>Tsuga canadensis</i>	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

10.	Jednoobiektowy	2013-11-20	Dąb czerwony - <i>Quercus rubra</i> ; Nazwa: Jędreń	Uchwała Nr XXXIX/362/2013 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 26 września 2013 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.	gmina Drawsko Pomorskie
11.	Jednoobiektowy	2013-11-20	Dąb czerwony - <i>Quercus rubra</i> ; Nazwa: Kowal	Uchwała Nr XXXIX/363/2013 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 26 września 2013 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.	gmina Drawsko Pomorskie
12.	Jednoobiektowy	1996-01-27	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i>	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
13.	Wieloobiektowy - grupa drzew	1996-01-27	Klon pospolity (klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i> , Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i> ; Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ;	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
14.	Wieloobiektowy - grupa drzew	1996-01-27	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ;	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	"Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór"
15.	Jednoobiektowy	2020-11-11	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Dąb Marity	Uchwała Nr XXXII/252/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 września 2020 r.	Burmistrz Drawsko Pomorskiego
16.	Jednoobiektowy	2020-11-11	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Dąb Elizy	Uchwała Nr XXXII/253/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 września 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawsko Pomorskiego

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

17.	Jednoobiektowy	2020-11-11	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: MAO	Uchwała Nr XXXII/255/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 września 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
18.	Jednoobiektowy	2020-11-11	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: OMA	Uchwała Nr XXXII/254/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 września 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
19.	Wieloobiektowy - grupa drzew	2020-11-11	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i> ; Nazwa: Dziadki	Uchwała Nr XXXII/257/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 września 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
20.	Jednoobiektowy	2020-11-11	Daglezja zielona (Jedlica Douglasa) - <i>Pseudotsuga menziesii</i> ; Nazwa: Gloria	Uchwała Nr XXXII/256/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 września 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
21.	Wieloobiektowy - aleja drzew	2020-11-11	Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i> ; Nazwa: Aleja Luizy	Uchwała Nr XXXII/258/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 września 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
22.	Jednoobiektowy	2019-03-14	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Wojtek	Uchwała Nr II/11/2019 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
23.	Jednoobiektowy	2019-03-14	Wiśnia ptasia (Wiśnia dzika, Czereśnia, Trześnia) - <i>Prunus</i>	Uchwała Nr II/21/2019 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 31 stycznia 2019 r. w	Burmistrz Drawska Pomorskiego

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

			<i>avium (Cerasus avium);</i> Nazwa: Czereśnia ptasia	sprawie ustanowienia pomnika przyrody	
24.	Jednoobiektowy	2019-03-14	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Wiesław	Uchwała Nr II/7/2019 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
25.	Wieloobiektowy - aleja drzew	2019-03-14	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; Nazwa: Aleja Wielkich Buków	Uchwała Nr II/9/2019 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.	Burmistrz Drawska Pomorskiego
26.	Wieloobiektowy - grupa drzew	2019-03-14	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; Nazwa: sosny czarne	UCHWAŁA NR II/8/2019 RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM z dnia 31 stycznia 2029 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
27.	Wieloobiektowy - aleja drzew	2019-03-14	Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i> ; Nazwa: Aleja Ksawerego	UCHWAŁA NR II/10/2019 RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
28.	Wieloobiektowy - grupa drzew	2021-01-28	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Dęby Zagórskie	Uchwała Nr XXXIX/333/2021 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

29.	Jednoobiektowy	2022-05-24	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Bursztyn	Uchwała Nr LXI/510/2022 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
31.	Jednoobiektowy	2022-07-23	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Mieszko	Uchwała Nr LXIV/.541/2022 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
32.	Wieloobiektowy - grupa drzew	2022-07-30	Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i> ; Nazwa: Drawskie grabry	Uchwała Nr LXIV/542/2022 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
33.	Jednoobiektowy	2023-11-01	Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i> ; Nazwa: Lipa Julii	UCHWAŁA NR LXXXIII/745/2023 RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM z dnia 28 września 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
34.	Jednoobiektowy	2023-11-01	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Strzelec	UCHWAŁA NR LXXXIII/744/2023 RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM z dnia 28 września 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drawska Pomorskiego
35.	Jednoobiektowy	2023-11-01	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Mali	UCHWAŁA NR LXXXIII/743/2023 RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM z dnia 28 września 2023 r. w sprawie	Burmistrz Drawska Pomorskiego

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

				ustanowienia pomnika przyrody	
36.	Jednoobiektowy	2023-11-01	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; Nazwa: Dąb Leny	UCHWAŁA NR LXXXIII/742/2023 RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM z dnia 28 września 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drowska Pomorskiego
37.	Wieloobiektowy - grupa drzew	2023-11-01	Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i> ; Nazwa: Szpaler lipowy Mai	UCHWAŁA NR LXXXIII/746/2023 RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM z dnia 28 września 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Burmistrz Drowska Pomorskiego

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt oraz ochrona ich siedlisk

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Na obszarze gminy występuje wiele gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną. Ochronę gatunkową regulują Rozporządzenia Ministra Środowiska:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380).

Oprócz aktów prawa krajowego, Polska, jako sygnatariusz wielu międzynarodowych i światowych konwencji i umów, zobowiązana jest do ochrony gatunkowej wynikającej bezpośrednio z pozakrajowych przepisów. Konstytutywny jest fakt członkostwa Polski w Unii Europejskiej i związane z nim ratyfikowanie dyrektyw w zakresie ochrony gatunkowej: Dyrektywa Rady z dnia 2. kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (79/409/EWG) (zmieniona Dyrektywą z dnia 30. listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (2009/147/WE)) oraz Dyrektywa Rady z dnia 21. maja 1992 roku w sprawie ochrony

siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG). Do kolejnych, najważniejszych umów międzynarodowych i globalnych należy zaliczyć m.in.:

- Konwencję Ramsarską o obszarach wodno-błotnych z 1971 r.;
- Konwencję Berneńską o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.;
- Konwencję o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.;
- Konwencję Bońską o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, 1979 r.;
- Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie EUROBATS, 1991 r.⁵

III.2.2. Inne cenne obszary i elementy chronione

Korytarze ekologiczne

Na terenie Gminy Drawsko Pomorskie znajdują się:

- Korytarz Ekologiczny „Poligon Drawski” – GKPN-24B;
- Korytarz Ekologiczny „Puszcza Goleniowska - Puszcza Koszalińska” – GKPN-21A;
- Korytarz Ekologiczny „Lasy Waleckie” – GKPN-24A.

Krajobraz

Zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową, przyjętą we Florencji 20 października 2000 r., a ratyfikowaną przez Polskę 27 września 2004 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98) oraz z ustawą o ochronie przyrody ochronie⁶ podlegają także cenne walory krajobrazowe Gminy. Do obowiązków państw-stron EKK należą:⁷

- 1) prawne uznanie krajobrazów za podstawowy składnik otoczenia człowieka, dziedzictwo kulturalne i naturalne oraz fundament tożsamości mieszkańców;
- 2) ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej, zmierzającej do realizacji celów konwencji w wyniku przyjęcia „konkretnych środków”;
- 3) ustanowienie procedur uczestnictwa społeczeństwa oraz władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki krajobrazowej;
- 4) uwzględnienie krajobrazu w polityce planowania przestrzennego, kulturalnej, środowiskowej, rolnej, społecznej i gospodarczej.

W ostatnich czasach nastąpił wzrost świadomości ekologicznej, związany z ograniczeniem dobra, jakim jest przestrzeń. W wyniku tego krajobraz wiejski coraz częściej uznawany jest za dobro publiczne także w znaczeniu ekonomicznym; jest przykładem produktu wytworzonego przez działalność rolniczą w ramach pozaproduktywnych funkcji rolnictwa (non-commodity output). Nie można zapominać także, że krajobraz jest funkcją relacji społecznych.⁸ W konsekwencji krajobraz postrzega się jako zasób, który należy chronić, aby realizować cele rozwoju trwałego. Należy w tym miejscu podkreślić, że ochrona krajobrazu powinna odbywać się na wszystkich płaszczyznach, należy go zatem traktować jako element:

- (1) rzeczywistości fizycznej (matterscape),

⁵ za: 1) Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa; 2) Wiśniewski J., Gwiazdowicz D. J. 2004. Ochrona przyrody. Wydawnictwo Akademii Rolniczej, Poznań.

⁶ ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.)

⁷ za: Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

⁸ za: Kupidura A., Łuczewski M., Kupidura P. 2011. Wartość krajobrazu. Rozwój przestrzeni obszarów wiejskich. PWN, Warszawa.

- (2) przestrzeni społeczno-prawnej (powerscape),
- (3) mentalny (mindscape).⁹

Grunty rolne

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Na obszarze objętym opracowaniem występują grunty rolne podlegające ochronie.

Grunty leśne

Ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi;
- przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżaniu ich produktywności;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Na obszarze objętym opracowaniem występują grunty leśne.

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie lasy zajmują około 37% powierzchni gminy. Zbiorowiska leśne na opisywanym terenie skupiają się przede wszystkim w dwóch wielkich kompleksach leśnych. Największy z nich, stanowiący północno-wschodni skraj Puszczy Drawskiej, zajmuje południową część gminy, na południe od brzegów jeziora Lubie. Obszar ten administrowany jest przez Nadleśnictwo Drawsko. Drugi zwarty kompleks leśny zarządzany przez nadleśnictwo Złocieniec, rozciąga się przy środkowo-wschodnich krańcach gminy. Północny fragment gminy zajmowany jest przez niewielki fragment lasów, pozostających w administracji nadleśnictwa Świdwin.

IV. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

IV.1. Jakość i zagrożenia powietrza atmosferycznego

Badania jakości powietrza dla gminy Drawsko Pomorskie, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza GIOŚ RWMS w Szczecinie. Zgodnie z podziałem na strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gmina Drawsko Pomorskie leży w strefie zachodniopomorskiej (kod strefy: PL3203). Wynikiem oceny, zarówno pod kątem

---

⁹ tamże.

kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza *pod kątem ochrony zdrowia* za rok 2024¹⁰ strefa zachodniopomorska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Podsumowanie badań przedstawia tabela nr 6. Dla wszystkich mierzonych substancji wyniki były w normie – stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych.

Tabela 9. Klasyfikacja za rok 2024 strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia.

Rodzaj substancji badanej											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy zachodniopomorskiej											
A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A1

Źródło: GIOŚ RWMS Szczecin. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport za rok 2024

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza *pod kątem ochrony roślin* za rok 2024¹¹ strefa zachodniopomorska cechuje się dobrą jakością powietrza. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu strefę zachodniopomorską zaliczono do klasy A. Podsumowanie badań GIOŚ RWMS w Szczecinie przedstawia tabela nr 7.

Tabela 10. Klasyfikacja za rok 2024 strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.

Rodzaj substancji badanej		
NO _x	SO ₂	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy zachodniopomorskiej		
A	A	A

Źródło: GIOŚ RWMS Szczecin. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport za rok 2024

Do potencjalnych źródeł zanieczyszczenia atmosfery w rejonie obszaru opracowania należą:

¹⁰ za: GIOŚ RWMS Szczecin. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport za rok 2024

¹¹ za: GIOŚ RWMS Szczecin. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport za rok 2024

- 1) środki transportu;
- 2) lokalne kotłownie;
- 3) paleniska domowe;
- 4) emisja substancji ze szlaków komunikacyjnych;
- 5) emisja niezorganizowana pyłów z terenów pozbawionych roślinności (np. grunty rolne, place, drogi gruntowe).

Ogólnie, dla omawianego obszaru głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza są instalacje energetyczne oraz ciągi komunikacyjne (zanieczyszczenia powstające przy spalaniu paliwa samochodowego). Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły – emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych, a także w wyniku prac polowych na użytkach rolnych. Średnie stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w okresie zimowym jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim.

Ponadto w związku z inwestycjami budowlanymi (m.in. drogi, budownictwo) występuje trend czasowego i lokalnego podwyższenia zanieczyszczenia powietrza, głównie pyłami, związanymi ze wspomnianym procesem inwestycyjnym. Nie są to jednak zanieczyszczenia permanentne i kumulujące się w czasie, dlatego zagrożenie to należy traktować jako tymczasowe i o niewielkiej sile.

W celu zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i środowisko oraz kierując się zasadą praworządności i interesu publicznego, Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r., postanowił wprowadzić ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Możliwość taką przewiduje art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Uchwała przewiduje zakaz stosowania w instalacjach spalania paliw stałych takich jak:

- niesortowanych w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427 t.j. ze zm.),
- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- węgla brunatnego,
- niespełniających wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427 t.j. ze zm.).

Ponadto Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął Uchwałę nr XLV/540.23 z dnia 14 września 2023 r. w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. Do działań wskazanych do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza na obszarach, w których dochodziło do przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji należą:

- ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego, m.in. poprzez termomodernizację budynków oraz podłączenie budynków do sieci ciepłowniczych tam, gdzie jest to uzasadnione technicznie i ekonomicznie, w przeciwnym wypadku powinno się zmienić

sposób ogrzewania na ogrzewanie bezemisyjne lub niskoemisyjne, z preferencją dla odnawialnych źródeł;

- kształtowanie polityki przestrzennej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które m.in. będą prowadzić do obniżenia wielkości emisji w sposób wymieniony w poprzednim punkcie oraz zapewniać ochronę korytarzy przewietrzania i obszarów zieleni;
- monitorowanie realizacji Programu;
- edukacja ekologiczna i wsparcie, w szczególności dla mieszkańców domów jednorodzinnych oraz mieszkań w kamienicach i budynkach wielorodzinnych korzystającym z przestarzałych systemów ogrzewania;
- kontrole palenisk w zakresie przestrzegania przepisów o zakazie spalania odpadów oraz tzw. uchwały antysmogowej;
- rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych by zapewnić podłączenie nowym użytkownikom;
- rozbudowa zielonej infrastruktury, która zmniejsza zanieczyszczenie powietrza i stabilizuje temperaturę i wilgotność w przestrzeni miejskiej.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż na jakość powietrza na omawianym terenie ma wpływ sposób zabudowy terenu i pora roku. W gęściej zabudowanych miejscach dochodzi do słabszej wymiany mas powietrza i kumulowania się zanieczyszczeń. Jakość powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, w sezonie grzewczym, gdzie oprócz niewielkiej emisji ze źródeł komunikacyjnych występuje emisja ze źródeł spalania paliw, szczególnie stałych. Na obszarze gminy panują dobre warunki dla cyrkulacji powietrza (otwarte przestrzenie, brak znaczących barier); brak jest również dużych zakładów przemysłowych powodujących znaczną emisję zorganizowaną, stąd jakość powietrza jest dość dobra.

IV.2. Komfort akustyczny i zagrożenie hałasem

Od 19 lipca 2007 r. dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu LDWN, LN (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz LAeq D i LAeq N (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby).

Na obszarze gminy Drawsko Pomorskie głównymi źródłami emisji hałasu są:

- szlaki komunikacyjne (droga krajowa nr 20, drogi wojewódzkie nr 148, 162, 173, 175, drogi powiatowe, drogi gminne, linia kolejowa nr 210);
- obiekty produkcyjne, usługowe stanowiące zagrożenie o charakterze lokalnym;
- wolnostojące, nie posiadające zabezpieczeń akustycznych maszyny i urządzenia, w przypadku, których emisja hałasu ma znaczenie lokalne;
- maszyny rolnicze, szczególnie podczas prac polowych na otwartych przestrzeniach;
- lotnisko wojskowe Ziemsko (Oleszno);
- źródła hałasu związane z turystyką i rekreacją.

W przypadku omawianego terenu największe zagrożenie hałasem wynika z przebiegu przez teren opracowania drogi krajowej nr 20 oraz dróg wojewódzkich nr 148, 162, 173, 175. Istotna jest utrzymująca się tendencja wzrostu zarejestrowanych w województwie pojazdów, zarówno samochodów osobowych jak i ciężarowych. Istnieje zatem tendencja wzrostowa, jeżeli chodzi o źródła (ilość pojazdów mechanicznych) emisji hałasu. Z drugiej strony na obszarach gęściej zaludnionych wprowadzone są administracyjne ograniczenia prędkości pojazdów, obniżające górny próg emisji dźwięku z silników pojazdów mechanicznych.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w roku 2020/21¹² przeprowadziła pomiar ruchu drogowego na terenie gminy Drawsko Pomorskie:

- na drodze krajowej nr 20 według przeprowadzonych badań, na odcinkach:
  - WĘGORZYNO/UL. STRZELECKA (DW151)/ - DRAWSKO POMORSKIE, w ciągu doby przejeżdża 3 904 pojazdów silnikowych, w tym 388 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe;
  - DRAWSKO POMORSKIE/PRZEJŚCIE: UL. PODMIEJSKA (DWN175) – UL. 11 PUŁKU PIECHOTY (DW173)/, w ciągu doby przejeżdża 8 924 pojazdów silnikowych, w tym 574 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe;
  - DRAWSKO POMORSKIE/PRZEJŚCIE: UL. 11 PUŁKU PIECHOTY (DW173)/ - ZŁOCIENIEC/UL. CHOPINA/, w ciągu doby przejeżdża 6 146 pojazdów silnikowych, w tym 373 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe;
- na drodze wojewódzkiej nr 148 według przeprowadzonych badań, na odcinku ŁOBEZ/UL. KRASZEWSKIEGO (DW151)/ - DRAWSKO POMORSKIE./DK20/ w ciągu doby przejeżdża 2 140 pojazdów silnikowych, w tym 204 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe;
- na drodze wojewódzkiej nr 162 według przeprowadzonych badań, na odcinku ZARAŃSKO/DW162/ - DRAWSKO POMORSKIE/DK20/ w ciągu doby przejeżdża 3 067 pojazdów silnikowych, w tym 120 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe;
- na drodze wojewódzkiej nr 175 według przeprowadzonych badań, na odcinku DRAWSKO POMORSKIE – POŻRZADŁO WIELKIE, w ciągu doby przejeżdża 3 680 pojazdów silnikowych, w tym 402 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe;

Zgodnie ze Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020 – 2025 oraz Programem wykonawczym monitoringu klimatu akustycznego na 2021 r. w Regionalnym Wydziale Monitoringu Środowiska w Szczecinie opracowana została opracowana Lokalna Mapa Hałasu dla głównych ciągów komunikacyjnych w mieście Drawsko Pomorskie. Pomiary wykonano w 2020 roku w 3 punktach pomiarowych przy: ul. Złocienieckiej (droga krajowa S20), ul. Połczyńskiej (droga wojewódzka nr 173) i ul. Gdyńskiej (droga wojewódzka nr 148).

Tabela 11. Zestawienie wyników pomiarów dobowych monitoringu hałasu drogowego w 2020 r. na terenie Drawska Pomorskiego

¹² za: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Nazwa odcinka drogi	Gmina	Miejscowość	Rodzaj terenu	Czas odniesienia	Data pomiaru	Laeq po korekcie [dB]	Wartość dopuszczalna	Wielkość przekroczenia [dB]
ul. Gdyrńska, Drawsko Pomorskie	Drawsko Pomorskie	Drawsko Pomorskie	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Dzień 16h	28.03.2020	63,6	61	2,6
					29.03.2020	61,4		0,4
					30.03.2020	65,8		0,8
					31.03.2020	65,6		0,6
				Noc 8h	28.03.2020	53,8	56	brak przekroczenia
					29.03.2020	56,3		0,3
					30.03.2020	57,7		1,7
					31.03.2020	56,9		0,9
ul. Połczyńska, Drawsko Pomorskie	Drawsko Pomorskie	Drawsko Pomorskie	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Dzień 16h	15.05.2020	65,3	61	4,3
					16.05.2020	63,9		2,9
					17.05.2020	61,6		0,6
					18.05.2020	65,5		4,5
				Noc 8h	15.05.2020	56,3	56	0,3
					16.05.2020	55,6		brak przekroczenia
					17.05.2020	53,8		brak przekroczenia
					18.05.2020	56,6		0,6

Źródło: Lokalna Mapa Hałasu dla miejscowości Drawsko Pomorskie na terenie województwa zachodniopomorskiego wykonana na podstawie pomiarów poziomu hałasu w roku 2020 na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska, GIOŚ.

Tabela 12. Zestawienie wyników pomiarów długookresowych monitoringu hałasu drogowego w 2020 r. na terenie Drawska Pomorskiego

Nazwa odcinka drogi	Rodzaj terenu	Data pomiaru	Wyniki pomiarów [dB]			Obliczony poziom długookresowy [dB]		Wartość dopuszczalna [dB]		Wielkość przekroczenia [dB]	
			Dzień	Wieczór	Noc	LDWN	LN	LDWN	LN	LDWN	LN
ul. Złocieniecka, Drawsko Pomorskie	Tereny mieszkaniowo - usługowe	04.04.2020	62,8	60,3	54,7	66,6	57,5	68	59	brak przekroczenia	brak przekroczenia
		05.04.2020	60,9	60,9	55,4						
		06.04.2020	65,4	63,4	56						
		07.04.2020	65,7	64	55,7						
		30.07.2020	65,9	63,9	57,8						
		31.07.2020	66,8	64,8	58,9						
		01.08.2020	64,8	63,3	56,9						
		02.08.2020	62,4	64,7	56,2						
		17.09.2020	66,3	63,4	60,1						
		18.09.2020	66,1	63,5	60						
		19.09.2020	63,5	65,1	56,3						
		20.09.2020	61,4	62,5	57,3						

Źródło: Lokalna Mapa Hałasu dla miejscowości Drawsko Pomorskie na terenie województwa zachodniopomorskiego wykonana na podstawie pomiarów poziomu hałasu w roku 2020 na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska, GIOŚ.

Ocena stanu warunków akustycznych wykonana została w oparciu o wskaźniki długookresowe: LDWN (długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich dob w roku) i LN (długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich pór nocy w roku). Z uzyskanych danych wynika, że na analizowanym obszarze miasta Drawsko Pomorskie ekspozowanych na hałas drogowy jest:

- ok. 1906 osób w zakresie poziomów LDWN > 55 dB,
- ok. 1214 osób w zakresie poziomów LN > 50 dB.

Dla terenów mieszkalnych wyniki analizy wykazały, że szacunkowa liczba lokali mieszkaniowych wynosi:

- ok. 680 w zakresie poziomów LDWN > 55 dB ,
- ok. 429 w zakresie poziomów LN > 50 dB.

Powierzchnia terenów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem ocenianym wskaźnikiem LDWN, wynosi 5,355 km². Obszar ten zamieszkuje 41 mieszkańców, w 12 lokalach mieszkalnych. Nie odnotowano przekroczeń powyżej 10 dB oraz nie zidentyfikowano zagrożonych ponadnormatywnym hałasem budynków szkolnych, przedszkolnych, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej. W odniesieniu do wskaźnika LN, na podstawie modelowania i wyników badań hałasu drogowego powierzchnia terenów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem wynosi 2,66 km². Obszar ten zamieszkuje 8 mieszkańców, w 3 lokalach mieszkalnych. Nie odnotowano przekroczeń powyżej 5 dB oraz jak również nie zidentyfikowano zagrożonych ponadnormatywnym hałasem budynków szkolnych, przedszkolnych, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej.

Stan warunków akustycznych w otoczeniu dróg wojewódzkich nr 148, 173 oraz drogi krajowej S20 w Drawsku Pomorskim oceniany wskaźnikami LDWN i LN określić można jako niedobry.

Ruch odbywający się na drogach powiatowych i gminnych ma charakter lokalny. Wzdłuż tych dróg nie mierzono emisji hałasu, brak również danych na temat poruszających się strumieni samochodów. Jednakże stwierdza się, iż ze względu na mały ruch na ww. drogach, na omawianym terenie nie powinno dochodzić do przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu.

Przebiegające przez obszar gminy odcinki linii kolejowej, zakwalifikowane zostały do grupy odcinków linii kolejowych, po których nie przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, wobec czego dla powyższych odcinków nie zostały sporządzone mapy akustyczne.

Na terenie gminy zlokalizowane jest Lotnisko Ziemsko (Oleszno). Lotnisko należy do kompleksu Poligonu Drawskiego i leży w jego północnej części. Lotnisko przyjmuje śmigłowce transportowe i bojowe USAF. Śmigłowce amerykańskie stacjonują na Lotnisku Ziemsko w systemie rotacyjnym. Większa ich liczba jest w okresie prowadzonych ćwiczeń. W związku z tym można stwierdzić, iż hałas lotniczy nie ma wpływu na analizowaną gminę Drawsko Pomorskie

Przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia. Pracy napowietrznych linii elektroenergetycznej w określonych warunkach atmosferycznych towarzyszy specyficzny rodzaj dźwięku zwany szumem akustycznym. Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie Prawo ochrony środowiska określany on jest jako hałas, czyli zespół dźwięków słyszalnych przez człowieka. Na obszarach, gdzie hałas wytwarzany przez różne źródła (maszyny i urządzenia, samochody – hałas komunikacyjny) może niekorzystnie wpływać na zdrowie ludzi, obowiązujące w kraju przepisy nakazują, by nie przekraczać określonych poziomów dźwięku, ustalonych w zależności od funkcji terenu. W zależności od rodzaju zabudowy otaczającej linię dopuszczalne w środowisku wartości poziomów hałasu, którego źródłem jest napowietrzna linia elektroenergetyczna, wynoszą: od 40 dB w porze nocnej do 50 dB w dzień. Określono je w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*.

Źródłem hałasu wytwarzanego przez linie elektroenergetyczne są:

- ulot (wyładowania elektryczne) z elementów przewodzących linii znajdujących się pod napięciem (głównie z przewodów roboczych);
- wyładowania powierzchniowe na elementach układu elektroizolacyjnego (izolatorach i osprzęcie).

W przyszłym projekcie planu należy wyznaczyć pasy technologiczne dla linii elektroenergetycznych, co przyczyni się do ograniczenia oddziaływania ponadnormatywnego hałasu na tereny, dla których ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Podobnie jak w przypadku pól elektromagnetycznych, obowiązujące przepisy nakładają na właściciela obiektu obowiązek przeprowadzenia pomiarów kontrolnych hałasu jeszcze przed przekazaniem inwestycji do użytkowania.

Kolejnym źródłem hałasu jest użytkowanie maszyn rolniczych podczas wykonywanych prac, w tym szczególnie prac polowych. Klimat akustyczny pogarszany jest lokalnie przede wszystkim przez takie maszyny, jak: kombajny zbożowe, ciągniki rolnicze, kosiarki rolnicze, śrutowniki, dmuchawy do zboża i inne. Wysoka emisja dźwięków ma tutaj dwojakie źródło. Po pierwsze są to maszyny o dużej mocy nominalnej. Po wtóre większościowy odsetek używanych maszyn rolniczych przez przeciętnego rolnika w Polsce jest zaawansowana wiekowo, a przez to przestarzała technologicznie.

Zagrożenie hałasem z ww. wymienionych źródeł ma charakter lokalny i obejmuje swym zasięgiem jedynie obszary sąsiadujące z obiektem będącym źródłem emisji hałasu.

Biorąc powyższe pod uwagę, głównymi obszarami zagrożonymi nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego są tereny w pobliżu drogi krajowej nr 20 oraz dróg wojewódzkich nr 148 i 173, po których porusza się ponadprzeciętna liczba pojazdów i przy których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości krótkookresowego wskaźnika poziomu hałasu w porze dnia i nocy.

IV.3. Stan gleb oraz degradacja powierzchni gruntu

Gleby, stanowiąc wierzchnią warstwę skorupy ziemskiej są integralną częścią środowiska przyrodniczego ulegającą wraz z nim nieustannym przemianom i przeobrażeniom. Gleby narażone są na degradację w związku z rozwojem sieci osadniczej. Ulegają one zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej.

Gleby pokrywające obszar gminy Drawsko Pomorskie charakteryzują się dużym zróżnicowaniem. Występują tu gleby mineralne, mineralno-organiczne oraz organiczne. Wśród utworów powierzchniowych wysoczyzny morenowej najczęściej występują piaski i żwiry o różnej strukturze oraz gliny morenowe, z których wykształcają się gleby płowe, a miejscami gleby brunatne. Gleby mineralno-organiczne i organiczne takie jak: gleby torfowo-mułowe, torfowe wytworzone z torfów niskich i gleby murszaste, występują w dolinach rzecznych oraz zagłębieniach bezodpływowych. Pola uprawne położone są głównie na glebach brunatnych i płowych. Użytki zielone natomiast zajmują obszary, gdzie dominują czarne ziemie i mady. W południowej części gminy, na obszarach sandrowych, przeważają gleby rdzawe, które wykształciły się z utworów piaszczystych. Rzadziej występują tutaj gleby bielcowe. Około 1/3 powierzchni użytków rolnych gminy pokrywają gleby, które pod względem przydatności rolniczej zakwalifikowane są jako kompleksy żyzne i średnio żyzne (3 i 4). Skupione są one w północnej części obszaru, na wysoczyznach morenowych w rejonie wsi: Zagozd, Zarańsko, Łabędzie, Rydzewo i Żółte. Występują one także na morenach we wschodniej części gminy w

rejonie Suliszewa i Kosobud. Pozostałą część opisywanego obszaru pokrywają gleby słabe, wytworzone z piasków, należące w większości do kompleksów przydatności 6 i 7.

Na obszarze gminy Drawsko Pomorskie zagrożenie dla rzeźby terenu oraz powierzchni ziemi stanowi przede wszystkim: użytkowanie rolnicze gleb, budowa i funkcjonowanie obiektów liniowych (dróg, szlaków kolejowych i in.) i obiektów powierzchniowych.

Zagrożenie dla gleb mogą stanowić: zmiany stosunków wodnych w wyniku zabiegów melioracyjnych bądź poboru wód podziemnych, nadmiernego stosowania nawozów mineralnych i organicznych, zanieczyszczenie przez metale ciężkie, pozostałości pestycydów, produkty ropopochodne, zmiana stosunków fizycznych gleby w wyniku błędów uprawowych i transportu płodów rolnych.

Do czynników antropogenicznych wpływających na zanieczyszczenie gleby należą również zanieczyszczenia z tras komunikacyjnych. Prowadzą one do skażenia gleb siarką siarczanową oraz metalami ciężkimi, co jest jednym z elementów chemicznej degradacji gleb.

Działalność przemysłowa także negatywnie wpływa na jakość gleb. Zanieczyszczenia chemiczne związane z przemysłem wydobywczym, emisją gazów i pyłów, nielegalnymi wysypiskami oraz wprowadzaniem do gleb ścieków komunalnych i przemysłowych prowadzą do dalszej degradacji. Urbanizacja i rozbudowa terenów miejskich przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej i wprowadzania nieprzepuszczalnych powierzchni, co zaburza naturalny obieg wody i składników mineralnych. Rozdrobniona zabudowa, zwłaszcza niezwiązana z rolnictwem, sprzyja eliminacji zadrzewień śródpolnych, zaburza lokalne ciągi ekologiczne i prowadzi do dalszej degradacji gleb.

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647 t.j. ze zm.).

Na obszarze gminy Drawsko nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Do podstawowych przekształceń powierzchni gruntu na obszarze opracowania należą:

- geomechaniczne zniszczenia powierzchni terenu typowe dla terenów zabudowy, przejawiające się przede wszystkim w przekształceniach przypowierzchniowej warstwy litosfery, a w szczególności wykopy i nasypy, związane z posadowieniem budynków, lokalizacją infrastruktury technicznej itp.;
- przekształcenia związane z infrastrukturą komunikacyjną, w tym nasypy i wykopy;
- przekształcenia związane z systemem melioracyjnym;
- przekształcenia właściwości fizykochemicznych gleb związane z zabiegami agrotechnicznymi na terenach użytkowanych rolniczo.

IV.4. Degradacja i degeneracja szaty roślinnej

Na obszarze gminy Drawsko Pomorskie poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w tym szata roślinna, ulegały w przeszłości licznym przemianom. Zmiany te

miały charakter zarówno naturalny, jak i były wywołane różnymi formami antropopresji. Szczególnie ta druga grupa czynników przyczyniła się do degradacji szaty roślinnej, oraz jej degeneracji. Pod pojęciem degradacji szaty roślinnej należy rozumieć zubożenie jej składu w wyniku antropopresji powodującej pogorszenie poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, takich jak: powietrze, woda, gleby, a także fizyczne niszczenie szaty roślinnej (np. w wyniku zmiany przeznaczenia terenu). Intensywne wycinanie lasów celem pozyskania arealu pod uprawę ziemi, a w późniejszych czasach procesy urbanizacyjne, szczególnie mocno przyczyniły się w przeszłości do degradacji szaty roślinnej. Z kolei pod pojęciem degeneracji należy rozumieć ogół reakcji fitocenozy na antropopresję.¹³ Spotykana jest degeneracja zespołów roślinnych oraz degeneracja roślinności. W wyniku tej pierwszej dokonane są przekształcenia struktury wewnętrznej i składu florystycznego fitocenozy konkretnych zespołów leśnych. W wyniku degeneracji roślinności z kolei zmiany struktury i składu florystycznego są tak dalece posunięte, że pierwotny zespół roślinny może być zaliczony do innej jednostki syntaksonomicznej.

Gmina Drawsko Pomorskie charakteryzuje się bogatą florą, odzwierciedlającą rolniczo-leśny charakter tego obszaru. Typowe dla sposobu użytkowania gruntów są tutaj zarówno zbiorowiska roślinności rolniczej i leśnej, jak i tereny o bardziej naturalnym charakterze, wyróżniające się większym zróżnicowaniem. Do takich obszarów należą przede wszystkim torfowiska, liczne systemy wodno-błotne oraz rozległe lasy. Niestety, flora gminy jest systematycznie poddawana presji związanej z działalnością człowieka, co skutkuje degradacją ekosystemów i spadkiem bioróżnorodności. Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko ma charakter złożony, a ich skutki często pojawiają się z opóźnieniem. To utrudnia właściwe rozpoznanie zależności przyczynowo-skutkowych. Przyczyną tych problemów jest zazwyczaj działalność człowieka, wynikająca z braku wiedzy, ignorancji lub błędów w gospodarowaniu zasobami przyrody.

Choć działania zmierzające do zmniejszenia presji antropogenicznej oraz wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa przynoszą efekty, działalność człowieka wciąż pozostaje istotnym źródłem zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i ekosystemów leśnych. Bezpośrednie negatywne skutki wynikają m.in. z niszczenia poszczególnych elementów środowiska, takich jak drzewa, krzewy czy rośliny zielne. Przykładami tego są wydeptywanie roślinności, zrywanie kwiatów czy wykopywanie roślin, zwłaszcza w miejscach o dużym ruchu turystycznym.

Stan lasów państwowych w gminie Drawsko Pomorskie oceniany jest jako dobry. To zasługa regularnie prowadzonych prac pielęgnacyjnych oraz ciągłego monitorowania kondycji drzewostanów. Zabudowania na terenie gminy znajdują się w znacznej odległości od obszarów leśnych, co ogranicza bezpośredni wpływ urbanizacji na lasy. Jednak głównymi zagrożeniami pozostają nadmierna eksploracja runa leśnego, intensywne użytkowanie rekreacyjne oraz problem zaśmiecania.

Głównymi przyczynami degradacji szaty roślinnej na terenie gminy Drawsko Pomorskie mogą być:

- czynniki abiotyczne: wiatry, susze, przymrozki oraz szkody od śniegu (okiść);

¹³ za: Olaczek R. 1974. Kierunki degeneracji fitocenozy leśnych i metody ich badania. *Phytocoenosis*. 3.3/4:179-187, Warszawa – Białowieża.

- czynniki biotyczne: szkodniki owadzie, grzyby patogeniczne, nadmierne stany zwierzyny głównie jeleniowatych;
- czynniki antropogeniczne: (zanieczyszczenia pyłowe ze źródeł niskiej emisji i emitorów przemysłowych, zanieczyszczenia związane z ruchem komunikacyjnym, zanieczyszczenia odpadami komunalnymi (dzikie wysypiska śmieci), zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, pożary, działalność turystyczna);
- zabudowa terenu.

IV.5. Jakość wód oraz zagrożenia dla nich

Pod względem hydrograficznym obszar Gminy położony jest w całości w dorzeczu Odry w regionie wodnym Noteci oraz Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, w siedemnastu zlewniach rzecznych:

- „Rakoń” – RW60000918885229, dawniej: RW6000181888529 (Kokna);
- „Kokna” – RW6000091888529,
- „Rów Suliszewski” – RW60000918885329, dawniej: RW6000181888532 (Dopływ z jez. Chociebądz Wielki);
- „Studzienica” – RW60000918885329, dawniej: RW6000181888538 (Studzienica);
- „Radówka” – RW6000091888562;
- „Drawica” – RW6000091888587, dawniej: RW6000181888589 (Drawica);
- „Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny” – RW60000942135, dawniej: RW600023421369 (Rega do dopł. spod Bystrzyny);
- „Rzepczynka” – RW6000204229129, dawniej: RW6000174229129 (Grądek);
- „Łoźnica” – RW60001042349;
- „Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie” – RW60001118885359, dawniej: RW60001818885169 (Dopływ z jez. Wilczkowo); RW6000201888533 (Drawa od jez. Krosino do Wilżnicy); RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- „Drawa od Studzienicy do Płocicznej” – RW600011188877, dawniej: RW6000201888569 (Stara Drawa); RW600020188857 (Drawa od Studzienicy do Drawicy); RW600020188879 (Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi);
- „Stara Rega od Rzepczynki do ujścia” – RW60001142299, dawniej: RW60001942299 (Stara Rega od Grądka do ujścia);
- „Reska Węgorza od Gołnicy do ujścia” – RW6000114249;
- „Stara Rega do Rzepczynki” – RW600017422919, dawniej: RW600025422919 (Stara Rega do Grądka);
- Kamienna - RW600018188853589, dawniej: RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- Drawa od jez. Lubie do Studzienicy – RW6000181888537, dawniej: RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- Brzeźnicka Węgorza – RW600018424699.

Tabela 13. Ocena stanu JCWP.

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

1.	RW60000918885229	Rakoń	umiarkowany	brak danych	zły	zagrożona
2.	RW6000091888529	Kokna	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona
3.	RW60000918885329	Rów Suliszewski	brak badań	brak danych	brak danych	zagrożona
4.	RW6000091888538	Studzienica	brak badań	dobry	brak danych	niezagrożona
5.	RW6000091888562	Radówka	brak danych	dobry	brak danych	niezagrożona
6.	RW6000091888587	Drawica	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona
7.	RW60000942135	Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona
8.	RW6000104229129	Rzepczynka	brak badań	brak danych	brak danych	zagrożona
9.	RW60001042349	Łoźnica	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona
10.	RW60001118885359	Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie	umiarkowany	brak danych	zły	zagrożona
11.	RW600011188877	Drawa od Studzienicy do Płocicznej	dobry	dobry	dobry	zagrożona
12.	RW60001142299	Stara Rega od Rzepczynki do ujścia	dobry	brak danych	brak danych	niezagrożona
13.	RW6000114249	Reska Węgorza od Golinicy do ujścia	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona
14.	RW600017422919	Stara Rega do Rzepczynki	brak badań	brak danych	brak danych	zagrożona
15.	RW600018188853589	Kamienna	brak badań	dobry	brak danych	zagrożona
16.	RW6000181888537	Drawa od jez. Lubie do Studzienicy	brak badań	dobry	brak danych	niezagrożona
17.	RW600018424699	Brzeźnicka Węgorza	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zgodnie z informacjami podanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska:

- 1) stan JCWP „Rakoń” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO; bromowane difenyloetery (b), rtęć (b), heptachlor (b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy biochemiczne procesy fizykochemiczne zanieczyszczenia z przeszłości), a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 2) stan JCWP „Kokna” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO; bromowane difenyloetery(b), rtęć(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy fizykochemiczne, zanieczyszczenia z przeszłości), a w

odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

- 3) brak danych o stanie JCWP „Rów Suliszewski”. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny; IFPL, IO, MIR, MMI, EFI+PL/IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (naturalna podatność na presję wskutek niekorzystnych wartości potencjału sorpcyjnego, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne), a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 4) brak danych o stanie JCWP „Studzienica”. JCWP nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.
- 5) brak danych o stanie JCWP „Radówka”. JCWP nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.
- 6) stan JCWP „Drawica” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: MMI, EFI+PL/IBI_PL; fluoranten(w), bromowane difenyloetery(b), rtęć(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy biochemiczne, procesy fizykochemiczne, zanieczyszczenia z przeszłości) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 7) stan JCWP „Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy fizykochemiczne, zanieczyszczenia z przeszłości) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 8) brak danych o stanie JCWP „Rzepczynka”. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele

środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny; IFPL, IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

- 9) stan JCWP „Łoźnica” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: IO, EFI+PL/ IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 10) stan JCWP „Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: fosforany, OWO; MMI, EFI+PL/ IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy fizykochemiczne) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 11) stan JCWP „Drawa od Studzienicy do Płocicznej” jest dobry. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: bromowane difenyloetery(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy fizykochemiczne, zanieczyszczenia z przeszłości) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 12) brak danych o stanie JCWP „Stara Rega od Rzepczynki do ujścia”. JCWP nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.
- 13) stan JCWP „Reska Węgorza od Golinicy do ujścia” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: IO, EFI+PL/ IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy biochemiczne, procesy ekologiczne,

procesy fizykochemiczne) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

- 14) brak danych o stanie JCWP „Stara Rega do Rzepczynki”. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny; IFPL, IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (naturalna podatność na presję wskutek niekorzystnych wartości potencjału sorpcyjnego, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
- 15) brak danych o stanie JCWP „Kamienna”. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Brak danych dotyczących odstępstwa osiągnięcia celów środowiskowych.
- 16) brak danych o stanie „Drawa od jez. Lubie do Studzienicy”. JCWP nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.
- 17) stan JCWP „Brzeźnicka Węgorza” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: EFI+PL/ IBI_PL, bromowane difenyletery(b), rtęć(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (procesy biochemiczne, procesy fizykochemiczne, zanieczyszczenia z przeszłości) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Na obszarze objętym opracowaniem występują wody powierzchniowe w postaci: jezior, rzek, rowów melioracyjnych, oczek wodnych i stawów.

Teren gminy Drawsko Pomorskie położony jest w zasięgu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): nr 25 (GW600025) i nr 8 (GW0008). Wyniki opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska¹⁴:

- 1) w 2022 r. oceniano wody JCWPd nr 26 w miejscowości Złocieniec, gm. Złocieniec, w powiecie drawskim (miejskie tereny zielone). Według tych badań głębokość do stropu

¹⁴ za: <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html>

warstwy wodonośnej w punkcie o napiętym zwierciadle wynosi 31 m p.p.t., natomiast przedział ujętej warstwy wodonośnej wynosi 35 – 48,6 m p.p.t. Na podstawie badań określono końcową klasę jakości jako II – wody dobrej jakości.

- 2) w 2022 r. oceniono wody JCWPd nr 8 w miejscowości Ziemsko, gm. Drawsko Pomorskie, w powiecie drawskim (łąki i pastwiska). Według tych badań głębokość do stropu warstwy wodonośnej w punkcie o napiętym zwierciadle wynosi 22 m p.p.t., natomiast przedział ujętej warstwy wodonośnej wynosi 26,2 – 29,2 m p.p.t. Na podstawie badań określono końcową klasę jakości jako II – wody dobrej jakości.

Zgodnie z informacjami podanymi w ”Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”¹⁵:

- 1) stan chemiczny, stan ilościowy oraz stan JCWPd nr 25 oceniany jest jako dobry. Nie wykazuje się ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego;
- 2) stan chemiczny, stan ilościowy oraz stan JCWPd nr 8 oceniany jest jako dobry. Nie wykazuje się ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego;

Cele środowiskowe dla jednolitej części wód (JCW) zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1475) oraz wg Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2148).

Tym samym nadrzędnym celem środowiskowym będzie osiągnięcie i utrzymanie jakości JCW o parametrach nieprzekraczających granicznych wartości zawartości poszczególnych substancji w wodzie, zgodnie z ww. Rozporządzeniem. Poza tym celami środowiskowymi dla ochrony JCW w gminie Drawsko Pomorskie są:

Wody powierzchniowe:

- 1) dla JCWP „Rakoń”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych;
  - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- 2) dla JCWP „Kokna”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
  - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;

¹⁵ za: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/335>

- 3) dla JCWP „Rów Suliszewski”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- 4) dla JCWP „Studzienica”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych;
- 5) dla JCWP „Radówka”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych;
- 6) dla JCWP „Drawica”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
  - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- 7) dla JCWP „Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Rega w obrębie JCWP (dla troci wędrownej);
  - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [ołów(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- 8) dla JCWP „Rzepczyńska”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- 9) dla JCWP „Łoźnica”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Łoźnica w obrębie JCWP (dla troci wędrownej);
  - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- 10) dla JCWP „Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Drawa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego);
- 11) dla JCWP „Drawa od Studzienicy do Płocicznej”
  - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Drawa do ujścia Płocicznej do jez. Dubie (dla jesiotra, łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Drawa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego);
- 12) dla JCWP „Stara Rega od Rzepczynki do ujścia”

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Stara Rega w obrębie JCWP (dla troci wędrownej);

13) dla JCWP „Reska Węgorza od Gołnicy do ujścia”

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Reska Węgorza w obrębie JCWP (dla troci wędrownej);
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;

14) dla JCWP „Stara Rega do Rzepczynki

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Stara Rega w obrębie JCWP (dla troci wędrownej);

15) dla JCWP „Kamienna

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych;

16) dla JCWP „Drawa od jez. Lubie do Studzienicy”

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Drawa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego);

17) dla JCWP „Brzeźnicka Węgorza”

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Brzeźnicka Węgorza w obrębie JCWP (dla troci wędrownej);
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.

Działania:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych;
- realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność;
- ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami;

- rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta;
- działania renaturyzacyjne;
- kontrola gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych;
- kontrola przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin;
- aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP;
- realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych;
- przekazanie informacji do PGW WP o braku przepływu lub braku wody w korycie cieków przy przeprowadzeniu badań monitoringowych JCWP w ramach strategicznego programu PMS;
- realizacja wybranego wariantu udrożnienia cieków – działanie inwestycyjne;
- opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na ciekach wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej;
- analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych;
- ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP;
- rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50);
- budowa przepławki, przywrócenie drożności odcinków rzek w ramach zadania "Budowa niebieskiego korytarza ekologicznego wzdłuż doliny rzeki Regi i jej dopływów"
- rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń;
- kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb;
- dodatkowy przegląd pozwoleń wodnoprawnych;
- monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb.

Wody podziemne:

- osiągnięcie dobrego stanu chemicznego;
- osiągnięcie dobrego stanu ilościowego.

Działania:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych;
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka;
- ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródładowych (GZWP);
- wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Powyższe cele środowiskowe są zgodne z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 335).

IV.6. Zagrożenie powodzią

Na podstawie map zagrożenia powodziowego¹⁶, ustalono, że na terenie gminy Drawsko Pomorskie występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);

IV.7. Pola elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy są głównie stacje telefonii komórkowej, urządzenia przemysłowe gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej.

Z punktu widzenia ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym, istotne znaczenie dla środowiska przyrodniczego mają stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej. Urządzenia te emitują do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości, od 0,1–300 MHz oraz mikrofałe od 300–3000.000 MHz.

Wśród źródeł promieniowania elektromagnetycznego (PEM) zaliczanego do wielkiej częstotliwości tj. powyżej 100 kHz, na terenie gminy Drawsko Pomorskie wyróżniono urządzenia radiokomunikacyjne i radiolokacyjne – stacje bazowe telefonii komórkowej. Do źródeł o częstotliwości 50 Hz zaliczono wykorzystywane w gospodarstwach domowych urządzenia RTV, AGD, inne urządzenia przemysłowe oraz systemy przemysłowe energii elektrycznej. Stacje nadawcze radiofonii oraz telefonii komórkowej emitują do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci: radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz oraz mikrofal od 300 do 300 000 MHz.

Energia elektryczna jest dostarczana do Głównego Punkt Zasilania Drawsko Pomorskie dwoma liniami 110 kV:

- linią nr 0100 Złocieniec – Drawsko Pomorskie,
- linią nr 5270 Węgorzyno – Drawsko Pomorskie.

Pas terenu o szerokości 39 m (po 19,5 m od osi w obu kierunkach) wzdłuż ww. linii winien być wyłączony z zabudowy budynkami.

Dostawa energii elektrycznej dla odbiorców zasilanych na niskim napięciu odbywa się ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV poprzez sieć niskiego napięcia złożona z linii

¹⁶ za: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPDF

napowietrznych i kablowych. Gmina Drawsko Pomorskie jest powiązana z następującymi miejscowościami:

- linią SN relacji Drawsko – Brzeźno,
- linią SN relacji Drawsko – Żołędowo z gm. Kalisz Pom.,
- linią SN relacji Drawsko – Suliszewo i Drawsko – Gudowo z gm. Złocieniec,
- linią SN relacji Drawsko – Oleszno i Drawsko – Zagórzycze z gm. Łobez.

W 2024 roku GIOŚ RWMS w Szczecinie dokonał pomiaru wartości pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim. Jeden z punktów kontrolnych zlokalizowany został w Drawsku Pomorskim przy ul. Marszałka J. Piłsudskiego. Wynik badania nie przekraczał wartości dopuszczalnej, która obecnie wynosi 61 V/m.

Tabela 14. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych punktu kontrolnego w Drawsku Pomorskim

Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]*	Niepewność pomiaru [V/m]	Stwierdzenie zgodności		
		Wartość maksymalna (E _{max}) [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika poziomu emisji pól elektromagnetycznych WME
1,04	0,55	1,4	0,74	0,08

Źródło: GIOŚ RWMS Szczecin. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim w roku 2024.

Konieczna jest dalsza ochrona przed polami elektromagnetycznymi, polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm lub co najmniej na tych poziomach. Ochrona musi opierać się na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

IV.8. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Woda dla potrzeb gminy dostarczana jest z miejskiej sieci wodociągowej opartej o ujęcia wód podziemnych. Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy Drawsko Pomorskie pod koniec 2023 roku wynosiła 153 km. Liczba przyłączy do sieci wodociągowej do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 1515.

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie istnieje 20 ujęć wód podziemnych przeznaczonych do zaopatrzenia ludzi w wodę oraz 1 wyłączone z eksploatacji. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1566), każde z tych ujęć otoczone jest strefą ochrony bezpośredniej.

Tabela 15. Wykaz ujęć podziemnych przeznaczonych do zaopatrzenia ludzi w wodę wraz z ich wydajnością i ilością pobieranej wody

Lp.	Miejscowość	Nr studni	Głębokość studni [m]	Wydajność eksploatacyjna [m ³ /h]	Ilość pobranej wody [m ³]
1.	Drawsko Pomorskie	1A	58	125	626 360,2

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

		2	52,5		
		3	60,5		
		4	60		
2.	Gudowo	-	50	47,4	18 310,4
3.	Łabędzie	-	40	30	6 225
4.	Linowo	-		30	9 117
5.	Ostrowice	1	33,4	Studnia awaryjna	32 596
		2	35	15	
		3	33,5	36	
6.	Dołgie	1	33,4	25,9	13 009
		2	74,5	25,9	
7.	Borne	1	35	18,1	6 295
		2	45	23	
8.	Szczytniki	1	27	7	955
		2	113	18	
9.	Grzybno	-	52	20,5	554
10.	Konotop	-	23	6	3 010
11.	Ziemsko	-	30	10	989,9
12.	Żołędowo	-	19	11	1 363
13.	Przytoń	-	-	Wyłączono z eksploatacji	Wyłączono z eksploatacji

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2022-2023 z perspektywą na lata 2024-2027.

Sieć kanalizacyjna i oczyszczanie ścieków

Długość sieci kanalizacji sanitarnej pod koniec 2023 roku na obszarze gminy Drawsko Pomorskie wynosi 123,8 km. Na terenie gminy łącznie znajduje się 1240 przyłączy, z czego 733 na obszarze miejskim oraz 507 na obszarze wiejskim.

Ścieki z terenu gminy Drawsko Pomorskie doprowadzane są do:

- Oczyszczalni ścieków w Drawsku Pomorskim,
- Oczyszczalni ścieków w Ostrowicach.

Oczyszczalnia ścieków w Drawsku Pomorskim znajduje się przy ul. Podmiejska 3 w Drawsku Pomorskim i jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną. Jej przepustowość wynosi:

- średnia [m³/d]: 1950 m³/d,
- maksymalna godzinowa [m³/h]: 100 m³/h,
- maksymalna dobową [m³/d]: 2400 m³/d,
- maksymalna roczna [m³/rok]: 800 000 m³/rok.

Projektowa wydajność oczyszczalni ścieków [RLM]: 14 673 RLM. Ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni ścieków, zgodnie z danymi przedłożonymi w ostatnim sprawozdaniu z realizacji KPOŚK:

- ścieki dopływające siecią kanalizacyjną [m³/d]: 1705,7 m³/d,
- ścieki dowożone [m³/d]: 26,02 m³/rok,
- średnie obciążenie oczyszczalni [m³/d]: 1731,7 m³/d,
- ilość ścieków oczyszczonych w roku poprzednim [m³/rok]: 632 000 m³/rok.

Odbiornikiem bezpośrednim jest rów melioracyjny na dz. nr 8/5 obręb 00014, następnie rzeka Drawa.

Oczyszczalnia Ścieków w Ostrowicach jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną działającą w oparciu o metodę osadu czynnego.

- przepustowość – 174,8 m³/dobę,
- projektowana wydajność oczyszczalni ścieków [RLM] – 1299 RLM.

Odbiornikiem ścieków jest rzeka Kokna.

W przypadku odprowadzania wód opadowych i roztopowych do ziemi lub rowów, należy uwzględniać przepisy dotyczące warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Sieć elektroenergetyczna

Na terenie Gminy Ujście zlokalizowana jest istniejąca infrastruktura techniczna elektroenergetyczna dystrybucyjna:

- 1) linie napowietrzne 110 kV relacji:
  - GPZ Złocieniec – GPZ Drawsko Pomorskie,
  - GPZ Węgorzyno – GPZ Drawsko Pomorskie;
- 2) stacje elektroenergetyczne:
  - WN/Sn – GPZ Drawsko Pomorskie;
- 3) linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN);
- 4) linie napowietrzne i kablowe średniego niskiego (nn-0,4 kV);
- 5) stacje elektroenergetyczne SN/nn.

Odnawialne źródła energii

W 2015 r. na terenie gminy w obrębie Gajewo powstała farma wiatrowa składająca się z 4 turbin o mocy 2,5 MW każda, która następnie została powiększona w 2022 r. o 2 turbiny. Przewidywana roczna produkcja energii dla farmy wynosi 30,2 GWh. Dla turbin wiatrowych została ustanowiona strefa wyłączona z zabudowy, o promieniu stanowiącym dziesięciokrotność wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, przyjętej jako 1,5 wysokości masztu.

Gmina Drawsko Pomorskie położona jest na obszarze rejonu północno zachodniego, gdzie średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w granicach 1400-1450 h/rok. Powyższe warunki sprawiają, że gmina dysponuje dobrymi warunkami dla rozwoju energetyki słonecznej. Preferowanym kierunkiem rozwoju energetyki słonecznej powinno być zatem

instalowanie indywidualnych instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez ENERGA OPERATOR S.A. liczba instalacji fotowoltaicznych zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Drawsko Pomorskie na koniec 2021 roku wyniosła 307, w tym:

- ilość instalacji fotowoltaicznych zainstalowanych w latach 2019-2021 na terenie miasta i gminy Drawsko Pomorskie <10 kW – 272 sztuki,
- ilość instalacji fotowoltaicznych zainstalowanych w latach 2019-2021 na terenie miasta i gminy Drawsko Pomorskie >10 kW – 35 sztuk.

Sieć gazowa

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN125 relacji Złocieniec – Drawsko Pomorskie oraz gazociąg DN150 relacji Drawsko Pomorskie – Świdwin. W strefie kontrolowanej gazociągu wysokiego ciśnienia obowiązują ustalenia dla poszczególnych typów obiektów według przepisów odrębnych z zakresu prawa budowlanego, warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Wszelkie prace projektowe i wykonawcze muszą odbywać się na podstawie ww. aktów prawnych oraz po uzgodnieniu dokumentacji z właściwym zarządcą sieci gazowej.

Dystrybucja ciepła, sieć ciepła

W gminie Drawsko Pomorskie nie funkcjonuje typowy scentralizowany system ciepłowniczy. Budynki mieszkalne w gminie zasilane są głównie z przydomowych kotłowni indywidualnych. Podstawowym nośnikiem energii wykorzystywanym w gminie do celów grzewczych jest węgiel, gaz ziemny, następnie olej opałowy, drewno.

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. W związku z przynależnością gminy do Rejonu Celowego Związku Gmin RXXI (CZG R – XXI) odpady są przekazywane do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Regionalnym Zakładzie Gospodarowania Opadami w Ślajsinie. Odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy Drawsko Pomorskie zajmuje się konsorcjum przedsiębiorstw ATF Sp. z o. o. oraz LOTOF SYSTEM Sp. z o. o. z siedzibą w Chojnicy 2 78-650 Mirosławiec.

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Zlokalizowany jest w Mielenku Drawskim.

IV.9. Infrastruktura transportowa

Na terenie Gminy Ujście infrastrukturę transportową tworzą:

- 1) sieć drogowo-uliczna o strukturze mieszanej (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne), po której odbywa się indywidualny transport osób, zbiorowy transport osób (autobusowy) oraz transport towarów (ciężarowy);
- 2) parkingi;
- 3) linia kolejowa.

Sieć dróg publicznych

Przez obszar gminy Drawsko Pomorskie przebiegają:

- 1) droga krajowa nr 20 relacji Stargard – Gdynia;
- 2) drogi wojewódzkie:
  - nr 148 relacji Drawsko Pomorskie – Łobez,
  - nr 162 – Zarańsko – Świdwin,
  - nr 173 – Drawsko Pomorskie – Połczyn Zdrój,
  - nr 175 – Drawsko Pomorskie – Kalisz Pomorski.
- 3) drogi powiatowe
- 4) drogi gminne.

Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 210 o znaczeniu państwowym, relacji Chojnice – Runowo Pomorskie, prowadząca przewozy pasażerskie. Zapewnia ona połączenia m.in. na trasie Stargard – Szczecinek – Chojnice. Stacja kolejowa zlokalizowana jest w Drawsku Pomorskim przy ul. Kolejowej. Ponadto na terenie gminy znajdują się dwa przystanki kolejowe w miejscowościach Jankowo i Suliszewo.

Komunikacja autobusowa

W zakresie publicznego transportu zbiorowego, na terenie gminy funkcjonuje komunikacja autobusowa świadczona przez PKS Złocieniec Sp. z o.o.

IV.10. Infrastruktura społeczna

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie znajdują się następujące publiczne placówki oświatowe:

- Przedszkole w Drawsku Pomorskim,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Majora Henryka Sucharskiego w Drawsku Pomorskim,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Adama Mickiewicza w Drawsku Pomorskim,
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Mielniku Drawskim,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Nętynie,
- Szkoła Podstawowa w Ostrowicach,
- Zespół Szkół w Drawsku Pomorskim (ponadpodstawowe),
- Zespół Szkół Zawodowych Centrum Kształcenia Praktycznego w Drawsku.

Centrum strefy kulturalnej gminy pełni Ośrodek Kultury w Drawsku Pomorskim, który skupia placówki kulturowe tj. Bibliotekę Publiczną Miejską i Powiatową im. S. Żeromskiego w Drawsku Pomorskim z filiami i punktami bibliotecznymi, kino Drawa oraz Ośrodek Kultury w jedną instytucję. Filie biblioteki zlokalizowane są w miejscowościach: Gudowo, Rydzewo, Suliszewo, Łabędzie, Zarańsko i Ostrowice, natomiast punkty biblioteczne w Drawsku Pomorskim przy ul. Gierymskiego 2A i w Konotopie. W gminie działają także wiejskie świetlice, w których skupia się życie kulturalne w ośrodkach wiejskich. W zakresie pomocy

społecznej działa miejsko-gminny ośrodek pomocy społecznej. Opiekę medyczną mieszkańców zapewnia m.in. Szpital im. Matki Teresy z Kalkuty w Drawsku Pomorskim oraz Przychodnia Specjalistyczna, tworzące razem Drawskie Centrum Specjalistyczne Szpitale Polskie S.A.

IV.11. Tereny zamknięte i obszary ograniczonego użytkowania

W granicach administracyjnych gminy zlokalizowanych jest 5 terenów zamkniętych resortu obrony narodowej (ron)¹⁷ oraz jeden teren częściowo zamknięty ron¹⁸. Ponadto na obszarze gminy Drawsko Pomorskie zlokalizowana jest strefa ochronna terenu zamkniętego ron¹⁹, której obszar zawiera się w granicach terenu zamkniętego.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688), plan ogólny sporządza się dla gminy z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. W związku z tym tereny te nie będą brane pod uwagę przy wyznaczaniu stref planistycznych gminy.

W granicach gminy Drawsko Pomorskie znajdują się tereny zamknięte ustanowione przez ministra właściwego ds. transportu, do których należą tereny kolei. Zgodnie z załącznikiem nr 16 Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. MI z 2020r. poz. 38 ze zm.), obszary te znajdują się w granicach obrębów tj.:

- 0012 Drawsko Pomorskie dz. o nr ewid.: 144/32;
- 0013 Drawsko Pomorskie dz. o nr ewid.: 5;
- 0014 Drawsko Pomorskie dz. o nr ewid.: 9/4, 9/8, 27;
- 0019 Drawsko Pomorskie dz. o nr ewid.: 4;
- 0037 Suliszewo dz. o nr ewid.: 338/4;
- 0039 Jankowo dz. o nr ewid.: 60/4;
- 0040 Woliczno dz. o nr ewid.: 3.

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie znajdują się częściowo powierzchnie ograniczające przeszkody lotniska wojskowego Mirosławiec oraz lądowiska wojskowego Ziemsko. Ponadto nad środkową częścią terenów gminy usytuowana jest przestrzeń powietrzna wykorzystywana przez lotnictwo wojskowe – Trasa Lotnictwa Wojskowego MRT 28, tzw. trasa niskich lotów w zakresie wysokości od powierzchni gruntu do 548 m n.p.t. W związku z

¹⁷ Tereny zamknięte wyszczególnione pod poz. o nr.: 612, 613, 615, 616, 718 do decyzji Nr 80/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 czerwca 2022 r. w sprawie ustalania terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2022 r. poz. 92, z późn. zm.) – numer pozycji zgodnie z załącznikiem do decyzji zmieniającej decyzję Nr 80/MON, tj. Nr 16/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 kwietnia 2024 r. (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z dnia 2024 r. poz. 26)

¹⁸ Tereny zamknięte wyszczególniony pod poz. nr 196 do decyzji Nr 80/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 czerwca 2022 r. w sprawie ustalania terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2022 r. poz. 92, z późn. zm.) – numer pozycji zgodnie z załącznikiem do decyzji zmieniającej decyzję Nr 80/MON, tj. Nr 16/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 kwietnia 2024 r. (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z dnia 2024 r. poz. 26)

¹⁹ Tereny zamknięte wyszczególnione pod poz. o nr.: 616 do decyzji Nr 80/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 czerwca 2022 r. w sprawie ustalania terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2022 r. poz. 92, z późn. zm.) – numer pozycji zgodnie z załącznikiem do decyzji zmieniającej decyzję Nr 80/MON, tj. Nr 16/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 kwietnia 2024 r. (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z dnia 2024 r. poz. 26)

tym, w strefie tej ogranicza się powstawanie nowych obiektów wysokościowych, w szczególności elektrowni wiatrowych na trasie niskich lotów.

Ponadto w obszarze gminy zweryfikowano ograniczenia, wynikające z przepisów odrębnych i są nimi strefy oddziaływania elektrowni wiatrowych – Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 317 ze zm.).

V. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

V.1. Cele i zawartość projektu planu ogólnego

Plan ogólny to dokument planistyczny, który ma ułatwić realizację skutecznej polityki przestrzennej. Stanowić ma akt prawa miejscowego zastępujący studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia zawarte w Planie ogólnym mają stanowić podstawę dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z ustaleniami nowego dokumentu będą musiały być zgodne także tzw. decyzje o warunkach zabudowy, czy decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Plan ogólny zawiera ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te muszą zachowywać zgodność. Dodatkowo w planie ogólnym możliwe jest wyznaczenie obszarów zabudowy śródmiejskiej, dla których mogą być formułowane szczególne zasady zagospodarowania dotyczące m.in. minimalnej powierzchni biologicznie czynnej czy odległości między budynkami określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy prawo budowlane. Plan ogólny może także zawierać regulacje dotyczące standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Zgodnie z art. 13b *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*²⁰, ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności:

- 1) politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego;
- 2) ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 3) znajdujące się na obszarze gminy:
  - a) formy ochrony przyrody oraz ich otuliny,
  - b) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,
  - c) obszary gruntów zmeliorowanych,
  - d) tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,
  - e) strefy ochronne ujęć wody,
  - f) obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,
  - g) tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,

²⁰ ustawa z dn. 27 marca 2003 r. o i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.)

- h) udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,
  - i) obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej,
  - j) zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
  - k) obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne,
  - l) tereny zamknięte i ich strefy ochronne,
  - m) obszary ograniczonego użytkowania,
  - n) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
  - o) obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,
  - p) obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,
  - q) grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne,
  - r) zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
  - s) obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;
- 4) rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;
- 5) rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe;
- 6) opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 7) zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

W dniu 28 marca 2024 r. Rada Miejska w Drawsku Pomorskim podjęła uchwałę nr XCIV/814/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie.

Przedmiotem uchwały jest przystąpienie do sporządzenia planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie, który zgodnie z art 13a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, obejmuje cały obszar Gminy. Zapisy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw nakładają na rady gminy obowiązek sporządzenia planu ogólnego do końca czerwca 2025 r. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, który zastąpi obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które utraci moc z chwilą uchwalenia planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego, będą wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy ustalaniu warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

- 1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- 2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- 3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- 4) SU – strefa usługowa;
- 5) SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego

- 6) SP – strefa gospodarcza;
- 7) SR – strefa produkcji rolniczej;
- 8) SI – strefa infrastrukturalna;
- 9) SN – strefa zieleni i rekreacji;
- 10) SC – strefa cmentarzy;
- 11) SG – strefa górnictwa;
- 12) SO – strefa otwarta;
- 13) SK – strefa komunikacyjna.

Profile funkcjonalne stref planistycznych oraz wskaźniki zagospodarowania terenu dla poszczególnych stref opisane zostały poniżej.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – SW

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-4 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2,8	70	18	30
5-30 SW, 62-63 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	18	30
31-61 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,2	50	15	30

Strefy te zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną – SJ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-45 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,9	40	12	30
46-316 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	10	30
317-371 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	9	30

Strefy te zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – SZ

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-97 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	12	30
98-146 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	10	30
147-170 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	9	30

Strefy te zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy zagrodowej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa usługowa – SU

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-6 SU	Teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	70	15	30
7-32 SU	Teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	50	12	30
33 SU	Teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	50	75	30
34-35 SU	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	50	12	30
36-71 SU	Teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,2	40	12	30

Strefy te zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy usługowej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa handlu wielkopowierzchniowego – SH

Profil podstawowy: teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 SH	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	50	18	30

Strefy te zostały wyznaczone dla terenów istniejącej oraz projektowanej zabudowy handlu wielkopowierzchniowego na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa gospodarcza – SP

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-12 SP	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	20	20
13-22 SP	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	20	20

Strefy te zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa produkcji rolniczej – SR

Profil podstawowy: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-13 SR	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,3	30	20	30
14-45 SR	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,3	30	15	30
46 SR	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni wiatrowej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,3	30	15	30

Strefy te zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy produkcji rolniczej oraz w ramach

uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa infrastrukturalna – SI

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-18 SI	Teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	–	–	–	20

Strefy te zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej infrastruktury technicznej oraz w ramach jej uzupełnienia. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa zieleni i rekreacji – SN

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-20 SN	Teren zieleni naturalnej, teren lasu	–	–	–	85
21 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	–	–	–	85
22-24 SN	Teren zieleni naturalnej, teren lasu	–	–	–	50
25-42 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	–	–	–	50
43-57 SN	Teren usług sportu i rekreacji, usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	–	–	–	50
58-110 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren	–	–	–	50

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
	usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu				
111-126 SN	–	–	–	–	50

Strefy te zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz zapisami obowiązujących aktów planistycznych. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa cmentarzy – SC

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-3 SC	Teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	–	–	–	30
4-12 SC	Teren usług kultu religijnego	–	–	–	50

Strefy te zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz zapisami obowiązujących aktów planistycznych. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa górnictwa – SG

Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-5 SG	Teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług	–	–	–	–

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
	gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				
6 SG	Teren zieleni urządzonej	–	–	–	–

Strefy te zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz zapisami obowiązujących aktów planistycznych.

Strefa otwarta – SO

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-94 SO	Teren zieleni urządzonej	–	–	–	–
95-100 SO, 122 SO	Teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	–	–	–	–
101-102 SO	Teren elektrowni wiatrowej, teren zieleni urządzonej	–	–	–	–
103-112 SO	–	–	–	–	–
113 SO	–	–	–	–	100
114-119 SO	Teren zieleni urządzonej	–	–	–	80
120-121 SO	–	–	–	–	80

Strefy te wyznaczono na terenach cennych przyrodniczo, niepredysponowanych do zabudowy tj. lasy, obszary chronione, tereny wód czy ciągi ekologiczne.

Strefa komunikacyjna – SK

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacyjnej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1-14 SK	Teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	–	–	–	–
15 SK	Teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	–	–	–	–
16-17 SK	Teren zieleni naturalnej, teren wód	–	–	–	–

Strefy komunikacyjne zostały wyznaczone na terenie dróg klasy głównej, a także w granicach kolejowego terenu zamkniętego.

V.2. Powiązania planu ogólnego z innymi dokumentami

Szczególne znaczenie przy podziale gminy Drawsko Pomorskie na strefy miała istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 oraz w Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2016-2024.

Głównymi celami Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 są m.in.:

- 1) I CEL STRATEGICZNY: OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ;
  - CEL OPERACYJNY 1.1. Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny;
  - CEL OPERACYJNY 1.2. Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu;
  - CEL OPERACYJNY 1.3. Rozwój wspólnotowości i tworzenia kapitału społecznego;
- 2) CEL STRATEGICZNY 2. DYNAMICZNA GOSPODARKA;
  - CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje;
  - CEL OPERACYJNY 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu;
  - CEL OPERACYJNY 2.3. Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu;
- 3) CEL STRATEGICZNY 3. SPRAWNY SAMORZĄD;
  - CEL OPERACYJNY 3.1. Rozwój głównych ośrodków miejskich;
  - CEL OPERACYJNY 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych;
  - CEL OPERACYJNY 3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury;
  - CEL OPERACYJNY 3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych;
  - CEL OPERACYJNY 3.5. Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem;

4) CEL STRATEGICZNY 4. PARTNERSKI REGION;

- CEL OPERACYJNY 4.1. Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego;
- CEL OPERACYJNY 4.2. Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską;
- CEL OPERACYJNY 4.3. Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej.

Projekt planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie jest zgodny z Planem zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego. Plan określa cele polityki przestrzennej, wśród których jest ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego, ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego oraz wzrost i rozwój gospodarczy.

Projekt planu ogólnego jest zgodny ze Strategią Rozwoju gminy Drawsko Pomorskie na lata 2014 – 2020. Cele strategiczne wg tego dokumentu to:

- I. TWORZENIE PRZYJAZNYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI;
- II. DAŻENIE DO POPRAWY DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ GMINY;
- III. WYKREOWANIE LOKALNYCH PRODUKTÓW W OPARCIU O ZASOBY GMINY.

Praktycznie każdy z powyższych celów w mniejszym lub większym stopniu realizowany jest w projekcie planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie.

Zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2025 poz. 647 t.j. ze zm.) podstawę do sporządzania planu ogólnego stanowią zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, który należy rozumieć jako taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Uznaje się, iż projekt planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie, dla którego sporządzona została niniejsza Prognoza zapewnia w pełni warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i ochrony krajobrazu oraz propaguje racjonalną gospodarkę zasobami środowiska oraz ochronę warunków klimatycznych.

Analizowany dokument uwzględnia wymienione w *Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, główne cele ochrony przyrody, do których należą m.in.: utrzymanie procesów ekologicznych i ich stabilności, zachowanie różnorodności biologicznej, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w mieście oraz zadrzewień, utrzymywanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych.

Projekt planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie zawiera cele dotyczące ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. W związku z powyższym zgodne jest z *Ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne*.

Zachowuje i chroni kompleksy leśne, przez co wypełnia wymogi *Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*²¹ oraz *ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach*²².

Gleby chronione I-III klasy zakwalifikowane zostały do terenów z ograniczeniami dla zabudowy, na których podstawę stanowią tereny użytkowane rolniczo, co zgodne jest z *ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

Również w zakresie ochrony przed hałasem ustalenia projektu planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie gwarantują zabezpieczenie przed przekraczaniem norm emisji hałasu. Zawarte są one w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) i tym samym ustalenia omawianego projektu w zakresie ochrony przed hałasem są zgodne z w/w Rozporządzeniem.

Spełniając powyższe warunki, projekt planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie jest zgodny z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. W pełni realizuje założenia krajowych przepisów z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.

Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, a jego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru miejscowo zurbanizowanego, gdzie dokonano już przekształcenia środowiska. Do istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w Gminie Drawsko Pomorskie należą przede wszystkim:

- 1) presja przestrzeni (oddziaływanie na krajobraz, przekształconych w wyniku działalności człowieka);
- 2) występowanie charakterystycznych dla terenów zabudowanych gleb antropogenicznych;
- 3) obecność terenów użytkowanych rolniczo. Związane z nimi zagrożenia m.in. niewłaściwa gospodarka nawozowa, zanieczyszczenie pochodzenia rolniczego wód podziemnych i powierzchniowych, zaburzenie profilu glebowego, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, oddziaływanie na krajobraz;
- 4) wzrost emisji substancji (emisje z systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych, wzrost produkcji odpadów w sąsiedztwie terenu opracowania);
- 5) uciążliwości związane z ruchem na ulicach, przede wszystkim klimatu akustycznego, zwiększone zanieczyszczenia powietrza i gleb w bezpośrednim sąsiedztwie dróg (w tym spływ zanieczyszczeń z nawierzchni z wodami opadowymi i roztopowymi, zwiększone zasolenie gleb w okresie zimowym);
- 6) wzrost emisji hałasu (związanego z bytowaniem ogólnym ludzi oraz pojazdami mechanicznymi i innymi urządzeniami/maszynami);
- 7) niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej (obecność zbiorników bezodpływowych, zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł ogrzewania);

²¹ ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.)

²² ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 530 ze zm.)

- 8) zagrożeniem dla zwierząt jest zajmowanie ich przestrzeni życiowej przeznaczenie terenów pod uprawę rolną oraz przez zabudowę, natomiast zagrożeniem dla flory są postępujące procesy urbanizacji.

Z perspektywy realizacji projektu planu ogólnego potencjalne problemy w zakresie ochrony środowiska wynikają przede wszystkim z lokalizacji na tym obszarze form ochrony przyrody ustanowionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w szczególności:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”,
- otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego,
- Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska”,
- Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska”,
- Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy”,
- Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Dorzecze Regi”,
- Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Brzeźnicka Węgorza”,
- Rezerwatu przyrody „Kołatka” wraz z otuliną,
- 2 użytków ekologicznych,
- 37 pomników przyrody,
- chronionych siedlisk przyrodniczych,
- chronionych gatunków roślin i zwierząt.

VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBU W JAKI TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Przy sporządzaniu projektu planu ogólnego uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w szczególności cele dotyczące utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, ochrony wód, powietrza, jakości gleb oraz dochowania standardów jakości środowiska.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy z zapisami planu ogólnego. Jednocześnie Plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Plan ogólny choć nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych to określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Cele ochrony środowiska formułowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce już w trakcie egzekwowania odpowiednich aktów prawnych. Takim

aktem prawnym jest m.in. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ((t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.) na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Już samo przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. Właściwie wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647 t.j. ze zm.), ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.), ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.), ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.), których wymogi są uwzględniane przy opracowaniu planów, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

Podstawowymi dokumentami określającymi cele i zasady trwałego rozwoju kraju dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego, a ważnymi z punktu projektu, są:

- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Energetyczna Polski do 2040 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa, rybactwa 2030,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;

a na szczeblu regionalnym:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego. Szczecin, 2020.
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030,
- Program ochrony środowiska Województwa Zachodniopomorskiego 2030,
- Program ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Powyższe strategiczne dokumenty uwzględniają wytyczne dla globalnego trwałego rozwoju zawarte w ratyfikowanej przez Polskę Deklaracji z Rio oraz Agendzie 21 (czerwiec 1992 r.). Innymi dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska we wcześniej wymienionych programach krajowych są m.in.:

- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (2008/50/WE), określa działania Państw Członkowskich w zakresie ochrony powietrza, tak aby „uniknąć, zapobiegać lub ograniczyć szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowiska jako całość”;
- Konwencja Berneńska, ratyfikowana przez Polskę w 1995 roku – jest dokumentem o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz siedlisk przyrodniczych;

- Konwencja Bońska, ratyfikowana przez Polskę w 1996 roku – jest dokumentem o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt;
- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości wraz z II protokołem siarkowym (Oslo) ratyfikowana przez Polskę w 1985 roku;
- Konwencja o Różnorodności Biologicznej, ratyfikowana przez Polskę w 1996 roku;
- Konwencja Wiedeńska w sprawie ochrony warstwy ozonowej z 1985 r., zobowiązywała do zmniejszenia emisji gazów powodujących oraz prowadzenia badań nad skutkami zaniku warstwy ozonowej;
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, ratyfikowana przez Polskę w 1994 roku;
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem;
- Europa 2020: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej, w której zapisano, wzrost gospodarczy poprzez inwestowanie w gospodarkę bardziej innowacyjną, która opierać ma się w dużej mierze na racjonalnym i oszczędnym korzystaniu z zasobów środowiska;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, 2000 r.

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym jest rozwój zrównoważony, który wyraża się poprzez ochronę zasobów środowiska. Dotyczy on przede wszystkim ochrony wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin. Zapisy projektu zawierają ustalenia dotyczące pośrednio lub bezpośrednio ochrony środowiska. Zapisy te uwzględniają nie tylko wymogi ochrony środowiska ustanowione w dokumentach o randze krajowej i międzynarodowej, ale również dokumentach, utworzonych na szczeblu lokalnym i regionalnym. Za istotne cele ochrony środowiska uznano:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych;
- ochrona korytarzy ekologicznych;
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych;
- ochrona walorów krajobrazowych środowiska;
- ustanowienie procedur udziału społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych stron zainteresowanych zdefiniowaniem i wdrożeniem polityki w zakresie krajobrazu.

Projektowane strefy planistyczne zostały wyznaczone według istniejącego przeznaczenia opracowywanego terenu jak i terenów sąsiednich. Wymienione powyżej cele ochrony środowiska w projekcie planu ogólnego uwzględniono m.in. poprzez:

- wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej;
- w miejscach występowania wód powierzchniowych stojących i płynących wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, wprowadzenie profilu dodatkowego dla poszczególnych stref – tereny wód, dodatkowo określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej;
- odpowiednia lokalizacja planowanych stref gospodarczych z zachowaniem bufora od terenów zamieszkania.

Jednocześnie wprowadzenie wartości minimalnej powierzchni biologicznie czynnej terenów pod zabudowę pozostawi możliwość przepuszczalności gleb oraz możliwość odprowadzania wód opadowych do wód gruntowych. Zachowanie w znacznej mierze terenów zielonych, lasów, gruntów rolnych (w tym w szczególności gruntów ornych klasy III), łąk, wód na obszarze gminy jako strefy otwartej wolnej od zabudowy należy pozytywnie ocenić pod względem przyrodniczym.

Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

VIII. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOTY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Przedstawiona poniżej ocena skutków wpływu ustaleń analizowanego projektu na poszczególne komponenty środowiska jest dość ogólna, z uwagi na ograniczoną szczegółowość dokumentu, jakim jest projekt planu ogólnego. W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii, a co za tym idzie na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

VIII.1. Wpływ na warunki klimatyczne i stan higieny atmosfery

Topoklimat oraz stan higieny gminy Drawsko Pomorskie są wypadkową szeregu czynników zarówno o charakterze naturalnym, jak i antropogenicznymi działaniami dokonywanymi w przeszłości i obecnie. Ocenia się, że zapisy projektu planu ogólnego mogą przyczynić się do pewnych zmian składu powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze oraz w okolicy. Ponadto należy pamiętać, że pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym, a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności. Klimat zagrożony jest szczególnie: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu.

Projekt planu ogólnego nie zawiera szczegółowych ustaleń m.in. w zakresie zaopatrzenia w ciepło, zaopatrzenia w energię elektryczną, jak również zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, które wiązałyby się z oddziaływaniem na powietrze.

Plan ogólny dopuszcza, w obrębie stref planistycznych, tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Każde zwiększenie terenów zabudowy kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych, przyczynia się do przekształcenia warunków klimatycznych i może wpływać na pogorszenie jakości powietrza. Ponadto planowane zwiększenie terenów zabudowy, ogrzewanych w znacznej mierze z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza będzie miała również zastosowana technologia.

Z uwagi na charakter terenów objętych projektem planu ogólnego należy spodziewać się rozszerzenia istniejącego w gminie Drawsko Pomorskie systemu komunikacji. Ogólnie, dla przedsięwzięć drogowych oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego można podzielić na dwa etapy: I – etap budowy oraz II – etap eksploatacji. Niezależnie od etapu, w wyniku ingerencji w teren nastąpią emisje substancji gazowych powodujące pogorszenie składu powietrza atmosferycznego. Wśród nich znajdują się tzw. gazy cieplarniane (przede wszystkim CO₂) oraz spaliny. Skład jakościowy i ilościowy spalin jest zależny od rodzaju silnika i paliwa. Generalnie, najistotniejszymi substancjami powszechnie występującymi w spalinach są: tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, aldehydy, węglowodory, ozon, pył zawieszony i inne. Na etapie budowy oddziaływanie będzie ograniczone do stosunkowo małej powierzchni terenu. Także ilość pojazdów zaangażowana w prace wykonawcze, w stosunku do

liczby docelowej ruchu drogowego, będzie niewielka. W związku z tym, nie przewiduje się znaczących, trwałych negatywnych skutków dla jakości powietrza gminy Drawsko Pomorskie, wynikających z etapu budowy. Wielkość niepożądanego emisji dwutlenku węgla podczas kładzenia mas asfaltowych w znacznej mierze będzie zależała od zastosowanych technologii i metod. Prognozuje się, że na etapie eksploatacji emisje spalin będą większe niż podczas fazy budowy, jednocześnie jednak rozłożone w czasie i w przestrzeni. Prognozowany wzrost ruchu pojazdów w regionie będzie niewielki, ale pozwala sądzić, że tendencja emisji spalin do atmosfery będzie delikatnie wzrastała. Z drugiej jednak strony, zastosowanie środków łagodzących oraz wdrażanie nowych technologii (zarówno konstrukcyjnych – silników, jak i materiałów pędnych – paliw) pozwoli na ograniczenie potencjalnego negatywnego wpływu na omawiany obszar. Reasumując – nie będzie to wpływ znaczący. Emisje substancji do powietrza z ww. działań nie wpłyną także znacząco na klimat (w tym mikroklimat). Emisje z budowy i eksploatacji dróg nie będą na tyle duże by znacząco zmieniały kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych oraz wilgotnościowych. Utworzenie/rozbudowa lokalnych dróg nieznacznie zmieniają tylko istniejące powierzchnie, nie powstaną znaczące bariery dla wiatru, nie zostaną utworzone wielkie zadaszone powierzchnie, pod którymi zmianie ulegają warunki mikroklimatyczne.

Wprowadzenie nowej zabudowy może teoretycznie przyczynić się do pewnych zmian w kształtowaniu się warunków termiczno-wilgotnościowych analizowanego terenu. Wolne od zabudowy obszary być może ulegną dalszemu zabudowaniu. Przejawem takich przemian może być, teoretycznie, zwiększenie deficytu wilgoci i tlenu w powietrzu, a także, poprzez wprowadzenie nowych barier w postaci budynków, pogorszenie warunków nawietrzania i przewietrzania omawianego obszaru. Wprowadzając nową zabudowę należy liczyć się również ze zwiększeniem ilości stacjonarnych źródeł emisji zanieczyszczeń. Na obecnym etapie oceny oddziaływania należy zaznaczyć, że istnieje potencjalne negatywne oddziaływanie na stan atmosfery i klimat.

Zachowanie i wprowadzanie terenów zieleni, w tym szczególnie zieleni wysokiej, oraz nasadzenia roślinności pozytywnie wpływają na jakość powietrza atmosferycznego. Natomiast wpływ na topoklimat uwarunkowany jest kilkoma czynnikami – przede wszystkim zależy od: (1) lokacji nasadzeń, szczególnie względem istniejących powierzchni leśnych i zabudowań; (2) sposobu nasadzeń (gęstość siewu/sadzenia); (3) składu gatunkowego wybranych roślin. Z reguły zwiększenie lesistości czy nasadzeń roślinności poprawia także topoklimat, jednakże wspomniane czynniki mogą stanowić barierę dla właściwej cyrkulacji powietrza. Dlatego ważne jest dobranie odpowiedniej lokalizacji by nie tworzyć barier fizycznych dla swobodnych ruchów powietrza i unikać tworzenia warunków dla formowania się zastoisk powietrza. Celem kształtowania wymuszonego obiegu powietrza należy zastosować odpowiednią ilość nasadzeń dobranych nieprzypadkowo gatunków drzew i krzewów. Należy bowiem pamiętać o takich choćby aspektach jak: różne powierzchnie „bryły” tworzone przez poszczególne gatunki drzew; odporność na warunki atmosferyczne; swoiste reakcje fizjologiczne roślin (np. gatunki iglaste rosnące w zacienieniu wykazują tendencję do utraty igieł – osłabienie funkcji wiatrochronnej czy estetycznej) i inne. Zachowanie istniejących terenów zieleni oraz ich wzbogacanie będzie niezwykle korzystnym rozwiązaniem dla jakości powietrza atmosferycznego w gminie Drawsko Pomorskie. Zieleni wysoka i niska korzystnie wpłyną na warunki wilgotnościowe na omawianym terenie. Lokalizowanie zieleni powinno uwzględniać

zasady stosowania gatunków rodzimych w krajobrazie otwartym, zasad ich doboru zgodnie z charakterystyką gatunku (szybki wzrost, gęstość korony) oraz ze wskazaniem dostosowywania nasadzeń do potrzeb bytowych ptaków, z udziałem drzew wysokich: buk zwyczajny, grab zwyczajny, klon (zwyczajny), jesion wyniosły, wiąz (polny lub szypułkowy), lipa drobnolistna, dąb (szypułkowy, bezszypułkowy), sosna czarna, modrzew europejski; drzew średniowysokich: olsza czarna, grab zwyczajny, wierzba iwa, jarzab pospolitych oraz krzewów: głóg, śnieguliczka biała, ligustr pospolity, suchodrzew tatarski, dereń biały lub lilak.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii (teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej) w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SO. Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.

Za istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu należy uznać przewagę strefy otwartej (SO) oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne, w znacznej mierze do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych. Pojedyncze przypadki nowych terenów budowlanych dotyczą terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy bądź terenów przeznaczonych do zabudowy zgodnie z dotychczas uchwalonymi dokumentami planistycznymi.

Reasumując, realizacja zapisów projektu planu ogólnego nie powinna przyczynić się do pogorszenia stanu higieny atmosfery, zwieszenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powyżej poziomów dopuszczalnych oraz niekorzystnych zmian topoklimatu gminy Drawsko Pomorskie w wyniku realizacji założeń.

VIII.2. Wpływ na klimat akustyczny

Od 19 lipca 2007 r. dopuszczalne poziomy hałas w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r., w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałas, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu LDWN, LN (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz LAeq D i LAeq N (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby). W poniżej tabeli przedstawiono dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowana przez poszczególne grupy źródeł hałasu.

Tabela 16. Dopuszczalne poziomy hałas

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalności będące źródłem hałasu	
		LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	DWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1.	Strefa ochronna „A” uzdrowi- ska.	50	45	45	40

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalności będące źródłem hałasu	
		L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	D _{WN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
	Tereny szpitali poza miastem.				
2.	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży. Tereny domów opieki społecznej. Tereny szpitali w miastach.	55	50	50	40
3.	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego. Tereny zabudowy zagrodowej. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Tereny mieszkaniowo-usługowe.	60	50	55	45
4.	Tereny w strefie Śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców.	65	55	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r., w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska. Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak

również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego.

Rozwój systemu komunikacji w gminie Drawsko Pomorskie będzie wpływać na klimat akustyczny. Należy zatem dążyć do ograniczeń natężenia hałasu związanych z komunikacją poprzez lokalizację ekranów akustycznych oraz stosowanie „cichych nawierzchni” drogowych lub jeszcze innych środków technicznych, technologicznych i organizacyjnych niwelujących to negatywne oddziaływanie. Mogą to być m.in. ograniczenie ruchu i parkowania pojazdów ciężkich na terenach wymagających utrzymania odpowiedniego komfortu akustycznego, poprzez odpowiednie zakazy ruchu i organizowanie wydzielonych parkingów czy w końcu poprzez stosowanie administracyjnych ograniczeń prędkości obniżających poziom hałasu generowany przez ruch uliczny. Postulowane jest, aby tereny podlegające ochronie przed hałasem (określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 112) przebiegały w maksymalnej możliwej odległości od terenów intensywnej uciążliwości komunikacyjnej (w tym tereny kolejowe).

Wyznaczone w planie ogólnym gminy Drawsko Pomorskie strefy usługowe oraz gospodarcze pokrywają się z istniejącą lokalizacją zakładów usługowych i produkcyjnych, uwzględniając jednocześnie ich możliwy obszarowy rozwój. Poziom hałasu na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji. Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

W planie ogólnym dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.: elektrowni słonecznej i elektrowni wiatrowej w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SO. W stosunku do dopuszczonych w planie ogólnym urządzeń fotowoltaicznych należy stwierdzić, że produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii pozyskiwania jej z energii słońca nie powoduje emisji hałasu.

Źródłem hałasu emitowanego z elektrowni wiatrowej do środowiska jest praca rotora i śmigieł wiatraka powodująca oddziaływanie akustyczne do otoczenia. Umieszczenie elektrowni wiatrowej w znacznej odległości od zabudowań mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 317 ze zm.), powinno zapewnić wystarczającą ochronę akustyczną oraz dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 317 ze zm.) lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego.

W planie ogólnym Gminy wyznaczono strefy 103SO i 104SO, gdzie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą nr VIII/71/2011 dopuszczono lokalizacje elektrowni wiatrowych. W planie tym określono szczegółowe zapisy umożliwiające lokalizacje oraz maksymalne parametry turbin wiatrowych, w sposób wykluczający negatywne oddziaływanie na ludzi.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448), nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów natężenia pola elektromagnetycznego w strefach, gdzie dopuszczono możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych.

VIII.3. Oddziaływanie na warunki wodne

Zagrożenie wód podziemnych wynikające z działalności człowieka w kontekście gospodarowania wodami należy rozumieć jako potencjalną możliwość pogorszenia jakości lub zmniejszenia ilości wód, prowadząca do ograniczenia dostępnych do wykorzystania zasobów wód podziemnych dobrej jakości. Z przyrodniczego punktu widzenia zagrożenie wód podziemnych to możliwość zmiany ilości bądź cech fizyczno-chemicznych wody w stosunku do warunków naturalnych, na ogół spowodowanej bezpośrednio lub pośrednio działalnością człowieka.²³

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych.

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Warunki modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W trakcie sporządzania miejscowego planu lub wydawania decyzji ustalających warunki zabudowy, dla poszczególnych terenów, powinien być określony sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami. Ścieki bytowe i komunalne powinny być odprowadzane do kanalizacji sanitarnej z ograniczeniem lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków. Ścieki przemysłowe natomiast odprowadzane powinny być wyłącznie do kanalizacji sanitarnej, a w przypadku lokalizacji zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe o zanieczyszczeniach przekraczających dopuszczalne normy dla ścieków komunalnych należy na terenie działki inwestora pobrać podczyszczalnię ścieków przemysłowych.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych.

W strefach handlu wielkopowierzchniowego (SH) oraz gospodarczej (SP) przewiduje się wzrost udziału powierzchni utwardzonych, takich jak place manewrowe i parkingi, co może

²³ za: Macioszyk A. (red.). 2006. Podstawy hydrogeologii stosowanej. PWN, Warszawa.

prowadzić do zmian w lokalnym obiegu wody. Do potencjalnych skutków należy zaliczyć ograniczenie ewapotranspiracji, infiltracji i retencji wód opadowych oraz zwiększenie spływu powierzchniowego. W celu ograniczenia możliwych negatywnych oddziaływań konieczne jest stosowanie rozwiązań materiałowych i technicznych sprzyjających retencjonowaniu i infiltracji wód opadowych.

W strefie górnictwa (SG) istnieje możliwość odsłonięcia górnego poziomu warstwy wodonośnej. Na etapie sporządzania niniejszej prognozy, z uwagi na brak szczegółowych badań hydrogeologicznych, nie jest możliwe jednoznaczne określenie skali i charakteru oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Szczegółowe analizy w tym zakresie zostaną przeprowadzone na etapie sporządzania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przy rozbudowie sieci kanalizacji i zachowaniu szczelności zbiorników na nieczystości ciekłe nie przewiduje się zagrożenia zarówno dla jakości wód podziemnych jak i powierzchniowych.

Stwierdza się zatem brak merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

VI.4. Wpływ na degradację powierzchni gruntu i gleb

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długo-terminowych.

W planie ogólnym, dla poszczególnych stref planistycznych, dopuszczono rozwój zabudowy. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

W miejscach wprowadzenia nowej zabudowy i lokalizacji elementów infrastruktury technicznej i dojazdów nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Istotną ingerencją w warunki gruntowe może być ewentualna realizacja kondygnacji podziemnych, dlatego należy rozważyć zastrzeżenie na etapie sporządzania miejscowego planu lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy, że ich budowa nie może doprowadzać do destabilizacji stosunków wodnych lub niekorzystnego oddziaływania na stateczność gruntów.

Przekształcenia powierzchni ziemi zależeć będą w dużej mierze od rozwiązań technicznych. Dla optymalnego zabezpieczenia powierzchni ziemi i gleby przed degradacją, prace budowlane należy prowadzić tak, aby zapobiec ewentualnym zjawiskom geomechanicznym. Prace ziemne tj. niwelacje i wykopy należy wykonywać w okresach o niskich opadach, a odsłonięte powierzchnie trzeba zabezpieczać przed możliwością niekontrolowanych przepływów wód opadowych lub spływowych. Rowy odwodnieniowe należy zabezpieczyć technicznie lub biologicznie przed erozyjnym działaniem wody. Ponadto

ze względu na trwały charakter zmian powierzchni ziemi w wyniku realizacji ustaleń projektu, równie ważne są zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy oraz minimalny procent powierzchni biologicznie czynne, jaki musi być zachowany w powierzchni działki budowlanej. W ramach powierzchni biologicznie czynnych możliwe jest założenie zieleni. Należy podkreślić, że okrycie gruntu szatą roślinną pozytywnie oddziałuje na powierzchnię ziemi i właściwości gruntu bowiem umożliwia między innymi zachodzenie procesów glebotwórczych, umożliwia wsiąkanie wód opadowych i roztopowych do gruntu oraz ochronę powierzchni ziemi np.: przed erozją.

Wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r., poz. 463). Należy również uwzględnić występowanie na terenie opracowania obszarów zagrożenia powodzią.

Przesłankami do wyznaczenia strefy górnictwa (SG) były:

- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- tereny i obszary górnicze ujawnione w Rejestrze Obszarów Górniczych,
- tereny udokumentowanych złóż kopalin, wyznaczone w celu ochrony zasobów złoża oraz zapewnienia możliwości ich przyszłej eksploatacji.

Wyjątek stanowią udokumentowane złoża piasków i żwirów, które częściowo znajdują się na działkach zabudowanych lub przeznaczonych na cele inne niż górnicze, w szczególności usługowe, mieszkaniowe lub rolnicze. Dla takich terenów nie wyznaczano strefy SG. Strefy SG nie wyznaczano również dla terenów występowania udokumentowanych złóż zlokalizowanych w granicach obszarowych form ochrony przyrody (z wyłączeniem strefy 6SG). W takich przypadkach, w celu zabezpieczenia zasobów złoża, wyznaczano strefę ochrony złóż (SO)

W związku z przeznaczeniem nowych terenów pod strefę górnictwa zmieni się ukształtowanie terenu wykorzystywanego obecnie jako grunty rolnicze. Mając na uwadze powyższe zmiany, należy przeprowadzić prawidłową rekultywację wyrobiska, w trakcie i po zakończeniu procesu wydobywania, zgodnie z przepisami odrębnymi. Szczegółowe oddziaływanie przedsięwzięcia na powierzchnię ziemi, zostanie przeprowadzone, na etapie sporządzania raportu oddziaływania na środowisko.

Lokalizacja elektrowni wiatrowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną będzie wiązała się z ingerencją w naturalną powierzchnię ziemi, głównie na etapie realizacji przedsięwzięcia. Oddziaływania te będą miały charakter lokalny i punktowy oraz nie powinny prowadzić do trwałej deformacji powierzchni terenu w skali niekorzystnej dla środowiska i krajobrazu. Elektrownie wiatrowe stanowią bowiem obiekty o ograniczonym zasięgu przestrzennym.

Realizacja dróg dojazdowych i serwisowych nie powinna powodować istotnych przekształceń rzeźby terenu, gdyż ich przebieg będzie dostosowany do naturalnych uwarunkowań topograficznych. Szczegółowa ocena oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na powierzchnię ziemi zostanie przeprowadzona na etapie sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Tereny lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych z liniami elektroenergetycznymi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, będą to elementy nietrwale związane z gruntem, które po okresie eksploatacji będą mogły być usunięte i na tych terenach może zostać przywrócone użytkowanie rolnicze.

Na poziomie niniejszego opracowania nie przewiduje się znaczących negatywnych skutków dla jakości i zasobów glebowych.

VIII.5. Oddziaływanie na szatę roślinną i formy ochrony przyrody, w tym na różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego będzie miała zróżnicowane skutki dla poszczególnych komponentów środowiska. Na terenach obejmujących lasy, wody powierzchniowe oraz tereny rolnicze, dla których nie przewiduje się zmiany funkcji, warunki siedliskowe pozostaną zasadniczo niezmienione. Tereny leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Tereny rolnicze chronione są przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, natomiast wody powierzchniowe śródlądowe – przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Najbardziej odczuwalne skutki dla środowiska przyrodniczego wystąpią na terenach użytkowanych rolniczo oraz terenach zadrzewionych, na których projekt planu ogólnego wprowadza nowe strefy funkcjonalne. W wyniku realizacji ustaleń planu na tych obszarach nastąpi całkowite przekształcenie szaty roślinnej lub zmiana jej składu gatunkowego. Likwidacji ulegnie roślinność zadrzewiona i zaroślowa powstała w wyniku sukcesji naturalnej oraz roślinność segetalna. Do całkowitej likwidacji pokrywy roślinnej dojdzie przede wszystkim na terenach przeznaczonych pod zabudowę kubaturową, infrastrukturę drogową, techniczną oraz usługi.

Wprowadzenie nowych funkcji na terenach rolnych spowoduje przekształcenie znacznych powierzchni biologicznie czynnych w powierzchnie uszczelnione. Dotychczasowe grunty orne zostaną zastąpione roślinnością urządzoną, towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Zmiany te wpłyną na warunki bytowania fauny – część gatunków utraci dotychczasową przestrzeń życiową i żerowiskową, a powstająca zabudowa oraz infrastruktura mogą stanowić bariery w migracji zwierząt, w szczególności teriofauny. Część gatunków wyemigruje, natomiast inne przystosują się do nowych warunków środowiskowych.

Warunki gniazdowania ptaków związanych z zadrzewieniami nie ulegną istotnemu pogorszeniu, ze względu na zachowanie znacznej części drzew i zarośli. Ograniczeniu może natomiast ulec baza pokarmowa dla gatunków żerujących na terenach uprawnych, w wyniku ich urbanizacji.

Potencjalne oddziaływanie negatywne dla lokalnej awi- i chiropterofauny mogą wystąpić wskutek lokalizacji terenów elektrowni wiatrowych (101SO, 102SO, 46SR). Badania naukowe prowadzone w różnych częściach świata wykazują, że prawidłowo zlokalizowane i rozmieszczone elektrownie wiatrowe nie mają znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na awifaunę. Należy jednak mieć na uwadze, że niewłaściwa lokalizacja elektrowni wiatrowych może pogorszyć stan środowiska, w tym populacji ptaków. Ogólnie, realizacja projektów wiatrowych może potencjalnie powodować:

- śmiertelność ptaków oraz nietoperzy w wyniku kolizji z pracującymi siłowniami i/lub elementami infrastruktury towarzyszącej, w szczególności napowietrznymi liniami energetycznymi;
- zmniejszanie liczebności ptaków wskutek utraty i fragmentacji siedlisk spowodowanej odstraszeniem z okolic siłowni i/ lub w wyniku rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej i energetycznej związanej z obsługą elektrowni wiatrowych;
- zaburzenia funkcjonowania populacji, w szczególności zaburzenia krótko- i długodystansowych przemieszczeń ptaków i nietoperzy (efekt bariery).

W związku z powyższym, w oparciu o najnowszą metodykę²⁴, postuluje się by nie lokalizować farm wiatrowych w sąsiedztwie powierzchni leśnych i zadrzewień o powierzchni $\geq 0,1$ ha, zbiorników wodnych, naturalnych cieków wodnych oraz terenów przeznaczonych pod zalesienie. Obszar wyłączony spod zabudowy winien wynosić minimum 200 m od krawędzi ww. powierzchni przyrodniczych. Szacuje się, że zapewni to zdecydowane poprawienie bezpieczeństwa awi- i chiropterofauny.

Tereny te zostały wyznaczone zgodnie z granicami określonymi w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przyjętym uchwałą nr VIII/71/2011. Na etapie jego sporządzania przeprowadzono inwentaryzację ornitologiczną, która wykazała, że lokalizacja farmy została oceniona w kategorii o „średnim prawdopodobieństwie negatywnego oddziaływania”. Wynika to z faktu iż obszar ten charakteryzują się dużą liczbą stwierdzonych gatunków ptaków (m.in. dzięcioła czarnego, żurawia, błotniaka stawowego, gąsiora, bociana białego, derkacza), które jednak w istotnej części nie są z nim związane w okresie lęgowym. Ponadto stwierdzono, że obszar ten nie jest korytarzem migracyjnym ani tzw. wąskim gardłem na szlaku migracyjnym. Ważne w skali lokalnej korytarze migracyjne zlokalizowane są na północ od obszaru oraz wzdłuż Drawy. W związku z powyższym, lokalizacja elektrowni wiatrowych zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w wyznaczonych nieprzekraczalnych liniach zabudowy nie będzie powodowała negatywnego oddziaływania na środowisko.

Potencjalne negatywne oddziaływania mogą wystąpić również na terenach użytkowanych rolniczo, na których projekt planu wyznacza strefy zieleni i rekreacji (SN). Jednocześnie profile funkcjonalne tych stref, obejmujące tereny wód, lasów oraz zieleni nieurządzonej, umożliwiają na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczenie terenów elementarnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych.

Strefa górnictwa (SG) obejmuje głównie grunty rolne o ograniczonej wartości siedliskowej. Na etapie eksploatacji złoża kruszywa naturalnego nastąpi trwała utrata walorów przyrodniczych terenu oraz lokalnych żerowisk fauny, przy czym nie przewiduje się istotnego wpływu na populacje najcenniejszych gatunków zwierząt. Zniszczeniu ulegnie głównie drobna fauna glebowa. Eksploatacja spowoduje również czasowe ograniczenie przestrzeni życiowej ptaków związanych z otwartymi terenami rolnymi, dlatego zaleca się prowadzenie prac przygotowawczych poza okresem lęgowym. Oddziaływania bezpośrednie ograniczą się do lokalnej emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza oraz powstania lokalnej bariery ekologicznej

²⁴ za: 1) OTOP. 2008. Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. OTOP, Szczecin. 2) OTON. 2009. Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (wersja II, grudzień 2009).

utrudniającej migrację fauny naziemnej. Szczegółowe oddziaływania zostaną określone na etapie sporządzania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Należy jednak zaznaczyć, iż projekcie planu ogólnego zostały wyznaczone strefy planistyczne, które zapobiegają niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo (SO), co z punktu widzenia ochrony fauny jest korzystne. W strefach dopuszczających powstanie nowej zabudowy, w celu zniwelowania negatywnego wpływu powierzchni zabudowanych, w większości projekt określa maksymalny procent powierzchni zabudowy działki oraz minimalny procent zachowania powierzchni biologicznie czynnych. W ten sposób zachowane zostaną powierzchnie o podłożu zbliżonym do naturalnego, umożliwiające wprowadzanie nowej roślinności.

Szczegółowe oddziaływania, które może nastąpić w wyniku wyznaczenia nowych stref, będzie określone na etapie planu miejscowego, ponieważ plan ogólny nie określa docelowego przeznaczenia terenów, a jedynie wskazuje na katalog przeznaczeń terenów możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych. Funkcje z profilu dodatkowego (tj. teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód) umożliwiają w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) wyznaczenie terenów z uwzględnieniem funkcji przyrodniczych.

VIII.6. Oddziaływanie na krajobraz

Znaczące przekształcenia krajobrazu w wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego przewiduje się na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę produkcyjną i usługową, gdzie dotychczasowy krajobraz terenów otwartych zostanie zastąpiony krajobrazem zurbanizowanym, zamkniętym, charakterystycznym dla obszarów związanych z produkcją, składowaniem oraz obsługą techniczną. Zmianom tym towarzyszyć będzie przekształcenie szaty roślinnej w otoczeniu nowo powstałych obiektów.

W strefie górnictwa (SG) w trakcie prowadzenia eksploatacji nastąpi istotna, a miejscami całkowita zmiana krajobrazu. Po zakończeniu eksploatacji tereny te zostaną poddane rekultywacji zgodnie z przepisami odrębnymi. W wyniku rekultywacji, po okresie degradacji walorów krajobrazowych, przewiduje się wyraźne urozmaicenie rzeźby terenu oraz wzbogacenie walorów siedliskowych, stanowiących istotne elementy kształtujące percepcję krajobrazu.

Znaczące przekształcenia krajobrazu prognozuje się również w strefach otwartych, w których w dodatkowych profilach funkcjonalnych dopuszczono lokalizację elektrowni wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych.

VIII.7. Emitowanie pola elektromagnetycznego

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie usytuowane są dwie linie elektroenergetyczne 110 kV Złocieniec – Drawsko Pomorskie oraz Węgorzyno – Drawsko Pomorskie. Pas terenu wzdłuż ww. linii winien być wyłączony z zabudowy budynkami.

Konieczna jest ochrona przed polami elektromagnetycznymi, polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm lub co najmniej na tych poziomach. Ochrona musi opierać się na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r., Nr 192, poz.1883).

Energia oddziaływań naturalnych, statycznych pól: elektrycznego i magnetycznego na cząsteczki żywej materii jest bardzo mała i wszelkie uporządkowania wywołane tymi zewnętrznymi, naturalnymi polami są niszczone przez ruch cieplny cząstek żywego organizmu²⁵. Dlatego nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań w wyniku promieniowania elektromagnetycznego pochodzącego z linii elektromagnetycznych na omawianym obszarze oraz nie przewiduje się powstania kolizji pomiędzy oddziaływaniem linii elektroenergetycznych z potencjalnym posadowieniem budynków, w których długotrwale przebywali by ludzie.

Projekt planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Ustalania dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

VIII.8. Oddziaływanie na ludzi

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „zdrowie to nie tylko całkowity brak choroby, czy kalectwa, ale także stan pełnego, fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu (dobrego samopoczucia)”. Stan zdrowia ocenia się za pomocą mierników pozytywnych (dobrego rozwoju i sprawnego działania organizmu) i negatywnych (występowania chorób).²⁶ O zdrowiu lub chorobie decydują bezpośrednio lub pośrednio sami ludzie wybierając i kształtując warunki, w których żyją, a także poprzez swoje postępowanie, zależne od ich poziomu kultury, zasobu wiedzy oraz zasobności ekonomicznej.

Zasięg zagrożenia zdrowia jest bardzo różnorodny i obejmuje: zagrożenia globalne, zagrożenia regionalne oraz zagrożenia lokalne. Z punktu widzenia oceny projektu planu ogólnego szczególnie istotne są dwa ostatnie z zasięgów zagrożeń. W ramach zasięgu zagrożeń regionalnych należy wymienić tzw. kwaśne opady atmosferyczne. Do zagrożeń o znaczeniu lokalnych istotne są: emisja fal elektromagnetycznych bardzo niskich częstotliwości lub mikrofal, emisja do atmosfery lub zrzut do wód powierzchniowych metali ciężkich, nadmierne stężenie pyłów respirabilnych ($\varnothing$ cząstek $< 7\mu\text{m}$) i ozonu troposferycznego w niskich warstwach atmosfery, związków chlorowcoorganicznych, nadmierny hałas i zanieczyszczenia powietrza w pomieszczeniach zamkniętych.

Do potencjalnych zdrowotnych skutków fizycznych zmian w środowisku wynikających z realizacji projektu planu ogólnego zaliczyć można przede wszystkim hałas i wibracje. Hałas o natężeniu poniżej 35 dB jest nieszkodliwy, ale może denerwować, od 35 do 70 dB jest dokuczliwy i pociąga za sobą zmęczenie, spadek wydajności w pracy i przeszkadza w wypoczynku. Ciągły hałas w zakresie 70–85 dB jest uznawany za dopuszczalny, ale może powodować uszkodzenia słuchu. Energia wibracji jest przekazywana przede wszystkim przez układ kostny, ponieważ w tkankach miękkich dochodzi do jej wytłumienia. Długotrwale

²⁵ za: Koreleski Krzysztof. 2005. Oddziaływanie napowietrznych linii energetycznych na środowisko człowieka. Nr 2/2005, PAN, Oddział w Krakowie, s. 47–59 Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi.

²⁶ za: Wolański N. 2008. „Ekologia człowieka. Tom 2.” PWN. Warszawa.

utrzymywanie się wibracji mogą doprowadzić do uszkodzenia szkieletu, zwłaszcza stawów i dysków. Innymi potencjalnymi negatywnymi skutkami działania wibracji na ludzki organizm są m.in. bóle i zawroty głowy, rozdrażnienie, zaburzenia pamięci, drętwienie i mrowienie kończyn lub bezsenność.

Grupą czynników mogącą być efektem realizacji postanowień projektu planu ogólnego, a mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi jest grupa zanieczyszczeń chemicznych (np. związane ze ściekami komunalnymi, odpadami). Są one obecnie najgroźniejszym czynnikiem wpływającym negatywnie na zdrowie ludzkie. Wiele ze związków chemicznych jest wprowadzanych do środowiska rozmyślnie, choć nierozważnie, w celach gospodarczych. Większość jednak stanowią odpady, zanieczyszczenia poprodukcyjne i pokonsumpcyjne. Znaczne ilości zanieczyszczeń powstają także na skutek katastrof i awarii. Stosunkowo łatwo określić jest wpływ zanieczyszczeń na zdrowie człowieka przy ostrych dolegliwościach, spowodowanych oddziaływaniem substancji toksycznej przyjętej w krótkim czasie i w dużej dawce. Znacznie trudniej określić zatrucia chroniczne oraz określić ich przyczynę. Są one bowiem wynikiem długotrwałego wpływu niewielkich ilości substancji toksycznych na organizm ludzki, a ich objawy kliniczne często są niespecyficzne. W przypadku realizacji zapisów projektu planu ogólnego istotniejszą rolę stanowić będą zanieczyszczenia wywołujące drugi typ reakcji organizmów ludzkich, czyli te wywołane zanieczyszczeniami chronicznymi. Do źródeł emisji zanieczyszczeń mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzkie na omawianym obszarze należą przede wszystkim:

- ciągi komunikacyjne;
- emisje substancji ze środków transportu
- lokalne kotłownie;
- emisje substancji z terenów produkcyjnych;
- zanieczyszczenia z terenów rolniczych.

Najwięcej niebezpiecznych związków i pierwiastków chemicznych przenika do organizmu człowieka drogą pokarmową. Zmiany chemizmu wody, gleb i powietrza prowadzą do nadmiernej koncentracji substancji toksycznych w diecie. Szczególnie niebezpieczne są te substancje, które kumulują się w organizmie. Należy zwrócić zatem uwagę na zabezpieczenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, szczególnie zaś na ochronę ujęć wód pitnych. Ponadto należy unikać kumulacji zanieczyszczeń na terenach rolnej produkcji spożywczej. Analizując projekt planu ogólnego nie przewiduje się trwałego pogorszenia jakości powietrza i wód w stosunku do stanu obecnego, mogącego wpłynąć negatywnie na składniki pokarmowe jak woda i produkty spożywcze wytwórstwa rolniczego. Zanieczyszczenia, bowiem z tras komunikacyjnych z jednej strony są dziś mniej szkodliwe dla zdrowia ludzkiego i komponentów środowiska przyrodniczego niż do niedawna (praktyczny brak ołowiu i innych metali ciężkich w paliwach), a z drugiej zaś ulegają dyspersji na skutek przewietrzenia otwartych obszarów rolnych. Generalnie ocenia się, że poszczególne zapisy projektu planu ogólnego, w tym także odwołania do przepisów odrębnych, zapewniają jednocześnie poprawny stan ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Zanieczyszczenia chemiczne mogą dostać się także do organizmu poprzez układ oddechowy. Ten rodzaj przenikania substancji niepożądanych do ustroju ludzkiego jest zdecydowanie mniej niebezpieczny dla zdrowia i życia człowieka, ale z drugiej strony

najpowszechniejszy. Należy założyć, iż ruch drogowy i związana z nim emisja spalin zwiększy się wraz z powstaniem nowej zabudowy na analizowanym obszarze. Największym zasięgiem i największą szkodliwością cechują się tlenki azotu. Z kolei w fazie realizacji nowej zabudowy i tras komunikacyjnych ilość emitowanych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego będzie stosunkowo niewielka, ograniczona do czasu budowy. Powstałe w trakcie prowadzenia prac budowlanych zanieczyszczenia atmosfery nie będą miały większego wpływu na otaczający teren w odległościach większych niż kilkadziesiąt metrów od granic terenu budowy i od osi głównych ciągów transportowych. Ponadto nastąpi emisja składników spalin związana z pracą maszyn budowlanych i środków transportu dostarczających materiały budowlane oraz emisja pyłów z manipulacji materiałami budowlanymi. Zanieczyszczenia te będą jednak niewielkie, odwracalne i czasowe, niekumulujące się w środowisku i nieuniknione w przypadku realizacji obiektów budowlanych. Ich wpływ na zdrowie mieszkańców gminy Drawsko Pomorskie będzie zatem stosunkowo niewielki.

Projekt planu ogólnego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej poprzez wprowadzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Jednocześnie zapisy projektu planu niosą za sobą dążenie do rozwoju infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Plan ogólny ograniczy również niekontrolowane rozprzestrzenianie się zabudowy w tym mieszanie funkcji uciążliwej z mieszkaniową. Ustalenia planu ogólnego odnosząc się szeroko (ramowo) do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego dają podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko. W przypadku nowej lokalizacji funkcji usługowej należy na etapie planu miejscowego rozstrzygnąć charakter działalności, która będzie najmniej kolizyjna z zabudową mieszkaniową oraz zasady takiego zagospodarowania, aby budynki będące miejscem prowadzenia spokojniejszej działalności były lokalizowane bliżej zabudowy mieszkaniowej, a te o znacznej uciążliwości w oddaleniu.

Reasumując, wzięwszy pod uwagę powyższe zapisy, na poziomie niniejszej oceny stwierdza się, że realizacja projektu planu ogólnego nie powinna powodować istotnych oddziaływań, powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska, wpływających negatywnie na zdrowie i życie ludzi.

VIII.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne²⁷

W projekcie planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie strefy planistyczne wyznaczono z uwzględnieniem występujących na terenie gminy Drawsko Pomorskie obszarów i obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych.

Projekt planu ogólnego nie wprowadza ustaleń z zakresu zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Same zapisy projektu planu ogólnego nie zawierają planów, w wyniku których realizacji mogłyby zostać zniszczone zasoby dziedzictwa kulturowego oraz dobra materialne. Ochrona tych elementów opiera się na przepisach odrębnych. Należy uznać, że będą one prowadzić do zapewnienia pełnej ochrony obszarów dziedzictwa kulturowego na omawianym terenie.

²⁷ pod pojęciem dóbr materialnych rozumie się każdy przedmiot, który może służyć do zaspokajania ludzkich potrzeb a ich wartość można oszacować w pieniądzu.

Dlatego nie wskazuje się na przewidywane oddziaływania negatywne na zabytki. Jeżeli chodzi o dobra materialne nie przewiduje się oddziaływań wynikających z realizacji projektu, a mogących je zniszczyć, albo ograniczyć dostęp do nich. Nie ma bowiem przesłanek, aby którekolwiek z powstałych oddziaływań (emisje hałasu, potencjalne zanieczyszczenia) mogły przyczynić się do dewastacji danego dobra materialnego (domu, samochodu, innych przedmiotów powszechnie uznawanych za dobra materialne).

VIII.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Według Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż w gminie znajduje się obecnie siedemnaście złóż kopalin. W projekcie planu ogólnego strefa górnictwa została wyznaczona na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Zapewnia ona możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy eksploatacja nieeksploatowanych bądź nieudokumentowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

Na terenie opracowania występują gleby wysokich klas bonitacyjnych RIII. W projekcie planu ogólnego tereny inwestycyjne swoim zasięgiem obejmują ww. gleby. Jednakże zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagających ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

VIII.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy Drawsko Pomorskie od najbliższej granicy państwowej (ok. 90 km). Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą strefowania obszaru gminy Drawsko Pomorskie oraz warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych. Zapisy projektu planu ogólnego nie przewidują realizacji inwestycji mogących wpłynąć na integralność obszarów objętych ochroną.

VIII.6. Oddziaływanie na obszary chronione

Z perspektywy realizacji projektu planu ogólnego mogą wystąpić oddziaływania na formy ochrony przyrody występujące na tym obszarze:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”,
- otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska”,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dorzecze Regi”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Brzeźnicka Węgorza”,

- Rezerwat przyrody „Kołatka” wraz z otuliną,
- 2 użytki ekologiczne,
- 37 pomniki przyrody,
- chronione siedliska przyrodnicze,
- chronione gatunki roślin i zwierząt.

Zgodnie z art. 13d ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy wyznaczaniu stref planistycznych w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego strefy zostały wyznaczone zgodnie z ich ustaleniami. Na terenach nieobjętych miejscowymi planami, strefy wyznaczono zgodnie z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Drawsko Pomorskie lub w oparciu o faktyczny stan użytkowania.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” na terenie Gminy Drawsko Pomorskie chroni szczególnie cenne ekosystemy wodne. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie może naruszać zakazów określonych w uchwale nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2091).

W planie ogólnym Gminy Drawsko Pomorskie wyznaczono strefy dopuszczające lokalizację zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej jezior. Rozwiązanie to wynika zarówno z ustaleń obowiązujących dokumentów planistycznych, jak i z istniejącego sposobu użytkowania terenów. Profile podstawowe oraz uzupełniające tych stref umożliwiają, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, określenie przeznaczeń terenu zapewniających ochronę środowiska oraz cennych elementów przyrody tj. teren wód, teren zieleni naturalnej i teren lasu.

Tabela 17. Analiza możliwości wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę w odległości mniejszej niż 100 m od brzegu jeziora w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Lp.	Nazwa jeziora	Oznaczenie strefy planistycznej w planie ogólnym	Profil dodatkowy strefy	Przyczyna wyznaczenia strefy/ nr uchwały	Przeznaczenie w obowiązujących dokumentach planistycznych
1.	Gągnowo	75 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP LVIII/529/2014	8 MNI
		12 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Istniejące zagospodarowanie terenu	—
2.	Gągnowo Małe	311, 312, 313, 72SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Istniejące zagospodarowanie terenu	—

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

		100 SO	Teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	SUiKZP	Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy większej niż 500 kW wraz ze strefą ochronną – wyłącznie elektrownie fotowoltaiczne
3.	Będargowo	35 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP V/20/2015	88 Ut, 86 Ut
		76 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		76 MN, Ut
		34 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		75 Ut
		77 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		73 MN
		52 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		70 Ut, 71 Us,ZP
		79 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		68 MN, Ut 69 MN, MNI
		112 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		18 RM, Ut
		51 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		19 ZP, Ut 20 Ut 22 Ut 23 Us
4.	Rydzewo	33 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP V/20/2015	26 Zp, Ut 35 Ut
		113 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		36 RM, Ut
		115 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		38 RM, 41 RM, 42 RM
		80 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		40 MN, 44MN, Ut
		32 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		45 Ut
		81 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren		46 MN, Ut 47 MN, Ut

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

			zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		
		30 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		63 Ut
		31 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		39 Ut
		300 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP V/20/2015 XV/113/2019	62 MNI, Ut, ZP 63 MNI, Ut, ZP 5 ML
		82 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	III_8_98	ML
5.	Przytonko	36 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	SUiKZP	Ut
		6 SN	Teren zieleni naturalnej, teren lasu		ZP
		283 SJ 284 SJ 285 SJ 309 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Istniejące zagospodarowanie terenu	–
		145 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Istniejące zagospodarowanie terenu	–
		41 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	SUiKZP	Ut, RTL
		368 SJ 370 SJ 371 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Istniejące zagospodarowanie terenu	–
7.	Kiełpińskie	26 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	SUiKZP	Ut
		169 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Istniejące zagospodarowanie terenu	–
		328 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		–
		42 SU	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		–
8.	Wielkie Dąbie	2 SR	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Istniejące zagospodarowanie terenu	–
		288 SJ 287 SJ 289 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		–
		34 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		–

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

9.	Zarańsko	101 SJ 306 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP III_8_98	ML
		305 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP XV/113/2019; Istniejące zagospodarowanie	15 MN 16 MN
		56 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP LXXX_698_2023	4 Ut, Us
		54 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		3 Ut, Us
		100 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		2 Ut, MN 7 Ut, MN 9 Ut, MN 10 Ut, MN 11 Ut, MN
		53 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		2 Ut, Us
		44 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP XXII/182/2016	1 Ut, Us 5 Ut, Us 6 Ut, Us 7 U, Ut, Kp 8 Ut, Us
		234 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		9 MN, Ut 11 MN
		55 SU	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		13 ZP, U 17 U, Ut, Kp
		22 SN	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		14 ZP
		38 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		22 Ut
		231 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej	Zapisy obowiązującego MPZP XXII/182/2016 XXIV/196/96	19 MN, Ut 20 MN, Ut 23 Mn, Ut
		39 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP XXII/182/2016 III_8_98	20 ZP, Ut 27 Ut Ut
		236 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej	Zapisy obowiązującego MPZP III_8_98	MN
		103 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej	Istniejące zagospodarowanie terenu	—

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

10.	Kamień	246 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej	Istniejące zagospodarowanie terenu	–
11.	Okra	45 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP XV/112/2015	32 Ut, ZN
		99 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		29 Ut
		40 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		28 MN, Ut 30 MN, Ut
		85 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		27 Ut, RM
		41 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		24 MN, Ut 25 MN, Ut
		42 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		20 MN, Ut 21 MN, Ut
		43 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		1 MN, Ut 2 MN, Ut 3 MN, Ut 5 MN, Ut 7 MN, Ut 10 MN, Ut 12 MN, Ut 16 MN, Ut 17 MN, Ut
		47 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP XXXIX/292/97	11 Ut, 14 ZP, Ut, Us
		46 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		2.91 Ut 2.76 Us 2.77 Us
		39 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		2.78 MN
		55 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP XXXIX/292/97 XV/112/2015 SUiKZP	Ut 10 Ut 11 Us, ZP
		39 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej	Zapisy obowiązującego MPZP XV/112/2015	13 MN, Ut 15 MN, Ut
12.	Linowo	310 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej	Istniejące zagospodarowanie terenu	–
13.	Lubie	57 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP LVIII/494/2010	3 Ut 5 US, Ut
		171 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		1 MN, Ut 10 MN 12 MN

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

					17 MN, Ut 18 MN, Ut 19 MN, Ut
		50 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		25 US, Ut 27 Ut 30 Ut 31 US 44 Ut
		55 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		43 MN, MW
		173 SJ	Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej		45 MN, Ut 47 MN
		56 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		40 MW
		28 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		2 Ut
		25 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		3 Ut
		316 SJ	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP XLIX/339/2017 LVIII/494/2010	1 Ut, ML 2 Ut, ML 3 Ut, ML 63 MN, Ut 64 MN, U, Ut 75 MN, Ut
		46 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP LVIII/494/2010	78 Ut, RM
		43 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		86 Ut
		117 SN	–		87 ZC
		315 SJ	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP LVIII/494/2010 XVII/135/2015	93 MNL, Ut 94 Ut, U, MN 97 Ut, MNL 98 MN, Ut 3 Ut, MN 4 Ut, MN
		48 SN 49 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	Zapisy obowiązującego MPZP LVIII/494/2010 Zapisy SUiKZP	109 Ut 117 Ut 116 Ut 133 Ut RTL UT, RTL
		307 SJ	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	Zapisy obowiązującego MPZP L/428/2006	1 ML 2 ML 3 ML 4 ML 5ML 6 ML

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

				XIV/99/2015	01 ML
	42 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		Zapisy obowiązującego MPZP L/428/2006	3 Ut
	27 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		Zapisy obowiązującego MPZP L/428/2006	1 Ut 2 Ut
	40 SN	Teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		XIV/99/2015	02 UT
	308 SJ	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		Zapisy obowiązującego MPZP XV/113/2019 III/8/98	1 ML 2 ML 3ML 4ML ML/MTR
	8 SN	Teren zieleni naturalnej, teren lasu		Istniejące zagospodarowanie terenu (zabytkowy park)	—

Źródło: opracowanie własne.

W strefach SN w profilu dodatkowym wyznaczano tereny usługi sportu i rekreacji oraz usługi turystyki, zlokalizowane w rejonach brzegów jezior, mogące stanowić potencjalne źródło oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym na awifaunę związaną z ekosystemami wodnymi i przybrzeżnymi. Oddziaływania te mogą przejawiać się w szczególności poprzez zwiększoną presję antropogeniczną, płoszenie ptaków, ograniczenie dostępności miejsc żerowania i lęgów oraz przekształcenia strefy brzegowej.

Należy jednak wskazać, że lokalizacja oraz sposób zagospodarowania terenów przeznaczonych pod funkcje sportowo-rekreacyjne i turystyczne zostały określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które zawierają ustalenia mające na celu ochronę środowiska, w tym ochronę stref brzegowych jezior oraz siedlisk przyrodniczych. Realizacja ustaleń planu ogólnego nie wprowadza nowych funkcji ani intensyfikacji zagospodarowania wykraczającej poza ramy określone w MPZP, co ogranicza ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na ptaki oraz pozostałe elementy środowiska przyrodniczego.

Otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego

Ustalenia projektu planu ogólnego nie mogą naruszać zakazów określonych w § 4 uchwały nr XXXVII/499/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2919 ze zm.). Dla Drawskiego Parku Krajobrazowego, wraz z jego otuliną, został

ustanowiony plan zadań ochronnych uchwałą nr XLV/543/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2023 r. poz. 5051), którego ustalenia powinny zostać uwzględnione przy realizacji ustaleń planu ogólnego.

Do głównych zagrożeń zidentyfikowanych na terenie otuliny należą:

- brak polityki przestrzennej w zakresie ustaleń SUiKZP w granicach zlikwidowanej gminy Ostrowice;
- lokalizowanie na terenie parku i otuliny zespołów elektrowni wiatrowych skutkujące pogorszeniem walorów krajobrazowych parku i wpływających negatywnie na populację ptaków (kolizje, płoszenie);
- lokalizowanie na terenie parku farm fotowoltaicznych, które może powodować pogorszenie walorów krajobrazowych oraz stwarzać bariery ekologiczne;
- lokalizowanie w parku oraz poza jego granicą kopalni kruszyw, powodujących zmiany w stosunkach wodnych także w zlewniach na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Plan ogólny Gminy Drawsko Pomorskie nie przewiduje na obszarze otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego wyznaczenia stref umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych, farm fotowoltaicznych ani kopalni kruszyw. Dla znacznej części tego obszaru wyznaczono strefę 66 SO z profilem dodatkowym „teren zieleni urządzonej”. Pozostałą część otuliny obejmują strefy SJ, SZ, SP, SU oraz SK, odpowiadające istniejącemu sposobowi zagospodarowania i użytkowania terenów. W związku z powyższym nie przewiduje się oddziaływania na cele ochrony Parku.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska”

Na Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019 obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674, ze zm.). Na obszarach objętych opracowaniem występują siedliska oraz potencjalne miejsca żerowania ptaków stanowiących przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB320019). W tabeli poniżej przedstawiono gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony na terenie Gminy Drawsko Pomorskie wraz z identyfikacją zagrożeń, które mogą potencjalnie wystąpić w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego.

Tabela 18. Zagrożenie dla poszczególnych gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Drawska (PLB320019) na terenie Gminy Drawsko Pomorskie

Lp.	Gatunek	Opis zagrożenia, które potencjalnie może wystąpić w następstwie wprowadzenia ustaleń planu ogólnego
1.	Bąk zwyczajny (Botaurus stellaris)	– Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach;

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

		– Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.;
2.	Bielik zwyczajny (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	– Wzrost presji rekreacyjnej na jeziorach uniemożliwiającej skuteczne żerowanie; – Usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk.; – Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się arealu żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu.; – Niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd.
3.	Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)	– Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Scalanie mniejszych upraw w uprawy wielkoobszarowe prowadzące do zaniku miedz i zakrzaczeń śródpolnych/śródląkowych z udziałem niewielkich obszarowo nieużytków, które stanowią dogodne siedlisko dla gatunku.; – Budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i jego sąsiedztwie skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się arealu żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu.;
4.	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	– Intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się arealu żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu.; – Budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i jego sąsiedztwie skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Zalesianie użytków zielonych skutkujące utratą żerowisk; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Zarastanie terenów łąkowych skutkujące utratą żerowisk gatunku;
5.	Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	– Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk.; – Niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się arealu żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu.;
6.	Brodzicz piskliwy (<i>Actitis hypoleucos</i>)	– Wycinka drzewostanów w dolinach rzek i na brzegach zbiorników wodnych skutkująca utratą lęgówisk.;

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

		– Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Nadmierna penetracja piaszczystych brzegów.;
7.	Cyraneczka zwyczajna (Anas crecca)	– Zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.;
8.	Cyranka zwyczajna (Anas querquedula)	– Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk.; – Zarastanie użytków zielonych w wyniku zaniechania ich koszenia lub uprawy skutkujące utratą łąk.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Wielkopowierzchniowe zalesienia skutkujące utratą terenów żerowiskowych.;
9.	Gągoł (Bucephala clangula)	– Usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą łąk.; – Rekreacja wodna, w tym zwłaszcza spływy kajakowe w okresie wodzenia piskląt.; – Prace melioracyjne i utrzymaniowe na ciekach, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior i rzek (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.;
10.	Kania czarna (Milvus migrans)	– Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkująca utratą łąk.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras przelotu.;

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

		– Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd.;
11.	Kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)	– Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Zanik różnorodności otwartego krajobrazu w wyniku intensyfikacji rolnictwa (likwidacja zabagnień i oczek wodnych, usuwanie zadrzewień, monokultury) powoduje utratę żerowisk.; – Niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się arealu żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk.;
12.	Kokoszka zwyczajna (<i>Gallinula chloropus</i>)	– Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.;
13.	Krakwa (<i>Anas strepera</i>)	– Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).;
14.	Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	– Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk.; – Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).; – Budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca potencjalną śmiertelnością wynikającą z mylenia powierzchni ogniw z taflą wody.;

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

		– Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu.;
15.	Łyska zwyczajna (Fulica atra)	– Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku.;
16.	Nurogęś (Mergus merganser)	– Rekreacja wodna, w tym zwłaszcza spływy kajakowe w okresie wodzenia piskląt.; – Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Prace melioracyjne i utrzymaniowe na ciekach, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą łęgówisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.; – Eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).;
17.	Orlik krzykliwy (Aquila pomarina)	– Zanik różnorodności otwartego krajobrazu w wyniku intensyfikacji rolnictwa (likwidacja zabagnień i oczek wodnych, usuwanie zadrzewień, monokultury) powoduje utratę żerowisk.; – Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą łęgówisk.; – Zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk.; – Zarastanie użytków zielonych w wyniku zaniechania ich koszenia lub uprawy skutkujące utratą łęgówisk.; – Intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk.; – Zalesianie śródleśnych i przyleśnych terenów otwartych skutkujące utratą żerowisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu.; – Zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk.;
18.	Perkoz dwuczuby (Podiceps cristatus)	– Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.;

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

		– Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).; 8. Intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp.;
19.	Perkozek zwyczajny (Tachybaptus ruficollis)	– Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.;
20.	Trzmielojad zwyczajny (Pernis apivorus)	– Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkująca utratą żerowisk.; – Intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk.; – Zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się arealu żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras przelotu.;
21.	Wodnik zwyczajny (Rallus aquaticus)	– Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.;
22.	Zimorodek zwyczajny (Alcedo atthis)	– Rozwój turystyki i rekreacji na zbiornikach wodnych i ciekach np. kajakarstwo, skutkujący zmniejszeniem sukcesu rozrodczego.; – Penetracja brzegów rzek przez wędkarzy skutkująca utratą łęgówisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.; – Zabiegi melioracyjne i utrzymaniowe w korytach rzek skutkujące utratą łęgówisk.;
23.	Żuraw zwyczajny (Grus grus)	– Możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi.; – Zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk.; – Prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk.; – Intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk.; – Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się arealu żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras przelotu.; – Zmiana struktury fizycznej siedliska rolnego poprzez zakładanie wielkoobszarowych plantacji monokulturowych skutkujące utratą siedlisk.; – Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk.;

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

	– Budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i jego sąsiedztwie skutkująca utratą miejsc bytowania.; – Wielkopowierzchniowe zalesienia skutkujące utratą terenów żerowiskowych.; – Zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach.;

Źródło: Natura 2000 – Standardowy Formularz Danych.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska można wskazać główne zagrożenia wynikające z istniejącego i planowanego zagospodarowania dla najcenniejszych gatunków ptaków na tych terenach:

- Antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania oraz wzrost presji rekreacyjnej na jeziorach uniemożliwiającej skuteczne żerowanie;
- Zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk;
- Budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i jego sąsiedztwie skutkująca utratą miejsc bytowania;
- Budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras przelotu.

W celu ochrony miejsc bytowania ptaków będących przedmiotem ochrony, na przeważającej części obszaru Natura 2000 „Ostoj Drawska” wyznaczono strefy planistyczne adekwatne do istniejącego stanu zagospodarowania, w szczególności strefy otwarte (SO) o profilu podstawowym, obejmujące tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny leśne, tereny zieleni naturalnej, tereny wód, tereny komunikacji, tereny ogrodów działkowych oraz tereny infrastruktury technicznej.

Jednocześnie obszar Natura 2000 „Ostoj Drawska” położony jest na terenie częściowo zagospodarowanym. Przeważająca część stref planistycznych dopuszczających lokalizację nowej zabudowy w granicach obszaru Natura 2000 obejmuje obszary istniejącej zabudowy oraz została wyznaczona w oparciu o obowiązujące akty planowania przestrzennego, w szczególności miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W celu ograniczenia potencjalnych oddziaływań na środowisko oraz zabezpieczenia obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych, w tym terenów występowania cennych siedlisk, w ramach profili dodatkowych poszczególnych stref uwzględniono tereny zieleni naturalnej, tereny leśne oraz tereny wód. Szczegółowe ustalenia dotyczące zasad zagospodarowania oraz ochrony tych terenów zostaną określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Jednym z głównych zagrożeń dla ww. Obszaru Natura 2000 jest antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior. Głównym działaniem ochronnym wynikającym z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoj Drawska jest unikanie zabudowy rozproszonej w okolicach jezior (wnikliwe nadzorowanie procedur zmian planistycznych), nie należy przeznaczać pod

zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej zabudowy.

W planie ogólnym Gminy Drawsko Pomorskie wyznaczono strefy dopuszczające lokalizację zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej jezior. Rozwiązanie to wynika zarówno z ustaleń obowiązujących dokumentów planistycznych, jak i z istniejącego sposobu użytkowania terenów. Profile podstawowe oraz uzupełniające tych stref umożliwiają, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, określenie przeznaczeń terenu zapewniających ochronę środowiska oraz cennych elementów przyrody tj. teren wód, teren zieleni naturalnej i teren lasu. Szczegółowa analiza możliwości wyznaczenia stref planistycznych w zmniejszonej odległości w stosunku do brzegu jeziora, przedstawiona została w Tabeli 17.

Jednym z podstawowych założeń Planu Ogólnego jest ograniczenie rozpraszania zabudowy poprzez wprowadzenie odpowiednich restrykcji w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Niekontrolowany rozwój zabudowy rozproszonej, obejmujący zarówno funkcje produkcyjne, mieszkaniowe, jak i rekreacyjne, prowadzi do niekorzystnych zmian w strukturze przestrzennej i krajobrazowej, a także do fragmentacji przestrzeni przyrodniczej i utraty siedlisk, w tym siedlisk cennych przyrodniczo. Przyjęte w Planie Ogólnym rozwiązania planistyczne mają na celu koncentrację zabudowy w obszarach już zagospodarowanych oraz ograniczenie presji inwestycyjnej na tereny otwarte, co sprzyja zachowaniu ciągłości ekologicznej oraz minimalizacji negatywnych oddziaływań na środowisko.

Tereny przeznaczone pod lokalizację elektrowni słonecznych w planie ogólnym Gminy wyznaczono w ramach wydzielonych stref otwartych, którym nadano dodatkowy profil „teren elektrowni słonecznej”, zgodnie z ustaleniami SUIKZP. Część tych obszarów położona jest na terenie lub w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000.

Oddziaływaniem niepożądanym w przypadku paneli słonecznych pod kątem ochrony zwierząt może być tzw. efekt „tafli wody”. Polega on na odbijaniu promieni słonecznych od powierzchni paneli, tworząc tym samym iluzję zbiornika wodnego, na którym ptactwo mogłoby lądować. Dlatego celem wyeliminowania tego zjawiska należy zamontować panele z powłokami antyrefleksyjnymi, które ograniczą ten efekt.

Ponadto działaniem minimalizującym oddziaływanie instalacji na środowisko może być m.in. w przypadku obsiewu powierzchni biologicznie czynnej zespołu instalacji fotowoltaicznych nie używać gatunków roślin obcego pochodzenia; w przypadku gdy na etapie funkcjonowania instalacji fotowoltaicznych planuje się koszenie terenu, to dla ochrony ptaków lęgowych należy planować koszenia poza okresem lęgowym ptaków, który dla większości gatunków ptaków przypada przeciętnie od 1 marca do 31 lipca; a także do okresów migracji płazów, który dla większości gatunków płazów w Polsce przypada przeciętnie od 15 lutego do końca maja (migracja wiosenna) oraz od 15 sierpnia do końca października (migracja jesienna).

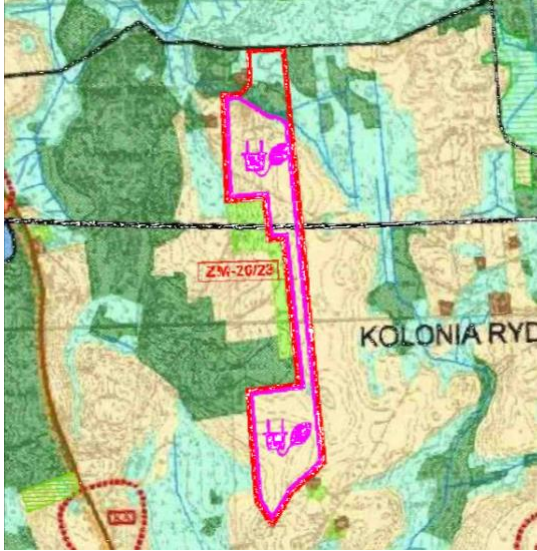
W zależności od zastosowanych rozwiązań (np. rodzaj nawierzchni zastosowanej na obszarze ciągów komunikacyjno-serwisowych, ograniczenie stosowania herbicydów, naturalne procesy spontanicznej sukcesji roślin) omawiana inwestycja może wręcz pozytywnie wpłynąć na zwiększenie bioróżnorodności na obszarze planowanej inwestycji i wzbogacenie zasobów

flory o gatunki dotychczas tu nie notowane a mogące stanowić atrakcyjną bazę żerową dla miejscowej fauny.

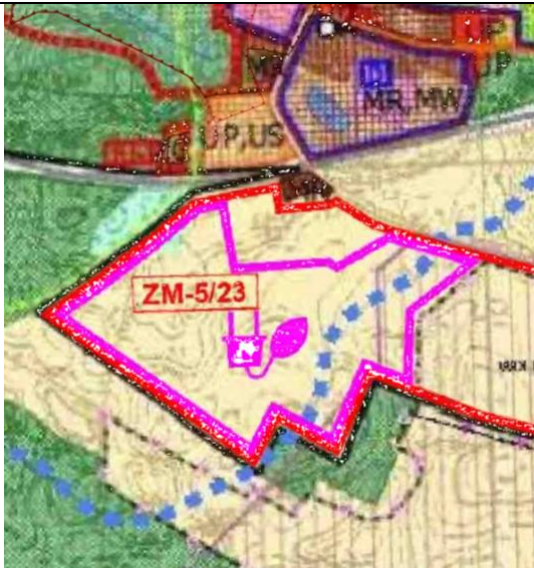
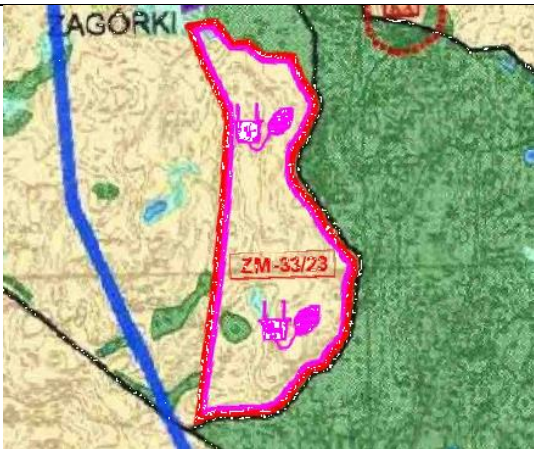
W odniesieniu do dopuszczonych terenów urządzeń odnawialnych źródeł energii w dodatkowym profilu funkcjonalnym stref otwartych położonych w sąsiedztwie obszarów Natura 2000, stref ochrony ostoi, rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych oraz korytarzy ekologicznych, przed przystąpieniem do realizacji inwestycji konieczne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na ww. obszary, w tym możliwości negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Na etapie projektu planu ogólnego, z uwagi na brak wskazywania konkretnych inwestycji oraz dokładnej lokalizacji, ocena wpływu na ww. obszary jest niemożliwa.

Wszystkie tereny pod funkcję farmy fotowoltaicznej zlokalizowano na terenach otwartych, w większości terenach rolniczych, o dużych powierzchniach, którym towarzyszy roślinność segetalna pól uprawnych. Napotkane w miejscu planowanej inwestycji rośliny naczyniowe ulegają łatwemu rozproszeniu w dogodnych warunkach pogodowych i są powszechnie spotykane w całym kraju. Zaplanowana inwestycja nie wpłynie na stan zachowania tych gatunków w regionie, ponieważ sposób i tempo ich rozprzestrzeniania się spowoduje szybkie odnowienie się populacji na terenie inwestycyjnym lub powierzchniach sąsiednich.

Tabela 19. Analiza możliwości wyznaczenia strefy dopuszczającej teren elektrowni słonecznej

Lp.	Oznaczenie strefy w planie ogólnym	Wyrys ze SUIKZP	Ochrona środowiska i przyrody
1.	95 SO		OChK „Pojezierze Drawskie”, Obszar Natura 2000 OSO „Ostoja Drawska”, użytki rolne Projekt planu ogólnego uwzględnia zapisy Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15.09.2009 r. (t.j. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2021 r. poz. 2091) oraz zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.).

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

2.	96 SO		Użytki rolne, sąsiedztwo gruntów leśnych
3.	97 SO		OChK „Pojezierze Drawskie”, Obszar Natura 2000 OSO „Ostoja Drawska” Projekt planu ogólnego uwzględnia zapisy Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15.09.2009 r. (t.j. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2021 r. poz. 2091) oraz zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.).
4.	98 SO		OChK „Pojezierze Drawskie”, Obszar Natura 2000 OSO „Ostoja Drawska”, użytki rolne Projekt studium uwzględnia zapisy Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15.09.2009 r. (t.j. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2021 r. poz. 2091) oraz zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

			(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.).
5.	99 SO		OChK „Pojezierze Drawskie”, użytki rolne Projekt studium uwzględnia zapisy Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15.09.2009 r. (t.j. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2021 r. poz. 2091)
6.	100 SO		OChK „Pojezierze Drawskie”, użytki rolne oraz łąki Projekt studium uwzględnia zapisy Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15.09.2009 r. (t.j. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2021 r. poz. 2091)

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska”

Na Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska” PLB320008 obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz.1931, ze zm.).

Na tym terenie wyznaczono strefy najbardziej adekwatne dla istniejącego stanu zagospodarowania, które w większości stanowią strefy otwarte SO o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

W związku ze stanem faktycznym użytkowania terenu wyznaczono także:

- 160SJ, 161SJ, 156SJ, 152SJ, 151SJ, 149SJ, 169SJ, 194SJ, 195SJ, 196SJ, 199SJ, 197SJ, 198SJ, 158SJ, 148SJ – dla istniejących budynków o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej – z profilem dodatkowym: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- 16SN, 18SN, 20SN – dla terenów zabytkowych parków – z profilem dodatkowym: teren zieleni naturalnej, teren lasu;
- 124 SN – dla terenu zabytkowego cmentarza – bez profilu dodatkowego;
- 12 SR – na obszarze Stawów Woliczno (łowisko ryb) – z profilem dodatkowym: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

W związku z brakiem przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania projektu planu ogólnego na obszar Natura 2000 „Ostoja Ińska”.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy”

Na Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023.

Tabela 20. Zagrożenie dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony na Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023 na terenie Gminy Drawsko Pomorskie

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	3140 – Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic (<i>Charateria spp.</i>)	– Intensywne wędkarstwo powodujące wzrost trofii jeziora związane z zanieczyszczeniem; – Nadmierne użytkowanie wędkarskie, rybackie i turystyczne powodujące zmiany w strukturze troficznej i gatunkowej jeziora; – Zanikanie ramienic w wyniku zmiany trofii jeziora; – Wzrost trofii jeziora związany z nadmiernym użytkowaniem jeziora (turystycznym rekreacyjnym i rybacko-wędkarskim); – Presja rybactwa i wędkarstwa powodująca ograniczanie udziału ryb drapieżnych, a dominację karpiowatych; – Silnie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna wpływająca na funkcjonowanie ekosystemu jeziora, w tym niszczenie strefy brzegowej i litoralu; – Zamiary rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej na brzegu jeziora; – Zamiary zwiększenia presji rekreacji wodnej na ekosystem jeziora; – Nadmierne użytkowanie rybackie lub udostępnienie wędkarskie; – Zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód;
2.	3150 – starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki ze zbiorowiskami (<i>Nymphaea, Potamogeton</i>)	– Nadmierne użytkowanie wędkarskie, rybackie i turystyczne powodujące zmiany w strukturze troficznej i gatunkowej jeziora – Presja rybactwa i wędkarstwa powodująca ograniczanie udziału ryb drapieżnych, a dominację karpiowatych; – Intensywne wędkarstwo powodujące wzrost trofii jeziora związane z zanieczyszczeniem; – Zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód; – Nadmierne użytkowanie rybackie lub udostępnienie wędkarskie;
3.	3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	– Wędkowanie w jeziorach dystroficznych powoduje naruszenie ich wrażliwej – Rybackie wykorzystanie nie nadających się do tego jezior dystroficznych strefy brzegowej, zanieczyszczenie powoduje eutrofizację; wpłynęłoby niekorzystnie na ekosystem; – Zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód;
4.	3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranuncion fluitantis</i>)	– Spływ wód z dróg przecinających rzeki włosienicznikowe negatywnie – Regulacje i prace utrzymaniowe, ingerencje w koryto, usuwanie martwych oddziałują na strukturę florystyczną i biologiczną rzek; drzew, mogą negatywnie wpłynąć na ekosystem; – Zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód;
5.	4030 – Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pholio Callunion, Calluno-Arctostaphylon</i>)	– Nagromadzenie materii organicznej powodujące wzrost trofii wrzosowisk; – Sukcesja przez wkraczanie drzew i krzewów lub ekspansja traw zagraża wrzosowiskom; – Zarzucenie użytkowania poligonu może wpływać negatywnie na stan i trwałość wrzosowisk;
6.	6430 – Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvulalia sepium</i>)	– Nie stwierdzono aktualnych zagrożeń; – Regulacja lub odmulanie koryta rzeki Drawy może negatywnie wpłynąć, powodując ograniczenie występowania siedliska; – Próby zagospodarowania doliny Drawy mogą doprowadzić do zaniku siedliska;

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

7.	6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhematherion elatioris</i>)	– Nie stwierdzono aktualnych zagrożeń; – Intensyfikacja uprawy może prowadzić do zmiany struktury gatunkowej; – Wprowadzenie intensyfikacji koszenia może doprowadzić do zaniku lub utraty specyficznych cech siedliska; – Zmiana sposobu uprawy może doprowadzić do zaniku siedliska; – Zarzucenie koszenia może prowadzić do zaniku siedliska w obszarze;
8.	7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	– Zbieractwo (poroży, żurawiny itp.) negatywnie oddziałuje na strukturę torfowiska; – Zmiany stosunków wodnych negatywnie wpłynęłyby na siedlisko; – Stosowanie rębni zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk może wpływać negatywnie na warunki wodne torfowisk;
9.	7210 - Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	– Nie stwierdzono aktualnych zagrożeń; – Zmiany stosunków wodnych, w tym zasilanie wodami podziemnymi, negatywnie wpłynęłyby na siedlisko; – Zarastanie torfowiska przez drzewa i kurczenie się otwartych fragmentów;
10.	7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	– Istniejąca sieć rowów melioracyjnych (odwadniających) negatywnie oddziałuje na warunki wodne i strukturę torfowiska; – Zarzucenie użytkowania kośnego znacząco negatywnie wpływa na stan i strukturę torfowiska; – Zarastanie torfowiska przez drzewa i kurczenie się otwartych fragmentów; – Nagromadzenie materii organicznej powodujące wzrost trofii i zmiany struktury torfowiska; – Zmiany stosunków wodnych, w tym zasilanie wodami podziemnymi, negatywnie wpłynęłyby na siedlisko; – Możliwe powierzchniowe zakwaszenie i ekspansja torfowców;
11.	9110 – Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	– Usuwanie martwych i umierających drzew powoduje zubożenie ekosystemu co ogranicza związaną z tym różnorodność; – Gospodarka leśna zubaża i utrzymuje zubożoną bioróżnorodność, przez brak drzew grubych, starych, deficyt martwego drewna; – Zagrożenie neofityzacją (niecierpek drobnokwiatowy, naparstnica purpurowa);
12.	9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	– Gospodarka leśna zubaża i utrzymuje zubożoną bioróżnorodność, przez brak drzew grubych, starych, deficyt martwego drewna; – Usuwanie martwych i umierających drzew powoduje zubożenie ekosystemu co ogranicza związaną z tym różnorodność; – Zagrożenie neofityzacją (niecierpek drobnokwiatowy, naparstnica purpurowa)
13.	9160 - Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	– Usuwanie martwych i umierających drzew powoduje zubożenie ekosystemu co ogranicza związaną z tym różnorodność; – Gospodarka leśna zubaża i utrzymuje zubożoną bioróżnorodność, przez brak drzew grubych, starych, deficyt martwego drewna; – Zagrożenie neofityzacją (niecierpek drobnokwiatowy, naparstnica purpurowa); Preferowanie buka zacierałoby specyfikę grądów;
14.	9190 - Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>)	– Gospodarka leśna zubaża i utrzymuje zubożoną bioróżnorodność, przez brak drzew grubych, starych, deficyt martwego drewna; – Usuwanie martwych i umierających drzew powoduje zubożenie ekosystemu co ogranicza związaną z tym różnorodność; – Podsadzenie buka lub innych liściastych zacierałoby specyfikę kwaśnych dąbrów; – Zagrożenie neofityzacją (niecierpek drobnokwiatowy, naparstnica purpurowa);
15.	91D0 - Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Betuletum uliginosi</i> <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	– Nie stwierdzono zagrożeń aktualnych; – Zmiany stosunków wodnych, w tym konserwowanie rowów, mogą doprowadzić do degradacji lub zaniku siedliska;
16.	91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-</i>	– Nie stwierdzono zagrożeń aktualnych; – Zagrożenie neofityzacją; – Gospodarka leśna w łęgach zubażałaby bioróżnorodność, wymuszałyby zręby zupełne, powodowałyby deficyt martwego drewna;

<i>incanae</i>) i olsy źródłiskowe	– Zmiany stosunków wodnych, w tym konserwowanie cieków, mogą doprowadzić do degradacji;

Źródło: Natura 2000 – Standardowy Formularz Danych.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” można wskazać główne zagrożenia dla najcenniejszych siedlisk przyrodniczych, które mogą wystąpić w następstwie wprowadzenia ustaleń planu ogólnego:

- Wzrost trofii jeziora związany z nadmiernym użytkowaniem jeziora (turystycznym rekreacyjnym i rybacko-wędkarskim);
- Silnie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna wpływająca na funkcjonowanie ekosystemu jeziora, w tym niszczenie strefy brzegowej i litoralu;
- Zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód;
- Próby zagospodarowania doliny Drawy mogą doprowadzić do zaniku siedliska.

W planie ogólnym Gminy Drawsko Pomorskie wyznaczono strefy dopuszczające lokalizację zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej jezior. Rozwiązanie to wynika zarówno z ustaleń obowiązujących dokumentów planistycznych, jak i z istniejącego sposobu użytkowania terenów (Tabela 16.) Profile podstawowe oraz uzupełniające tych stref umożliwiają, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, określenie przeznaczeń terenu zapewniających ochronę środowiska oraz cennych elementów przyrody tj. teren wód, teren zieleni naturalnej i teren lasu.

W strefach SN w profilu dodatkowym wyznaczano tereny usługi sportu i rekreacji oraz usługi turystyki, zlokalizowane w rejonach brzegów jezior, mogące stanowić potencjalne źródło oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym na awifaunę związaną z ekosystemami wodnymi i przybrzeżnymi. Oddziaływania te mogą przejawiać się w szczególności poprzez zwiększoną presję antropogeniczną, płoszenie ptaków, ograniczenie dostępności miejsc żerowania i lęgów oraz przekształcenia strefy brzegowej. Należy jednak wskazać, że lokalizacja oraz sposób zagospodarowania terenów przeznaczonych pod funkcje sportowo-rekreacyjne i turystyczne zostały określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które zawierają ustalenia mające na celu ochronę środowiska, w tym ochronę stref brzegowych jezior oraz siedlisk przyrodniczych. Realizacja ustaleń planu ogólnego nie wprowadza nowych funkcji ani intensyfikacji zagospodarowania wykraczającej poza ramy określone w MPZP, co ogranicza ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na ptaki oraz pozostałe elementy środowiska przyrodniczego.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dorzecze Regi”

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dorzecze Regi” PLH320049 zajmuje niewielki fragment obrębu Jelenino. Na terenie obejmującym ww. obszar Natura 2000 w całości wyznaczono strefę SO o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W związku z powyższym nie przewiduje się oddziaływania na przedmiot ochrony obszaru.

Na Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk „Dorzecze Regi” obowiązuje Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Nowogard na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Brzeźnicka Węgorza”

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Brzeźnicka Węgorza” PLH320002 zajmuje niewielki fragment obrębu Woliczno. Na terenie obejmującym ww. obszar Natura 2000 w całości wyznaczono strefę SO o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W związku z powyższym nie przewiduje się oddziaływania na przedmiot ochrony obszaru.

Dla terenu Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Brzeźnicka Węgorza” nie ustanowiono planu zadań ochronnych.

Projekt planu ogólnego Gminy Drawsko Pomorskie nie wprowadza nowych, szczegółowych zapisów dotyczących ochrony obszarów Natura 2000. Proponowane funkcje terenów, w strefach planistycznych, zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego, w pełni respektują obostrzenia prawne ustanowione dla poszczególnych form ochrony przyrody oraz nie powinny negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000.

Projekt planu ogólnego w większości przypadków uwzględnia siedliska oraz miejsca bytowania gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000, jak również zasięgi działań ochronnych wskazane w planach zadań ochronnych. Niemniej przy analizie zasięgu wyznaczonych stref planistycznych stwierdzono prawdopodobne występowanie konfliktów:

- lokalizację stref planistycznych, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, w obrębie stanowisk oraz siedlisk gatunków chronionych;
- lokalizację stref planistycznych, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, w obrębie wskazanych działań ochronnych.

Fundamentalną jednak zasadą obowiązującą dla tych obszarów jest niepodejmowanie działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska, dla których ochrony obszar Natura 2000 został wyznaczony. Plan ogólny w sposób zrównoważony respektuje te zasady.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.) zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Istotny jest sposób, w jaki użytkowany będzie omawiany obszar. Pewnego doprecyzowania należało będzie dokonać na poziomie miejscowych planów. Jeżeli okaże się, że w wyniku realizacji inwestycji wystąpi wysokie prawdopodobieństwo negatywnego oddziaływania na jakikolwiek przedmiot i cel ochrony (siedlisko przyrodnicze lub gatunek) któregośkolwiek Obszaru Natura 2000 należało będzie zaniechać wykonania tychże inwestycji. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego (w tym

wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym) i wobec braku rozwiązań alternatywnych realizacja tych przedsięwzięć może być warunkowo wykonana, ale jednocześnie z zapewnieniem realizacji starannej kompensacji przyrodniczej. Szczegóły kompensacji powinny zostać ustalone na etapie osobnej procedury OOS i umieszczone w decyzjach środowiskowych dla poszczególnych inwestycji.

Rezerwat przyrody „Kołatka” wraz z otuliną

Dla Rezerwatu Przyrody „Kołatka” i jego otuliny wyznaczono strefę otwartą SO o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, oraz bez wyznaczenia profilu dodatkowego. W związku z powyższym nie przewiduje się oddziaływania na przedmiot ochrony obszaru.

Dla terenu Rezerwatu „Kołatka” nie ustanowiono planu zadań ochronnych.

VIII.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótko-terminowe, średnioterminowe i stałe

Oddziaływania na środowisko można podzielić na te, które związane są z etapem budowy oraz etapem eksploatacji.

Poprzez oddziaływania bezpośrednie rozumie się wszelkie ingerencje powodujące zmianę danego elementu środowiska bez oddziaływań trzecich. Pośrednie oddziaływania z kolei wymagają innych czynników, z którymi w połączeniu, lub pod których wpływem zmieniają znacząco na jakiś element środowiska. Oddziaływania wtórne zaś to ogół czynników, które mogą aktywować oddziaływanie, które ujawni się/wpłynie na badany element środowiska w przyszłości.

Na etapie budowy nowych obiektów może wystąpić szereg potencjalnych oddziaływań wpływających na: wzrost emisji hałasu i wibracji, przekształcenie krajobrazu, zakłócenia bytowania zwierząt, wytwarzanie odpadów, obniżanie zwierciadła wód gruntowych, zmianę warunków gruntowych. Te z kolei mają wpływ na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego: jakość powietrza atmosferycznego, gleb, wód podziemnych i powierzchniowych, ukształtowanie terenu, klimat lokalny, faunę i florę a także ludzi. Najistotniejszymi z oddziaływań są oddziaływania bezpośrednie i stałe, gdyż precyzyjnie i permanentnie przyczyniają się do zmiany poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Na etapie utworzenia nowych obiektów praktycznie nie występują oddziaływania o takim charakterze. Po zakończeniu bowiem realizacji etapu budowy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Mogą natomiast na tym etapie wystąpić trwałe skutki pewnych oddziaływań. Do potencjalnych trwałych skutków oddziaływań wynikających z etapu budowy można zaliczyć: zmianę warunków gruntowych czy obniżenie zwierciadła wód gruntowych. Najwięcej natomiast potencjalnych oddziaływań na etapie budowy będą stanowiły te o charakterze bezpośrednim i chwilowym. Wywołane będzie to ingerencją w środowisko abiotyczne i biotyczne oraz ograniczeniem w czasie tej ingerencji. Ogólne przedstawienie potencjalnych oddziaływań na etapie budowy wynikających z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego zaprezentowano w tabeli nr 16.

Tabela 21. Potencjalne skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego na etapie budowy nowych obiektów i powstałych w wyniku jego realizacji. Omówienie w tekście

KOMPONENTY		Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody podziemne i powierzchniowe	Klimat lokalny	Fauna	Flora	Krajobraz	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO											
ETAP BUDOWY NOWYCH OBIEKTÓW	Wzrost emisji hałasu i wibracji	---	---	---	---	b, c	---	---	---	b, c	---
	Przekształcenie krajobrazu	---	---	---	---	---	---	b, k, ś, d	b, et	b, k, ś, d	---
	Zakłócenia bytowania zwierząt	---	---	---	---	b, c, k	w, k	---	b, k, ś, d	---	---
	Wytwarzanie odpadów	b, c, d	b, ts	---	---	---	---	b, c, d	---	---	---
	Obniżenie zwierciadła wód gruntowych	---	---	b, c	---	w, ś	b, c, ś	w, ś	---	---	---
	Prace ziemne	b, c	b, k, ś, d, ts	w, c, ś	---	b, w, c, k, ts	b, c	b, k, ś, d	b, ts	---	---
	Zmiana warunków gruntowych	---	b, ts	p, ts	---	---	p	---	---	---	---

Objaśnienia: b – oddziaływanie bezpośrednie, p – oddziaływanie pośrednie, w – oddziaływanie wtórne, c – oddziaływanie chwilowe, k – oddziaływanie krótkoterminowe, ś – oddziaływanie średnioterminowe, d – oddziaływanie długoterminowe, ts – trwały skutek

Podobnie jak to miało miejsce przy etapie budowy również podczas etapu eksploatacji nowych obiektów może dojść do potencjalnych negatywnych oddziaływań na komponenty środowiska. Najważniejsze oddziaływania znaczące i potencjalne oraz ich skutki omówiono w poprzednich podrozdziałach. Główną cechą tego etapu jest obecność oddziaływań o charakterze stałym i długoterminowym. Wiążą się one z wykorzystywaniem powierzchni terenu (np. likwidacja powierzchni biologicznie czynnej) jak i również z funkcjonowaniem na nich konkretnych działań. Ogólny zarys potencjalnych oddziaływań na tym etapie przedstawia tabela nr 17. Co istotne, wiele z przytoczonych tu oddziaływań będzie odwracalna w przyszłości.

Tabela 22. Potencjalne skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego na etapie eksploatacji. Omówienie w tekście

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE

KOMPONENTY		Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody podziemne i powierzchniowe	Klimat lokalny	Fauna	Flora	Krajobraz	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO											
ETAPEKSPLOATACJI	Wzrost emisji hałasu i wibracji	---	---	---	---	b, c, d	---	---	---	b, c, d	---
	Przekształcenie krajobrazu	---	---	---	---	---	---	b, st	b, st	b, st	---
	Zakłócenia bytowania zwierząt	---	---	---	---	p, d	p, d	---	---	---	---
	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	p, d	b, st	p, d, st	w, st	w, d	b, d	b, st	b, d	b, d	---
	Wprowadzenie nowej zieleni i zalesień	b, d	p, d	b, d	b, d	b, d	b, d	b, d	---	b, d	---

Objaśnienia: b – oddziaływanie bezpośrednie, p – oddziaływanie pośrednie, w – oddziaływanie wtórne, c – oddziaływanie chwilowe, k – oddziaływanie krótkoterminowe, ś – oddziaływanie średnioterminowe, d – oddziaływanie długoterminowe, st – oddziaływanie stałe

VIII.13. Oddziaływanie skumulowane i znaczące

Do oddziaływań skumulowanych wynikających z ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego w zakresie emisji hałasu i wibracji, może dochodzić przede wszystkim w strefach nakładania się uciążliwości pochodzących z terenów tras komunikacyjnych z innymi obecnymi lub planowanymi inwestycjami na sąsiednich obszarach. Oddziaływania takie mogą być w przyszłości związane z istniejącymi, ale przede wszystkim planowanymi obiektami produkcyjno-usługowymi, obiektami infrastruktury technicznej, a także budową i modernizacją dróg w bliższej lub dalszej odległości od obszaru objętego projektem. Nie mniej jednak prace jak i funkcjonowanie w/w obiektów będą ograniczone w przestrzeni.

Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń planu ogólnego mogą być spowodowane przede wszystkim poprzez wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, zanieczyszczania gleby lub ziemi, emitowanie hałasu oraz ryzyko wystąpienia awarii.

Biorąc pod uwagę zasięg i skalę projektowanych stref planistycznych należy zauważyć, że nie przewiduje się istotnych skutków dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów.

VIII.14. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może wpłynąć w zróżnicowany sposób na poszczególne komponenty środowiska: powierzchnię ziemi, glebę, wody powierzchniowe i podziemne, klimat lokalny, faunę i florę oraz na ich wzajemne powiązania, na ekosystemy i krajobraz.

Zróżnicowanie skutków realizacji ustaleń analizowanego dokumentu można podzielić w zależności od:

- odwracalności zjawisk: odwracalne (O) lub nieodwracalne (NO);
- zasięgu przestrzennego oddziaływania: regionalne (R), ponadlokalne (PL) lub lokalne (L).

Powyższe oddziaływania będą zależą od planowanego kierunku przeznaczenia terenu. Zestawienie dotyczące zasięgu oddziaływań i ich ocenę przedstawiono w tabelach nr 18 i 19. Jednocześnie należy podkreślić, że prognozowane oddziaływania mają charakter ogólny i same w sobie nie mogą *de facto* wskazywać na ilościowe przedstawienie samych oddziaływań. Tym samym nie dają pełnego obrazu rzeczywistych ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko, a także dokładnej ich skali.

Tabela 23. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk dla działań na terenach zabudowy

TERENY ZABUDOWY					
Lp.	Poszczególne komponenty środowiska		Odwracalność zjawisk	Zasięg przestrzenny oddziaływania	Rodzaj oddziaływania
1	Powierzchnia ziemi i gleby	Degradacja powierzchni glebowej	NO	L	Negatywne
2		Intensyfikacja procesów erozyjnych na powierzchniach odkrytych	O	L	Negatywne
3		Przekształcenia właściwości wilgotnościowych gleb	NO	L	Negatywne
4		Przekształcenie naturalnej rzeźby terenu	NO	L	Negatywne
5		Ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej	O	L	Negatywne
6	Wody podziemne: możliwość obniżenia poziomu wód gruntowych		O	L	Negatywne
7	Wody powierzchniowe: możliwość zanieczyszczenia cieków i jezior		O	L	Negatywne
8	Powietrze: pogorszenie stanu higieny atmosfery		O	L	Negatywne
9	Fauna i flora	Ograniczenie miejsc bytowania fauny	NO	L	Negatywne
10		Częściowa degradacja istniejącej szaty roślinnej o przeciętnych walorach	NO	L	Obojętne
11		Zmiana warunków siedliskowych szaty roślinnej	NO	L	Negatywne
12		Wprowadzenie nowej zieleni urządzonej i rewitalizacja zieleni	O	L	Pozytywne
13	Krajobraz: wprowadzenie zabudowy kubaturowej na tereny otwarte		NO	L	Negatywne

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk dla działań w strefie terenów komunikacji

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY DRAWSKO POMORSKIE*

TERENY KOMUNIKACJI					
Lp.	Poszczególne komponenty środowiska		Odwracalność zjawisk	Zasięg przestrzenny oddziaływania	Rodzaj oddziaływania
1	Powierzchnia ziemi i gleby	Całkowita degradacja gleby	NO	L	Negatywne
2		Przekształcenie naturalnej rzeźby terenu	NO	L	Negatywne
3		Całkowita likwidacja powierzchni biologicznie czynnej	NO	L	Negatywne
4		Sztuczne zagęszczenie gruntów	NO	L	Negatywne
5		Wprowadzenie gruntów nasypowych	NO	L	Negatywne
6	Wody podziemne	Częściowe ograniczenie infiltracji zasilania strefy przypowierzchniowej	NO	L	Negatywne
7		Możliwość zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi	O	L	Negatywne
8	Klimat i powietrze	Pogorszenie klimatu akustycznego	NO	L	Negatywne
9		Pogorszenie stanu higieny atmosfery	NO	L	Negatywne
10	Fauna i flora	Ograniczenie miejsc bytowania fauny	NO	L	Negatywne
11		Ograniczenie możliwości migracji zwierząt	NO	PL	Negatywne
12		Całkowita degradacja istniejącej szaty roślinnej	NO	L	Negatywne
13		Ograniczenie bioróżnorodności	NO	PL	Negatywne
14	Krajobraz: częściowe zaburzenie ciągłości systemu przyrodniczego Gminy		NO	PL	Negatywne

Źródło: Opracowanie własne

IX. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi. Jednakże ze względu na bardzo ogólny charakter projektu planu ogólnego, wyznaczający jedynie strefy planistyczne, trudno jest wskazać konkretne rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- ograniczenie zajęcia terenu;
- objęcie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w przeważającej mierze strefą otwartą oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne, jedynie do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych;

- objęcie strefą górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz obszarów górniczych, a także terenów przeznaczonych pod eksploatację w obowiązujących dokumentach planistycznych;
- uwzględnienie lokalizacji przedmiotów ochronny obszarów Natura 2000 oraz działań ochronnych wyznaczonych w ustanowionych planach zadań ochronnych;
- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację siedlisk i stanowisk chronionych gatunków ptaków, siedlisk przyrodniczych oraz działań ochronnych.

Projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszarów Natura 2000, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.). Niemniej jednak realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszarów Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.).

W przypadku zaistnienia niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia cennych komponentów przyrody, które z niezależnych od metod badawczych i stanu aktualnej wiedzy wystąpiły by w późniejszym okresie, konieczne byłoby podjęcie działań kompensujących. Na poziomie niniejszej prognozy nie stwierdza się jednak zagrożeń tego typu. Ogólnie do najczęstszych działań tego typu należą:

- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych;
- sztuczne zasilanie osłabionych populacji;
- tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i innych tras migracji zwierząt.

X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwości jego przeprowadzania został określony w art. 51 ust. 2 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.). Zgodnie z art. 55 ust. 5 przytoczonej wyżej ustawy, organ opracowujący projekt, czyli Burmistrz Drawska Pomorskiego, zobowiązany jest prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego projektu.

Burmistrz Drawska Pomorskiego jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania

na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wód, gleb i in.) w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska²⁸, w ramach monitoringu środowiska prowadzonego w oparciu o wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć zlokalizowanych na obszarze objętym projektem lub, w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego projektu.

W celu realizacji zadań wynikających z Państwowego Monitoringu Środowiska zaleca się m.in. wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska, prowadzenie obserwacji elementów przyrodniczych, gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji, pozyskiwanie informacji o presjach na elementy środowiska, ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska, wskazanie obszarów z przekroczeniami standardów jakości środowiska, wykonywanie analiz przyczynowo-skutkowych oraz opracowywanie zestawień i raportów, a także ich udostępnianie.

Ocenie na obszarze opracowania powinny podlegać:

- jakość powietrza i stanu sanitarnego;
- jakość wód podziemnych;
- jakość wód powierzchniowych;
- jakość gleb;
- warunki i jakość klimatu akustycznego;
- różnorodność biologiczna;
- gospodarka odpadami.

Corocznie zaleca się analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska obszaru objętego projektem, w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, które umożliwiłyby dostosowanie potrzeb monitoringu do lokalnych uwarunkowań i ewentualnych problemów.

Wszystkie wyżej wymienione działania i instytucje pozwolą na ocenę skutków realizacji planowanego zagospodarowania oraz umożliwią szybką reakcję na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym.

XI. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego. Plan ogólny ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

---

²⁸ ocena stanu poszczególnych komponentów musi odnosić się do obszaru objętego planem ogólnym.

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, zatem jego postanowienia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Decyzje WZ będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Dzięki temu rozwiązaniu gminy będą posiadały większy wpływ na rozwój miejscowy zabudowy i jej charakter. Rozwiązanie to ma na celu ograniczyć niekontrolowane rozlewanie się zabudowy. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

Brak realizacji ustaleń planu nie spowoduje likwidacji istniejącego zainwestowania gminy, może przyczynić się jedynie do jego nieprawidłowego i ograniczonego rozwoju. Skutkować to może chaosem przestrzennym i prowadzić do braku kompleksowych rozwiązań. Sporządzenie planów na podstawie planu ogólnego jest gwarancją zachowania obszarów predestynowanych dla pełnienia funkcji ekologicznych, klimatycznych i rekreacyjnych oraz ekstensywnych form zagospodarowania.

XII. ANALIZA I OCENA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Wychodzi się z założenia, że analizie rozwiązań alternatywnych poddano przede wszystkim te aspekty, które w sposób znaczący mogą wpłynąć niekorzystnie na dalszy rozwój gminy Drawsko Pomorskie.

Ewentualne kolizje projektowanego zagospodarowania ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym w większości przypadków będą lokalne i nieistotne dla funkcjonowania i stanu środowiska rozpatrywanego w skali gminy Drawsko Pomorskie oraz obszarów przyległych. Istnieją jednak projektowane inwestycje, dla których przeprowadzone osobne oceny oddziaływań na środowisko mogą wskazać ich negatywne oddziaływania na przyrodę. Należy wówczas szukać rozwiązań alternatywnych, godzących interes publiczny wynikający z rozwoju gospodarczego Gminy z ochroną środowiska przyrodniczego.

Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego Gminy Drawsko Pomorskie, w tym uwarunkowań środowiskowych Gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków władz gminy, instytucji oraz mieszkańców.

Należy uznać, że ze względu na uwarunkowania przyrodnicze oraz aktualne zagospodarowanie analizowanego obszaru gminy Drawsko Pomorskie, zaproponowane w projekcie przeznaczenie i zagospodarowanie terenów jest optymalne. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ORAZ WNIOSKI KOŃCOWE

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Projektu planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie” wraz z załącznikami graficznymi.

Celem Prognozy jest: oszacowanie skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie na środowisko przyrodnicze, ocena ich prawidłowości, a także optymalizacji użytkowania zasobów przyrodniczych.

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu ogólnego gminy, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy o oś przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1. Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3–5 ustawy o oś.

Następnie, organ opracowujący projekt planu ogólnego poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu ogólnego bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Główne cele niniejszego opracowania to: (1) scharakteryzowanie obecnego stanu środowiska przyrodniczego i sposobu zagospodarowania terenu gminy; (2) wskazanie negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na: poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego; warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury; (3) prognozowanie zmian omawianego obszaru w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego; (4) analiza projektu planu ogólnego pod kątem spójności z polityką i celami dokumentów strategicznych ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

Z uwagi na liczne powiązania przestrzenno-funkcjonalne prognoza obejmuje obszar całej gminy Drawsko Pomorskie wraz z terenami będącymi w zasięgu potencjalnego oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń ocenianego projektu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie wraz z załącznikami graficznymi wykonanymi w skali 1:10 000.

Na podstawie zebranych materiałów oraz wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu planu ogólnego oraz przepisami prawa ochrony środowiska. Podczas prac nad prognozą

wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

Pierwsza część prognozy (rozdział II i III) przedstawia położenie i charakterystykę fizjograficzną terenu.

Gmina Drawsko Pomorskie to jednostka miejsko-wiejska zlokalizowana w powiecie drawskim, w wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Graniczy z gminami Brzeźno, Świdwin, Połczyn-Zdrój i Łobez na północy, Złocieniec na wschodzie, Kalisz Pomorski na południu oraz Węgorzyno i Ińsko na zachodzie.

Gmina Drawsko Pomorskie według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego i A. Richlinga²⁹ położona jest w obrębie Niziny Środkowoeuropejskiej (31), Podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego (314-315) oraz w zasięgu pięciu mezoregionów: Pojezierza Drawskiego (314.45), Wysoczyzny Łobeskiej (314.44) i Pojezierza Ińskiego (314.43), wchodzących w skład makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego (314.4) oraz Równiny Drawskiej (314.63) i Pojezierza Wałeckiego (314.64), należących do makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego (314.7/314.7).

Gmina miejsko-wiejska Drawsko Pomorskie to gmina o charakterze usługowo-handlowym, rolniczym oraz przemysłowym. Użytki rolnicze zajmują 33% jej powierzchni, a tereny leśne 37%. Jest jednym z większych i atrakcyjniejszych ośrodków turystycznych na Pojezierzu Drawskim. Liczba mieszkańców w 2023 roku wyniosła 16 321, a gęstość zaludnienia 39,9 osób na km².

W 2019 roku, po włączeniu terenów zlikwidowanej gminy Ostrowice, powierzchnia gminy wzrosła do 409,75 km², obejmując obręby: Borne, Dołgie, Donatowo, Grzybno, Jelenino, Ostrowice i Przytoń. Siedzibą gminy jest miasto Drawsko Pomorskie. Gmina składa się z 18 sołectw (Borne, Dalewo, Dołgie, Gudowo, Jankowo, Jelenino, Konotop, Linowo, Łąbędzie, Mielenko Drawskie, Nętno, Ostrowice, Przytoń, Rydzewo, Suliszewo, Zagozd, Zarańsko, Żółte) oraz dwóch osiedli w granicach miasta Drawsko Pomorskie.

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 20 Stargard – Gdynia, drogi wojewódzkie: nr 148 Drawsko Pom. – Łobez, nr 162 Zarańsko – Świdwin, nr 173 Drawsko Pom. – Połczyn Zdrój oraz nr 175 Drawsko Pom. – Kalisz Pom., a także linia kolejowa nr 210 o znaczeniu państwowym, relacji Chojnice – Runowo Pomorskie, prowadząca przewozy pasażerskie. Zapewnia ona połączenia m.in. na trasie Stargard – Szczecinek – Chojnice. Stacja kolejowa zlokalizowana jest w Drawsku Pomorskim przy ul. Kolejowej.

Teren gminy Drawsko Pomorskie położony jest na południowej granicy północnego pasa Pojezierza Pomorskiego, w IV i V krainie klimatycznej. Obszar ten charakteryzuje się wysokimi opadami atmosferycznymi, średnio wynoszącymi 800 mm rocznie, a w latach wilgotnych przekraczającymi 1000 mm. Średnia wieloletnia suma opadów dla tego terenu wynosi 670 mm, przy czym w miesiącach wegetacyjnych osiąga 554 mm.

Północna część gminy to urozmaicony teren z licznymi pagórkami i zagłębieniami, w których znajdują się małe jeziora, bagna i torfowiska. Obszar jest w dużej części niezalesiony, z żyznymi glebami wykorzystywanymi dawniej rolniczo. Występują tu też pojedyncze

²⁹ za: Regionalna geografia fizyczna Polski, pod redakcją A. Richlinga, J. Solona, A. Maciasa, J. Balona, J. Borzyszkowskiego, M. Kistowskiego, Poznań 2021 r.

skupiska lasów. Charakterystyczna jest rozproszona zabudowa z domami z pierwszej połowy XX wieku, co nadaje okolicy historyczny i estetyczny urok. Na terenie gminy występują długie, wąskie doliny wypełnione jeziorami i rzekami, tworzące złożony system wodny. Część z nich zasila rzekę Regę, a inne – rzekę Drawę. Obszar urozmaicają łąki, aleje drzew i zadrzewienia śródpolne. Krajobraz ten jest bardzo malowniczy i ważny przyrodniczo. W okolicach Dalewa i Suliszewa znajduje się płaski, podmokły teren, który powstał po zastoju wód lodowcowych. Przeważają tu łąki i pola uprawne, a główną rzeką regionu jest Drawa. Obszar nie jest zalesiony, co podkreśla jego naturalny i rolniczy charakter. Prawie połowa gminy to płaskie tereny piaszczyste i gliniaste. W wielu miejscach porastają je lasy, ale duży fragment południowej części to wojskowy poligon z rozległymi wrzosowiskami. Dzięki działaniom wojska wrzosowiska są chronione przed zarastaniem lasem – bez takiej ingerencji mogłyby z czasem zniknąć.

Audyt krajobrazowy województwa zachodniopomorskiego został przyjęty uchwałą nr XIII/187/25 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego. Na terenie gminy Drawsko Pomorskie zostały wyznaczone krajobrazy priorytetowe wraz z rekomendacjami i wnioskami do ich kształtowania w polityce przestrzennej gminy.

Rzeźba terenu tej gminy powstała głównie w wyniku działania ostatniego zlodowacenia, które miało miejsce około 15 tysięcy lat temu. Łód, który wtedy przykrywał te tereny, zostawił po sobie wiele różnorodnych form terenu – od wysokich wzgórz po płaskie równiny.

W gminie można spotkać:

- wysokie morenowe wzgórza (ponad 150 m n.p.m.), które ciągną się przez środek gminy – to pozostałości po cofającym się lodowcu;
- pagórkowate tereny z zagłębieniami i jeziorkami – znajdują się głównie na północy;
- równiny sandrowe – płaskie, piaszczyste obszary, które powstały z materiałów naniesionych przez wodę topniejącego lodowca, występują głównie na południu;
- długie doliny z jeziorami – tzw. rynny polodowcowe, które przecinają różne części gminy;
- obniżenia terenu z podmokłymi łąkami i torfowiskami, jak w rejonie Suliszewa i doliny Drawy.

Teren wciąż się zmienia – rzeki erodują brzegi i niosą nowe osady, szczególnie widoczne jest to przy rzece Drawie. W miejscach dawnych jezior znajdują się dziś torfowiska i złoża kredy jeziornej. Pod względem geologicznym teren jest bardzo urozmaicony – znajdują się tu gliny, piaski, żwiry, a także torfy i iły. Różne typy osadów ułożone są w mozaikę, w zależności od tego, jak lodowiec i wody roztopowe działały na dany obszar.

Warunki hydrograficzne gminy Drawsko Pomorskie są ściśle powiązane z rzeźbą terenu, która kształtuje układ sieci wodnej. Istotny wpływ mają również budowa geologiczna oraz warunki klimatyczne. Pod względem hydrograficznym obszar Gminy położony jest w całości w dorzeczu Odry w regionie wodnym Noteci oraz Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, w siedemnastu zlewniach rzecznych:

- „Rakoń” – RW60000918885229, dawniej: RW6000181888529 (Kokna);
- „Kokna” – RW6000091888529,
- „Rów Suliszewski” – RW60000918885329, dawniej: RW6000181888532 (Dopływ z jez. Chociebądz Wielki);

- „Studzienica” – RW60000918885329, dawniej: RW6000181888538 (Studzienica);
- „Radówka” – RW6000091888562;
- „Drawica” – RW6000091888587, dawniej: RW6000181888589 (Drawica);
- „Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny” – RW60000942135, dawniej: RW600023421369 (Rega do dopł. spod Bystrzyny);
- „Rzepczynka” – RW6000204229129, dawniej: RW6000174229129 (Grądek);
- „Łoźnica” – RW60001042349;
- „Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie” – RW60001118885359, dawniej: RW60001818885169 (Dopływ z jez. Wilczkowo); RW6000201888533 (Drawa od jez. Krosino do Wilżnicy); RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- „Drawa od Studzienicy do Płocicznej” – RW600011188877, dawniej: RW6000201888569 (Stara Drawa); RW600020188857 (Drawa od Studzienicy do Drawicy); RW600020188879 (Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi);
- „Stara Rega od Rzepczynki do ujścia” – RW60001142299, dawniej: RW60001942299 (Stara Rega od Grądka do ujścia);
- „Reska Węgorza od Golnicy do ujścia” – RW6000114249;
- „Stara Rega do Rzepczynki” – RW600017422919, dawniej: RW600025422919 (Stara Rega do Grądka);
- Kamienna - RW600018188853589, dawniej: RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- Drawa od jez. Lubie do Studzienicy – RW6000181888537, dawniej: RW6000251888537 (Drawa od Wilżnicy do Studzienicy);
- Brzeźnicka Węgorza – RW600018424699.

Środkowa część gminy jest obszarem, przez który przepływa (przez wzgórza morenowe) główny wododział Pomorza. Wododział ten rozdziela zlewnie dwóch rzek: Regi, której wody trafiają bezpośrednio do Bałtyku, oraz Drawy, płynącej w kierunku Noteci. Rzeką Drawa i niektóre mniejsze rzeczki przez teren ten płyną „w odwrotnym kierunku” czyli z północy na południe. Sieć wodna gminy podzielona jest następująco:

- Północna część gminy odwadniana jest przez dopływy Regi: Starą Regę, Gręzówkę, Brzeźnicę, Olchowiankę i Wilżnicę.
- Południowa część gminy odwadniana jest bezpośrednio przez rzekę Drawę, która jest największą rzeką przepływającą przez ten obszar. Długość koryta rzeki na terenie gminy wynosi około 45 km, natomiast jej długość całkowita wynosi 185,9 km, a powierzchnia zlewni 3296,4 km².

Drawa rozpoczyna swój bieg w jeziorze Krzywym w Dolinie Pięciu Jezior na Pojezierzu Drawskim, a następnie przepływa przez jeziora Prosino, Żerdno, Drawsko, Krosino, Lubie i Dębno. Charakteryzuje ją szybki nurt, liczne wąwozy i przełomy, co nadaje jej cechy rzeki górskiej.

Na terenie gminy znajduje się 29 jezior oraz 3 zbiorniki sztuczne, a także ponad 150 mniejszych zbiorników, takich jak bagna, oczka wodne i niewielkie jeziorka, co stanowi o bogactwie tego regionu.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego, ustalono, że na terenie gminy Drawsko Pomorskie występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$).

Gmina Drawsko Pomorskie położona jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych: JCWPd nr 8 (GW60008) i JCWPd nr 25 (GW600025).

W JCWPd nr 8 woda podziemna występuje na różnych głębokościach i pochodzi głównie z opadów deszczu i śniegu. Woda ta stopniowo wsiąka w ziemię i zasila kolejne warstwy gruntu. W pierwszej kolejności trafia do najpłytszych warstw, a jeśli nie zostanie odprowadzona do rzek czy strumieni, może przesiąkać głębiej. Jednym z głównych obszarów, z których wody zasilają teren gminy, jest tzw. Równina Drawska. Wody podziemne w tym regionie przemieszczają się w kierunku północnym i północno-zachodnim, a ich głównym odbiornikiem jest rzeka Rega, która uchodzi do Morza Bałtyckiego.

Oprócz płytkich warstw wodonośnych występują tu również głębsze pokłady wody – położone w skałach kredowych i jurajskich. Są one odgradzone od powierzchni warstwami nieprzepuszczalnymi, dlatego woda dostaje się do nich powoli i zwykle pochodzi z większych głębokości lub spoza granic gminy. W tych głębokich warstwach woda przemieszcza się szczelinami w skałach, ale ten proces nie jest jeszcze dobrze zbadany. Zdarza się, że woda na tych głębokościach bywa słona, co może być problemem, szczególnie przy pobieraniu wody ze studni głębinowych.

Na obszarze gminy istnieją też miejsca, gdzie brakuje warstw oddzielających poszczególne poziomy wodonośne. To tzw. okna hydrogeologiczne, które pozwalają wodzie z różnych głębokości mieszać się ze sobą. Najczęściej dotyczy to warstw płytkich, ale w niektórych przypadkach może sięgać też głębiej. Cały system wód podziemnych w gminie jest złożony i wciąż częściowo poznawany, dlatego jego dokładne działanie nadal jest przedmiotem badań.

Na obszarze gminy Drawsko Pomorskie, w części należącej do jednostki wodnej JCWPd nr 25, wody podziemne występują głównie w warstwach piaszczystych, pochodzących z okresu, kiedy w regionie działały wody roztopowe po lodowcu oraz w starszych warstwach geologicznych – tzw. poziomie miocenijskim. Wody te są zasilane przez opady atmosferyczne i powoli przemieszczają się w głąb ziemi. Naturalnym miejscem, gdzie wody te są odprowadzane, są rzeka Drawa, jej dopływy oraz pobliskie jeziora, m.in. Jezioro Drawskie. Część jezior leży płytko i ma kontakt tylko z wodami znajdującymi się tuż pod powierzchnią ziemi. Inne jeziora są głębsze i połączone z dwoma poziomami wodonośnymi – zarówno tym płytszym, jak i głębszym.

Teren ten pełni ważną rolę w zasilaniu głębszych warstw wodonośnych, które odprowadzają wodę w kierunku doliny Noteci. Ponieważ w tym rejonie nie pobiera się dużych

ilości wody z podziemi, cały system wodny funkcjonuje w sposób naturalny i niezakłócony przez działalność człowieka.

Niewielka część gminy, w okolicach Suliszewa i Gudowa, znajduje się w granicach ważnego obszaru ochrony wód podziemnych, tzw. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 Wałcz–Piła. Obszar ten chroni cenne zasoby wody, które znajdują się w warstwach piaszczystych powstałych wiele tysięcy lat temu – zarówno na wyżynach, jak i w dolinach rzek.

Zasoby wód w tym rejonie są obecnie wykorzystywane w niewielkim stopniu – tylko około 8% dostępnej ilości, a nawet przy maksymalnych założonych poborach – niecałe 12%. Nie przewiduje się tu wzrostu zapotrzebowania na wodę ani budowy nowych ujęć. Jakość wody w większości miejsc jest dobra. Na około 20% powierzchni zbiornika woda ma bardzo dobrą jakość (klasa I), a tylko lokalnie – w północnej, środkowej i południowej części – stwierdzono gorszą jakość (klasa III), głównie z powodu nadmiaru żelaza i manganu.

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie istnieje 20 ujęć wód podziemnych przeznaczonych do zaopatrzenia ludzi w wodę oraz 1 wyłączone z eksploatacji. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1566), każde z tych ujęć otoczone jest strefą ochrony bezpośredniej.

Na terenie gminy występują bardzo zróżnicowane gleby, zarówno suche i piaszczyste, jak i wilgotne czy torfowe. Na wzniesieniach – tzw. wysoczyznach morenowych – dominują gleby brunatne i płowe, które są dobre do uprawy roli. Natomiast w dolinach rzek i w podmokłych zagłębieniach częściej spotyka się gleby wilgotne – torfowe i torfowo-mułowe, które są typowe dla łąk i terenów podmokłych.

Najlepsze gleby rolnicze znajdują się w północnej i wschodniej części gminy, m.in. w okolicach Zagozdu, Zarańska, Rydzewa, Suliszewa czy Kosobud. To właśnie tam uprawia się najwięcej pól i zboża, ponieważ gleby są żyzne i sprzyjają rolnictwu. W południowej części gminy, na terenach bardziej piaszczystych (tzw. sandrach), przeważają słabsze gleby rdzawe i bielcowe, które nadają się raczej do mniej wymagających upraw lub na pastwiska.

Około jedna trzecia gleb rolnych w gminie ma dobrą lub średnią jakość, natomiast reszta to gleby słabe, głównie piaszczyste. Najżyźniejsze gleby (klasy I–III) zajmują jedynie niewielki obszar (ok. 1300 ha) i znajdują się przede wszystkim w centrum gminy. Są one jednak cenne z punktu widzenia rolnictwa, ponieważ dają wysokie plony.

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie występują złoża, tereny i obszary górnicze. Według Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż w gminie znajduje się obecnie 17 złóż kopalin.

Gmina Drawsko Pomorskie charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem roślinności, które wynika z jej rolniczo-leśnego charakteru oraz obecności licznych naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych. Około 40% powierzchni gminy pokrywają lasy, głównie sosnowe, które w wielu miejscach są efektem dawnych nasadzeń. Pomimo dominacji sosen, w wielu lasach widać naturalne odnawianie się buka, zwłaszcza w południowej części gminy. W dolinach rzek i obniżeniach terenu występują lasy olszowe i jesionowe, które preferują podmokłe siedliska. Najbardziej wartościowe fragmenty naturalnych buczyn można znaleźć w rejonie jezior Lubie, Małe Dębno i Małe Dołgie oraz w okolicach Cianowa i Zagozdu.

Ważnym elementem krajobrazu są również zarośla i lasy bagienne – tzw. olsy i łozowiska – które rozwijają się na terenach o utrudnionym odpływie wód. Są one siedliskiem wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin. W okolicach Drawy i innych cieków wodnych

występują łągi, czyli wilgotne lasy nadrzeczne, które odgrywają istotną rolę w utrzymaniu różnorodności biologicznej regionu.

W gminie Drawsko Pomorskie występuje także bogata roślinność wodna. W jeziorach, stawach i rzekach rozwijają się różnorodne zbiorowiska roślin zanurzonych, pływających i szuwarowych. Spotykane są tutaj popularne gatunki, takie jak rzęsa wodna, grzybienie białe, grąźel żółty czy moczarka kanadyjska. W czystych, przejrzystych wodach tworzą się podwodne łąki ramienicowe, a przy brzegach rozwijają się rozległe trzcinowiska i inne tzw. szuwały wysokie, które pełnią funkcję naturalnych filtrów dla zanieczyszczeń.

Ważnym elementem krajobrazu są również torfowiska, zwłaszcza w rejonach bezodpływowych zagłębień. Część z nich ma charakter torfowisk wysokich i przejściowych, otoczonych przez pasy zarośli i szuwarów. Znajdują się tu rzadkie zbiorowiska roślin, jak mszary torfowcowe czy torfowiska z przygielką białą i rosiczką okrągłolistną. Najcenniejsze torfowiska znajdują się w okolicach Cianowa, jezior Okoń Mały i Okoń Duży.

W gminie można także spotkać różnego rodzaju łąki, pastwiska i murawy. Wilgotne łąki, porośnięte przez ziołorośla, występują głównie w dolinach rzek i innych podmokłych terenach, a ich stan zależy od stopnia użytkowania. W wielu miejscach, gdzie zaprzestano koszenia i wypasu, łąki zarastają roślinnością bagienną. Na terenach piaszczystych występują rzadkie murawy napiaskowe i wrzosowiska – szczególnie liczne na obszarze poligonu wojskowego. Ich istnienie jest związane z częstymi zakłóceniami naturalnego rozwoju roślinności, np. przez przemarsze pojazdów.

Również tereny porolne, pobocza dróg i okolice zabudowań pokrywają zbiorowiska roślin ruderalnych i segetalnych, czyli takich, które rosną w miejscach silnie przekształconych przez człowieka – na przykład przy polach, drogach czy w obrębie wsi. Są to głównie gatunki pospolite, odporne na wydeptywanie, przesuszenie i ubogie gleby. Mimo ich powszechności, niektóre z tych zbiorowisk zawierają rzadkie gatunki, które zasługują na ochronę.

Zgodnie z regionalizacją zoogeograficzną według Kondrackiego (1988), obszar gminy Drawsko Pomorskie zalicza się do prowincji Europejsko-Zachodniosyberyjskiej Palearktyki, a dokładniej do krainy Południowobałtyckiej, w dzielnicy Bałtyckiej. W czasie przeprowadzonych badań przyrodniczych wyróżniono kilka szczególnie cennych przyrodniczo obszarów, które są ostoją dla wielu rzadkich i chronionych gatunków zwierząt. Należą do nich dolina rzeki Drawy oraz jezior, przez które przepływa, dolina rzeki Brzeźnicy – od Jankowa aż poza granice gminy, a także tereny wzdłuż rzeki Brzeźnicka-Węgorza i dalej do Regi. Duże znaczenie mają także dolina Starej Regi oraz system jezior – Zarańsko, Rydzewo, Będargowo i Gągnowskie – połączone z jej nurtem. Cenne przyrodniczo są również liczne bagna, oczka wodne i mniejsze ciek, położone zarówno w dorzeczu Drawy, jak i Regi.

Na terenie gminy Drawsko Pomorskie stwierdzono obecność około 200 gatunków zwierząt objętych ochroną, w tym ujętych na czerwonych listach i w konwencjach międzynarodowych. Fauna tego obszaru jest bardzo dynamiczna – niektóre gatunki zanikają, ustępując miejsca innym, które zwiększają liczebność i zasiedlają nowe siedliska, dostosowując się do zmieniających się warunków środowiska. Bogactwo siedlisk, takie jak liczne jeziora, rozbudowana sieć rzeczna i duża powierzchnia lasów, tworzy sprzyjające warunki do życia wielu gatunkom zwierząt. Niemniej jednak na świat zwierzęcy negatywnie wpływają czynniki takie jak wzrastająca presja turystyczna oraz działalność poligonu wojskowego.

W gminie zaobserwowano 12 gatunków płazów oraz 6 gatunków gadów – wszystkie te zwierzęta objęte są ochroną prawną. Do najrzadszych płazów należą rzekotka drzewna, występująca w jeziorze Mielinek i w oczkach wodnych w rejonie kolonii Kumki, grzebiuszka ziemna – spotykana na skraju lasów koło Mielenka, oraz kumak nizinny, którego obecność potwierdzono w pobliżu Zarańska, kolonii Żółte i rzeki Kokna. Najczęściej spotykanymi płazami są żaba trawna i moczarowa, które występują praktycznie na całym obszarze gminy. Inne licznie występujące gatunki to ropucha szara i zielona, żaba wodna, jeziorkowa i śmieszka, a także traszka grzebieniasta i zwyczajna.

Wśród gadów na szczególną uwagę zasługuje żółw błotny – gatunek zagrożony w skali całego kraju. Rzadko spotykaną, ale obecnie notowaną jest także żmija zygzakowata – widywana przy jeziorze Małe Dąbie i na terenie poligonu. Pozostałe gatunki gadów to padalec, jaszczurka zwinka i żyworodna oraz zaskroniec zwyczajny. Niestety, brak odpowiednich przejść dla płazów i gadów, szczególnie w pobliżu cieków wodnych i terenów wilgotnych, oraz wzmożony ruch samochodowy, powodują dużą liczbę przypadków śmierci tych zwierząt pod kołami pojazdów. Najczęściej takie sytuacje mają miejsce w rejonie dróg dojazdowych do pól namiotowych.

Ptaki stanowią bardzo licznie reprezentowaną grupę – w gminie odnotowano aż 127 gatunków, z czego 114 objętych jest ochroną gatunkową, a 81 znajduje się na czerwonych listach lub w załącznikach do Konwencji Berneńskiej i tzw. Dyrektywy Ptasiej. Na terenie Nadleśnictwa Drawsko Pomorskie występują gatunki, dla których zgodnie z przepisami tworzy się specjalne strefy ochronne wokół gniazd. Do takich ptaków należą: bocian czarny, bielik, lelek, puchacz, kania rdzawa i orlik krzykliwy. Inne ptaki chronione, które licznie występują w gminie, to między innymi: jastrząb, krogulec, zimorodek, żuraw, dzięcioły, myszołów, pustułka, łabędź krzykliwy i niemy, bocian biały, kukułka, puszczyk, czajka, skowronek, pliszka, różne gatunki sikor, muchołówki, pokrzywnica, gil, wilga, kruk i sroka. Bogactwo awifauny odzwierciedla wysoką różnorodność siedlisk – od lasów i łąk, przez zbiorniki wodne, po obszary wiejskie i zadrzewienia śródpolne.

Na terenie gminy występuje także 40 gatunków ssaków, z czego 16 objętych jest ochroną. Wśród nich znajduje się wilk oraz wydra – gatunek szczególnie rzadki, obserwowany m.in. przy ujściu Drawy do jeziora Wielkie Dąbie. Duże znaczenie mają również nietoperze – odnotowano siedem gatunków, w tym m.in. nocki, borowiec wielki, karliki i gacek brunatny. Nietoperze najczęściej obserwowano wzdłuż rzeki Drawy oraz w okolicach drogi między Drawskiem a Kaliszem, w rejonie Konotopu. Inne ssaki objęte ochroną to jeże (wschodni i zachodni), łasica, wiewiórka, ryjówki oraz kret.

Gmina Drawsko Pomorskie posiada wiele wartościowych zabytków. Należą do nich obiekty i obszary objęte rejestrem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz objęte ewidencją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i ochroną na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte zostały formą ochrony przyrody w postaci:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” (PL.ZIPOP.1393.OCHK.9);
- Otuliny „Drawskiego Parku Krajobrazowego” (PL.ZIPOP.1393.PK.81);
- Obszarów Natura 2000:
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Drawska” (kod: PLB320019);

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska” (kod: PLB320008);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” (kod: PLH320023);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Brzeźnicka Węgorza” (kod: PLH320002);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dorzecze Regi” (kod: PLH320049);
- Użytków ekologicznych;
- Pomników przyrody.
Na terenie Gminy Drawsko Pomorskie znajdują się:
  - Korytarz Ekologiczny „Poligon Drawski” – GKPN-24B;
  - Korytarz Ekologiczny „Puszcza Goleniowska - Puszcza Koszalińska” – GKPN-21A;
  - Korytarz Ekologiczny „Lasy Waleckie” – GKPN-24A.

W kolejnej części (rozdział IV) dokonano oceny stanu poszczególnych elementów składających się na świat fizyczny gminy Drawsko Pomorskie. Opisano elementy przyrodnicze ożywione (szata roślinna, świat zwierzęcy), a także elementy nieożywione (klimat, rzeźbę terenu, stosunki wodne i in.). W tym samym rozdziale dokonano wyszczególnienia szczególnie ważnych i koniecznych do zachowania elementów przyrodniczych i kulturowych. Podano podstawę prawną, na podstawie której odbywa się ochrona tych elementów.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia za rok 2024 strefa zachodniopomorska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Dla większości substancji mierzonych wyniki były w normie – stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych. Jedynie w przypadku poziomu docelowego ołowiu Pb zostały przekroczone poziomy dopuszczalne.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin za rok 2024 strefa zachodniopomorska cechuje się dobrą jakością powietrza. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu strefę zachodniopomorską zaliczono do klasy A.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż na jakość powietrza na omawianym terenie ma wpływ sposób zabudowy terenu i pora roku. W gęściej zabudowanych miejscach dochodzi do słabszej wymiany mas powietrza i kumulowania się zanieczyszczeń. Jakość powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, w sezonie grzewczym, gdzie oprócz niewielkiej emisji ze źródeł komunikacyjnych występuje emisja ze źródeł spalania paliw, szczególnie stałych. Na obszarze objętym opracowaniem panują dobre warunki dla cyrkulacji powietrza (otwarte przestrzenie, brak znaczących barier); brak jest również dużych zakładów przemysłowych powodujących znaczną emisję zorganizowaną, stąd jakość powietrza jest dość dobra.

Na obszarze gminy Drawsko Pomorskie głównymi źródłami emisji hałasu są:

- szlaki komunikacyjne (droga krajowa nr 20, drogi wojewódzkie nr 148, 162, 173, 175, drogi powiatowe, drogi gminne, linia kolejowa nr 210);
- obiekty produkcyjne, usługowe stanowiące zagrożenie o charakterze lokalnym;
- wolnostojące, nie posiadające zabezpieczeń akustycznych maszyny i urządzenia, w przypadku, których emisja hałasu ma znaczenie lokalne;
- maszyny rolnicze, szczególnie podczas prac polowych na otwartych przestrzeniach;
- lotnisko wojskowe Ziemsko (Oleszno);

- źródła hałasu związane z turystyką i rekreacją.

Zagrożenie hałasem z ww. wymienionych źródeł ma charakter lokalny i obejmuje swym zasięgiem jedynie obszary sąsiadujące z obiektem będącym źródłem emisji hałasu.

Biorąc powyższe pod uwagę, głównymi obszarami zagrożonymi nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego są tereny w pobliżu drogi krajowej nr 20 oraz dróg wojewódzkich nr 148 i 173, po których porusza się ponadprzeciętna liczba pojazdów i przy których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości krótkookresowego wskaźnika poziomu hałasu w porze dnia i nocy.

Do podstawowych przekształceń powierzchni gruntu na obszarze opracowania należą:

- geomechaniczne zniszczenia powierzchni terenu typowe dla terenów zabudowy, przejawiające się przede wszystkim w przekształceniach przypowierzchniowej warstwy litosfery, a w szczególności wykopy i nasypy, związane z posadowieniem budynków, lokalizacją infrastruktury technicznej itp.;
- przekształcenia związane z infrastrukturą komunikacyjną, w tym nasypy i wykopy;
- przekształcenia związane z systemem melioracyjnym;
- przekształcenia właściwości fizykochemicznych gleb związane z zabiegami agrotechnicznymi na terenach użytkowanych rolniczo.

Zagrożenie dla gleb mogą stanowić: zmiany stosunków wodnych w wyniku zabiegów melioracyjnych bądź poboru wód podziemnych, nadmiernego stosowania nawozów mineralnych i organicznych, zanieczyszczenie przez metale ciężkie, pozostałości pestycydów, produkty ropopochodne, zmiana stosunków fizycznych gleby w wyniku błędów uprawowych i transportu płodów rolnych.

Na obszarze gminy Drawsko nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Na obszarze gminy Drawsko Pomorskie poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w tym szata roślinna, ulegały w przeszłości licznym przemianom. Zmiany te miały charakter zarówno naturalny, jak i były wywołane różnymi formami antropopresji.

Gmina Drawsko Pomorskie charakteryzuje się bogatą florą, odzwierciedlającą rolniczo-leśny charakter tego obszaru. Typowe dla sposobu użytkowania gruntów są tutaj zarówno zbiorowiska roślinności rolniczej i leśnej, jak i tereny o bardziej naturalnym charakterze, wyróżniające się większym zróżnicowaniem. Do takich obszarów należą przede wszystkim torfowiska, liczne systemy wodno-błotne oraz rozległe lasy. Niestety, flora gminy jest systematycznie poddawana presji związanej z działalnością człowieka, co skutkuje degradacją ekosystemów i spadkiem bioróżnorodności.

Głównymi przyczynami degradacji szaty roślinnej na terenie gminy Drawsko Pomorskie mogą być:

- czynniki abiotyczne: wiatry, susze, przymrozki oraz szkody od śniegu (okiść);
- czynniki biotyczne: szkodniki owadzie, grzyby patogeniczne, nadmierne stany zwierzyny głównie jeleniowatych;
- czynniki antropogeniczne: (zanieczyszczenia pyłowe ze źródeł niskiej emisji i emitorów przemysłowych, zanieczyszczenia związane z ruchem komunikacyjnym, zanieczyszczenia

odpadami komunalnymi (dzikie wysypiska śmieci), zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, pożary, działalność turystyczna);

- zabudowa terenu.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Powyższe cele środowiskowe są zgodne z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 16 listopada 2022 r.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy są głównie stacje telefonii komórkowej, urządzenia przemysłowe gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej.

Energia elektryczna jest dostarczana do Głównego Punkt Zasilania Drawsko Pomorskie dwoma liniami 110 kV:

- linią nr 0100 Złocieniec – Drawsko Pomorskie,
- linią nr 5270 Węgorzyno – Drawsko Pomorskie.

Pas terenu wzdłuż ww. linii winien być wyłączony z zabudowy budynkami.

W 2024 roku GIOŚ RWMŚ w Szczecinie dokonał pomiaru wartości pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim. Jeden z punktów kontrolnych zlokalizowany został w Drawsku Pomorskim przy ul. Marszałka J. Piłsudskiego. Wynik badania nie przekraczał wartości dopuszczalnej, która obecnie wynosi 61 V/m.

Konieczna jest ochrona przed polami elektromagnetycznymi, polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm lub co najmniej na tych poziomach. Ochrona musi opierać się na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Następnie (rozdział V) przedstawiono zawartość planu ogólnego, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.

Plan ogólny to dokument planistyczny, który ma ułatwić realizację skutecznej polityki przestrzennej. Stanowić ma akt prawa miejscowego zastępujący studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia zawarte w Planie ogólnym mają stanowić podstawę dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z ustaleniami nowego dokumentu będą musiały być zgodne także tzw. decyzje o warunkach zabudowy, czy decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Plan ogólny zawiera ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te muszą zachowywać zgodność. Dodatkowo w planie ogólnym możliwe jest wyznaczenie obszarów zabudowy śródmiejskiej, dla których mogą być formułowane szczególne zasady zagospodarowania dotyczące m.in. minimalnej powierzchni biologicznie czynnej czy odległości między budynkami określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy prawo budowlane. Plan ogólny może także zawierać regulacje dotyczące standardów dostępności infrastruktury społecznej.

W dniu 28 marca 2024 r. Rada Miejska w Drawsku Pomorskim podjęła uchwałę nr XCIV/814/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie.

Przedmiotem uchwały jest przystąpienie do sporządzenia planu ogólnego gminy Drawsko Pomorskie, który zgodnie z art 13a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, obejmuje cały obszar Gminy. Zapisy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw nakładają na rady gminy obowiązek sporządzenia planu ogólnego do połowy 2025 r. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, który zastąpi obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które utraci moc z chwilą uchwalenia planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego, będą wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy ustalaniu warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

- 14) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- 15) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- 16) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- 17) SU – strefa usługowa;
- 18) SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego
- 19) SP – strefa gospodarcza;
- 20) SR – strefa produkcji rolniczej;
- 21) SI – strefa infrastrukturalna;
- 22) SN – strefa zieleni i rekreacji;
- 23) SC – strefa cmentarzy;
- 24) SG – strefa górnictwa;
- 25) SO – strefa otwarta;
- 26) SK – strefa komunikacyjna.

Szczególne znaczenie przy podziale gminy Drawsko Pomorskie na strefy miała istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 oraz w Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2016-2024.

W kolejnych rozdziałach (rozdział VI) oceniono, jak realizacja planów zawartych w projekcie planu ogólnego będzie wpływała na środowisko przyrodnicze. Oceny dokonano dla każdego elementu środowiska przyrodniczego z osobna (np. dla powietrza, wód, krajobrazu) oraz dla całości. Oceniono również oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi.

W wyniku analizy uznano, że:

- 1) nie przewiduje się pogorszenia jakości atmosfery i topoklimatu;
- 2) dla obszarów wymagających komfortu akustycznego nie przewiduje się przekroczeń norm hałasu;
- 3) nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości i ilości wód powierzchniowych i podziemnych;

- 4) nie przewiduje się pogorszenia jakości zasobów glebowych Gminy Drawsko Pomorskie;
- 5) nie przewiduje się przekroczeń norm natężenia pól;
- 6) zachowanie komfortu akustycznego w miejscach tego wymagających powinno być osiągnięte w oparciu o przepisy odrębne.

W rozdziale VII dokonano oceny realizacji celów ochrony środowiska w projekcie planu ogólnego zawartych w przepisach prawnych oraz strategiach krajowych oraz międzynarodowych. Analiza wykazała, że oceniany projekt realizuje założenia kluczowe dla ochrony środowiska.

W rozdziale VIII przedstawiono istniejące problemy ochrony środowiska widoczne na obszarze opracowania.

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru miejscowo zurbanizowanego, gdzie dokonano już przekształcenia środowiska. Do istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w Gminie Drawsko Pomorskie należą przede wszystkim:

- 1) presja przestrzeni (oddziaływanie na krajobraz, przekształconych w wyniku działalności człowieka);
- 2) występowanie charakterystycznych dla terenów zabudowanych gleb antropogenicznych;
- 3) obecność terenów użytkowanych rolniczo. Związane z nimi zagrożenia m.in. niewłaściwa gospodarka nawozowa, zanieczyszczenie pochodzenia rolniczego wód podziemnych i powierzchniowych, zaburzenie profilu glebowego, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, oddziaływanie na krajobraz;
- 4) wzrost emisji substancji (emisje z systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych, wzrost produkcji odpadów w sąsiedztwie terenu opracowania);
- 5) uciążliwości związane z ruchem na ulicach, przede wszystkim klimatu akustycznego, zwiększone zanieczyszczenia powietrza i gleb w bezpośrednim sąsiedztwie dróg (w tym spływ zanieczyszczeń z nawierzchni z wodami opadowymi i roztopowymi, zwiększone zasolenie gleb w okresie zimowym);
- 6) wzrost emisji hałasu (związanego z bytowaniem ogólnym ludzi oraz pojazdami mechanicznymi i innymi urządzeniami/maszynami);
- 7) niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej (obecność zbiorników bezodpływowych, zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł ogrzewania);
- 8) zagrożeniem dla zwierząt jest zajmowanie ich przestrzeni życiowej przeznaczenie terenów pod uprawę rolną oraz przez zabudowę, natomiast zagrożeniem dla flory są postępujące procesy urbanizacji.

Oceniono jak realizacja projektu planu ogólnego wpłynie na owe problemy, które mogą się ujawnić, a które zostać naprawione. Ogólnie wskazano, że większość problemów posiada rozwiązanie, które są i będą wdrażane w życie.

W rozdziale IX przedstawiono w ogólny sposób podstawowe działania, których realizacja ma chronić środowisko przyrodnicze i ludzi przed ewentualnymi negatywnymi skutkami ubocznymi powstałymi w wyniku wprowadzenia w życie zapisów projektu planu ogólnego.

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- ograniczenie zajęcia terenu;
- objęcie obszarów szczególnego powodzia przeważającej mierze strefą otwartą oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne,

jedynie do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych;

- objęcie strefą górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz obszarów górniczych, a także terenów przeznaczonych pod eksploatację w obowiązujących dokumentach planistycznych;
- uwzględnienie lokalizacji przedmiotów ochronny obszarów Natura 2000 oraz działań ochronnych wyznaczonych w ustanowionych planach zadań ochronnych;
- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

W rozdziale X z kolei przedstawiono przykładowy sposób oceny realizacji zapisów projektu planu ogólnego wraz z zasadnością jego ewentualnej aktualizacji w przyszłości.

Obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwości jego przeprowadzania został określony w art. 51 ust. 2 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 55 ust. 5 przytoczonej wyżej ustawy, organ opracowujący projekt, czyli Burmistrz gminy Drawsko Pomorskie, zobowiązany jest prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego projektu.

Burmistrz Miasta Drawsko Pomorskie jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wód, gleb i in.) w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (ocena stanu poszczególnych komponentów musi odnosić się do obszaru objętego planem ogólnym), w ramach monitoringu środowiska prowadzonego w oparciu o wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć zlokalizowanych na obszarze objętym projektem lub, w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego projektu.

W celu realizacji zadań wynikających z Państwowego Monitoringu Środowiska zaleca się m.in. wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska, prowadzenie obserwacji elementów przyrodniczych, gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji, pozyskiwanie informacji o presjach na elementy środowiska, ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska, wskazanie obszarów z przekroczeniami standardów jakości środowiska, wykonywanie analiz przyczynowo-skutkowych oraz opracowywanie zestawień i raportów, a także ich udostępnianie.

Ocenie na obszarze opracowania powinny podlegać:

- jakość powietrza i stanu sanitarnego;
- jakość wód podziemnych;
- jakość wód powierzchniowych;
- jakość gleb;
- warunki i jakość klimatu akustycznego;

- różnorodność biologiczna;
- gospodarka odpadami.

Corocznie zaleca się analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska obszaru objętego projektem, w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, które umożliwiłyby dostosowanie potrzeb monitoringu do lokalnych uwarunkowań i ewentualnych problemów.

Wszystkie wyżej wymienione działania i instytucje pozwolą na ocenę skutków realizacji planowanego zagospodarowania oraz umożliwią szybką reakcję na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym.

W kolejnym rozdziale (XI) zestawiono wady i zalety, które ujawniłyby się na obszarze gminy Drawsko Pomorskie w przypadku nieuchwalenia projektu planu ogólnego. Okazało się, że więcej byłoby wad w wyniku odstępstwa od uchwalenia projektu planu ogólnego.

W rozdziale XII pokuszono się o analizę rozwiązań alternatywnych.

Wychodzi się z założenia, że analizie rozwiązań alternatywnych poddano przede wszystkim te aspekty, które w sposób znaczący mogą wpłynąć niekorzystnie na dalszy rozwój gminy Drawsko Pomorskie.

Ewentualne kolizje projektowanego zagospodarowania ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym w większości przypadków będą lokalne i nieistotne dla funkcjonowania i stanu środowiska rozpatrywanego w skali gminy Drawsko Pomorskie oraz obszarów przyległych. Istnieją jednak projektowane inwestycje, dla których przeprowadzone osobne oceny oddziaływań na środowisko mogą wskazać ich negatywne oddziaływanie na przyrodę. Należy wówczas szukać rozwiązań alternatywnych, godzących interes publiczny wynikający z rozwoju gospodarczego Gminy z ochroną środowiska przyrodniczego.

Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy Drawsko Pomorskie, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków władz gminy, instytucji oraz mieszkańców.

Należy uznać, że ze względu na uwarunkowania przyrodnicze oraz aktualne zagospodarowanie analizowanego obszaru gminy Drawsko Pomorskie, zaproponowane w projekcie przeznaczenie i zagospodarowanie terenów jest optymalne. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

XIV. OŚWIADCZENIE AUTORA O POPRAWNOŚCI PROGNOZY

Poznań, dnia 14 sierpnia 2026 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 lit. f. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.), spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. d wyżej wymienionej ustawy, uprawniające mnie do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko, raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. Monika Płóciennik